

**TRĂIASCĂ 23 AUGUST
ZIUA ELIBERĂRII ROMÂNIEI
DE SUB JUGUL FASCIST**

Biblioteca Centrală
Paștipani
Ilinca

PROLETARI DIN TOATE TARILE UNITI-VA

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Anul XIV nr. 34 (534)—21 august 1965

Coloquiu

despre

România socialistă

LA MASA ROTUNDĂ AU PARTICIPAT:

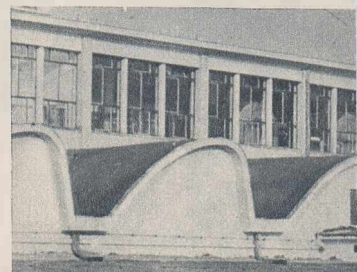
Marile și profunde transformări revoluționare săvârșite în răstimpul ultimelor două decenii prin munca harnică a eroicii noastre clase muncitoare, a țărânimii, a intelectualității, prin avântul și patriotismul fierbinte al întregului popor stau la temelia edificului luminos al României de azi. În orașele și satele României, socialismul a învins definitiv! Cele mai avântate năzuințe și visuri ale nenumăratelor generații de luptători pentru libertatea și fericirea poporului își găsesc întruchipare și împlinire în acești ani. Călăuzit de înțeleptul și încercatul său partid, poporul român se îndreaptă cu pași siguri spre culmile cele mai înalte ale civilizației și progresului. „În Republica Socialistă România — se arată în proiectul care la data apariției acestor rânduri devine Constituția țării — întreaga activitate de stat are drept scop dezvoltarea orânduirii socialiste, creșterea continuă a bunăstării materiale și culturale a poporului, asigurarea libertății și demnității omului, afirmarea multilaterală a personalității umane“. Prin întregul ei conținut, noua Constituție va constitui un puternic instrument în lupta și munca poporului nostru, condus de partid, pentru dezvoltarea operei de construcție socialistă, pentru îndeplinirea marilor obiective stabilite de istoricele hotărâri ale celui de-al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român.

Larga și entuziasta dezbatere a proiectului de Constituție, la care au participat mase largi de oameni ai muncii, va contribui în mod activ la creșterea răspunderii sociale, la dezvoltarea și mai puternică a conștiinței socialiste, la mobilizarea întregii capacități creatoare a harnicului nostru popor pentru înlăptuirea luminosului program de dezvoltare multilaterală a României socialiste.

În jurul acestor probleme și mai ales cu referiri la Documentele celui de-al IX-lea Congres al P.C.R. și la noua Constituție a Republicii Socialiste România, redacția noastră a reunit în jurul mesei rotunde oameni de diferite profesii și vîrste, care și-au împărtășit gândurile și reflecțiile lor.

De la stînga la dreapta: ȘTEFAN LUNGU, erou al muncii socialiste; DINA COCEA, artistă emerită; MIRCEA REBREANU, judecător; EUGEN JIANU, candidat în științe agricole; DUMITRU I. MAZILU, candidat în științe juridice; VERONICA FORUMBACU, poetă; STAN CIOCIRLAN, inginer; GERHILD WEIGANDT, profesoară; VICTORIA SĂMĂRTEAN, absolventă a Facultății de științe juridice; SERGIU MIRCEA, student; NICOLAE MAXIM, student; ALEXANDRU MIHĂILĂ, student.

În viitorul plan cincinal producția industriei ușoare va crește cu 50-55 la sută, iar cea a industriei alimentare cu 50 la sută. De asemenea Documentele Congresului arată că în perioada 1966-1970 se vor construi noi întreprinderi în aceste ramuri ale industriei de bunuri de larg consum. În fotografie: intensă activitate matinală la Fabrica de produse lactate din București.

ȘTEFAN LUNGU: Sintem de vîrste diferite. Mulți dintre cei prezenți au crescut o dată cu patria socialistă, s-au format în atmosfera de muncă creatoare închinată fericirii, din ultimele două decenii. Însă eu vin dintr-un trecut mai îndepărtat și știu bine cum a arătat în trecut și cum arată astăzi patria noastră: am cunoscut România de odinioară, în care exploatarea, jaful și nedreptatea socială constituiau însăși rațiunea de existență a statului burghez — și am cunoscut, împreună cu dv., România zilelor noastre, în care, așa cum se arată în proiectul de Constituție, exploatarea omului de către om este desființată pentru totdeauna, iar munca a devenit o îndatorire de onoare pentru fiecare cetățean. Pentru ilustrarea trecutului nu este nevoie decât să apelez la propria mea viață. Am urcat pe locomotivă în 1924. Cît munceam? Cît mă înneau puterile. Cît câștigam? Țin minte că pentru a răzbate de la un salariu la altul trebuia să mă îngrop în datorii: iveau carnet de datorii la brutar, la năcelar și la băcan. Dar cei care nu iveau de lucru? Întrebați-i pe cei de-o frstă cu mine și-o să vă povestească le lunile și chiar anii cînd băteau la uși închise, șomînd. Dreptul la muncă au la odihnă? Statul burghez nu asigura în mod cert nici unul din aceste drepturi elementare, care astăzi fac parte organică din existența de fiecare zi a cetățeanului. Forța acestor prevederi constituționale constă în aceea că statul le garantează creînd fiecărui om al muncii oșibilități pentru a-și valorifica aptitudinile și cunoștințele, talentul și capacitatea. Iar conform articolului 20, cetățenii țării noastre au dreptul la asigurarea materială în caz de bătrînețe, oală sau incapacitate de muncă. Și iîndcă la această masă rotundă vorbesc i în calitate de pensionar, vreau să mintesc cuvintele tovarășului Nicolae Leaușescu: „...în anii următori se vor

lua măsuri pentru majorarea pensiilor tuturor categoriilor de pensionari; aceasta va contribui la îmbunătățirea condițiilor lor de viață, reprezentînd o binemeritată răsplătă pentru activitatea lor îndelungată”.

DUMITRU I. MAZILU: În completarea celor spuse de eroul muncii socialiste Ștefan Lungu vreau să subliniez în mod deosebit caracterul profund democratic al organizării proceselor de producție în țara noastră, al statomictirii și realizării practice a sarcinilor de producție. Oamenii muncii se sfătuesc, analizează nemijlocit problemele organizării producției și se pronunță cu privire la îmbunătățirea permanentă a diferitelor procese productive. Aceasta este posibil pentru că, în orînduirea noastră, muncitorul — din asuprit și exploatat — a devenit proprietar al mijloacelor de producție și acționează ca atare. El este conștient că muncește pentru sine, pentru creșterea necontenită a bunăstării sale, pentru fericirea tuturor celor ce muncesc. Consfăturile de producție organizate de către sindicate, consultările la locul de producție între muncitorii mai tineri și cei mai vîrstnici, între cei cu mai puțină și cei cu mai multă experiență, între cadrele mai puțin calificate și cele cu calificare medie și superioară sînt forme de manifestare a democrației directe în producție. Evident, aceasta oglindește noile noastre realități sociale, în care toți cei ce muncesc sînt călăuziți de scopuri și idealuri comune, fiind interesați în realizarea și depășirea sarcinilor stabilite în planul de producție. Toate acestea sînt, fără îndoială, o reflectare a profundului democratism al organizării noastre sociale și de stat, clar și concis exprimat în noua Lege fundamentală a țării — Constituția socialismului victorios.

EUGEN JIANU: Baza economică pe care s-a clădit noua Constituție este

total diferită de cea din trecut. Eram o țară eminentement agricolă. Dar această țară, în care predomină producția agricolă, avea o agricultură rudimentară. Cum și în ce fel încercau guvernauții de ieri să rezolve starea de înapoiere? Am cercetat de curînd arhiva fostului Minister al Agriculturii. Documentele oferă întotdeauna elemente surprinzătoare. Astfel, în bugetul instituției amintite, în anul 1936 erau prevăzute, pentru deplasări, 36 milioane lei, iar pentru introducerea tehnicii noi, doar 10 milioane. O proporție semnificativă. Azi numai o gospodărie de stat are un buget de circa 30 milioane lei. Iată încă un exemplu: în trecut exista un singur inginer agronom la 30 de sate. Astăzi fiecare comună are 2-3 sau chiar mai multe cadre de specialitate cu pregătire medie și superioară. Partidul nostru are în vedere — așa cum se arată în hotărîrile celui de-al IX-lea Congres — o agricultură intensivă și multilateral dezvoltată, care se poate realiza datorită schimbării structurii economice a țării. Pînă de curînd nivelul tehnologic al agriculturii a fost tributar micii gospodării individuale. Acum, cînd întreaga agricultură este cooperativizată, avem toate condițiile — cum s-a arătat la Congresul al IX-lea al P.C.R. — ca pînă în 1970 să rezolvăm în linii generale problemele mecanizării complexe și ale chimizării agriculturii, factori esențiali în modernizarea și sporirea producției agricole. În viitorul cincinal statul va face investiții uriașe în agricultură: 35 miliarde lei, la care se vor adăuga încă aproape 9 miliarde lei care reprezintă investițiile în industria de îngrășăminte chimice și insecto-fungicide, în cea de tractoare, de alte mașini agricole și de materiale de construcții pentru irigații.

ranta exercitarea deplină a drepturilor cetățenilor cu aceea de a asigura legalitatea socialistă și de a apăra ordinea de drept.

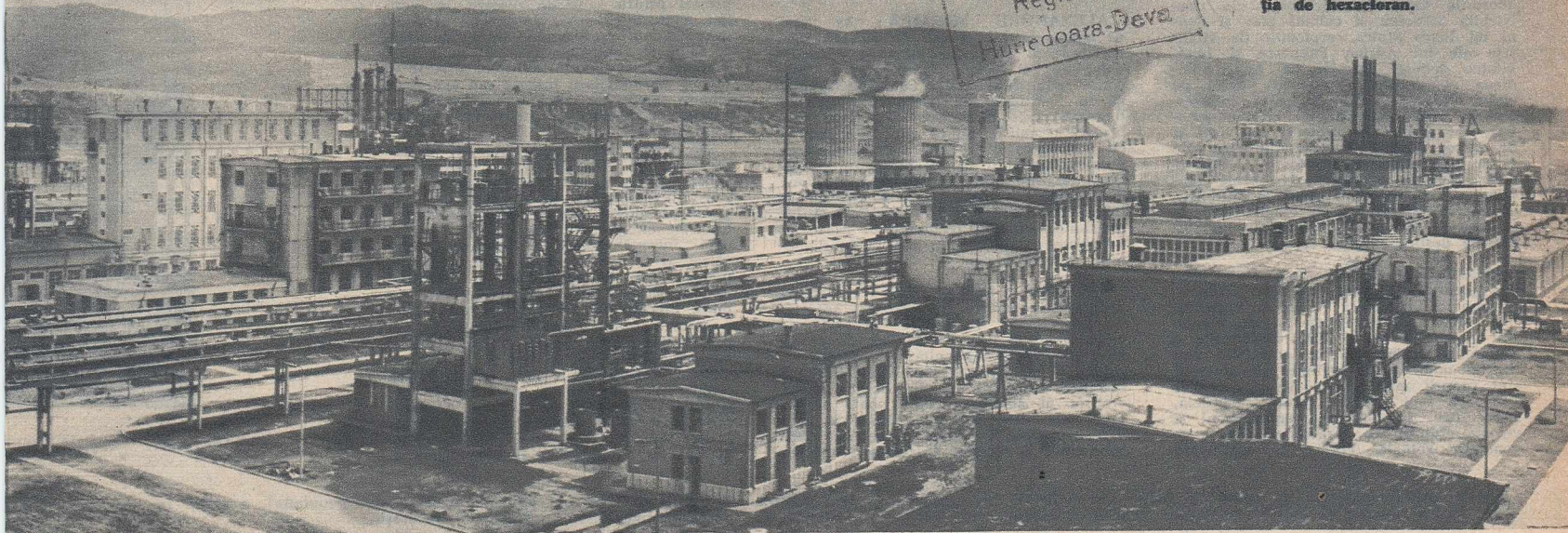
Pe linia acestei idei, articolul 35 înscrie principiul deosebit de important că cel vătămăt într-un drept al său printr-un act ilegal al unui organ de stat poate cere organelor competente, în condițiile prevăzute de lege, anularea actului și repararea pagubei. Acest drept al cetățeanului nu e nou în legislația noastră. El funcționează însă în limite mai restrînse, fiind consacrat printr-o dispoziție de lege ordinară (art. 120/1 procedură civilă). Ridicarea sa la nivelul unui principiu constituțional subliniază cu tărie importanța deosebită ce i se acordă. E firesc să fie așa. Dreptul prevăzut de articolul 35 reprezentînd, în fond, pentru cetățean garantarea celorlalte drepturi pe care i le acordă Constituția trebuia deci, prin însăși această natură a sa, să figureze și el la nivelul drepturilor pe care le garantează.

Pentru recunoașterea acestui drept articolul 96, aliniatul 3 conferă tribunalelor competența de a judeca cererile celor vătămăți în drepturile lor prin acte administrative, pînd să se pronunțe în condițiile legii și asupra legalității acestor acte.

Sînt convins că sistemul astfel încheiat va contribui prin simpla sa prezență să reducă numărul nesocotitorilor săi, iar prin aplicarea sa va sancționa orice abatere eventuală, repunînd pe cetățean în drepturile sale vătămăte.

Intervenția tribunalelor în respectarea riguroasă a principiului înscris în articolul 35 este considerată de către lucrătorii din justiție ca o sarcină de cinste, ca o nouă posibilitate de a contribui prin activitatea lor la înfăptuirea mărețelor perspective deschise prin Documentele Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român.

Resursele de materii prime de care dispune țara noastră fac ca ponderea industriei chimice în totalul producției industriale să crească an de an. În fotografie: Combinatul chimic Borzești, în cadrul căruia o nouă unitate a intrat recent în funcțiune: secția de hexacloran.

MIRCEA REBREANU: Eu aș vrea să vorbesc despre un drept prevăzut de proiectul de Constituție în legătură cu activitatea mea profesională. E vorba de dreptul prevăzut de articolul 35.

În prealabil țin să reamintesc faptul că în statele burgheze dispozițiile legale reflectînd esența de clasă a statului reprezentau tot atîtea instrumente de exploatare a maselor muncitoare sau, în cel mai bun caz, formule tranzacționale între interesele, deseori divergente sau contradictorii, ale grupurilor dominante.

Era justificată astfel aprecierea curentă că astfel de legi sînt mai onorate cînd le violezi decît atunci cînd le respecti.

La noi legea oglindește mersul înainte al întregii societăți, al tuturor membrilor ei. Dispozițiile legale sînt la noi tot atîtea trepte pe care poporul nostru își înalță patria tot mai sus spre culmile socialismului, ale bunăstării și ale fericirii. Apare deci firesc interesul pe care îl avem cu toții ca activitatea organelor de stat, a funcționarilor, precum și comportarea fiecărui cetățean în parte să se desfășoare în strictă concordanță cu prevederile legii.

Așa se explică de ce articolul 13, după ce definește finalitatea umanistă a întregii activități de stat, îmbină într-o singură frază sarcina statului de a ga-

VERONICA PORUMBACU: Încep prin a aduce mărturia generației care și-a luat maturitatea în 1940-1941. Apaga care ne reamete pentru ultima oară în liceul vechi se desfășura sub harta unei Europe sfîșiate, pe fundalul tragic al bubuiturilor de tun. Noi am fost aruncați de pe băncile de școală de-a dreptul în război, noi ne-am consumat tînețea în laviul fără culori dintre felinarele camuflate, ne-am trăit-o doar în visele luptei ilegale.

Nu puțini dintre prietenii mei au căzut în luptă. Și azi mai am pe masa de scris fotografia unui tînar împușcat înainte de a împlini șaptesprezece ani, pe versoul căreia citesc ultimele versuri ale sale scrise cu puține ore înaintea execuției. Poate și în memoria celor pierduți, cei de o vîrstă cu mine s-au simțit datori să trăiască și pentru anii și pentru viețile prădate. A fost o generație a începutului, a construcției, care a purtat cască pe cap la insurecția din August 1944, cazma și lopată în mînă în anii reconstrucției, salopetă de brigadier pe șantierelor Bumbestilor, o generație care s-a format în mers, în condiții grele, care a învățat, de multe ori fără frecvență, paralel cu practica mersului, o generație care a cunoscut din păcate și nu ușoare greutăți în creștere

(Continuare în pag. 4)

Colocviu despre România socialistă

a învățământului superior permite ca întreaga studentime să-și desfășoare din plin activitatea creatoare atât în domeniul cercetărilor științifice, cât și în aplicarea practică a cunoștințelor dobândite.

EUGEN JIANU: Un student beneficiază astăzi de 12 mii lei dotare pentru laboratoare. Pe vremea când îmi făceam studiile eu această dotare se limita la infima sumă de 120 lei.

NICOLAE MAXIM: Toate acestea reprezintă o elocventă materializare a principiului înscris în articolul 24 al proiectului de Constituție. Viața studentimii este totodată o îmbinare armonioasă între munca de zi cu zi, necesară dobândirii cunoștințelor utile activității ulterioare, și momentele de destindere: activitate sportivă, excursii de studii, brigăzi complexe, tabere de odihnă. Centrul universitar București a organizat pe perioada de vară a anului școlar 1964-1965 odihna a mii de studenți care își petrec zilele de vacanță în taberele de la Costinești, Pirlul Rece, Paring, Delta Dunării, Complexul studentesc „Lacul Tei” și în circuite turistice prin Moldova și Transilvania, excursii în Ciucaș și în Bucegi, pe trasee noi. Am ascultat cu mult interes cuvântul poetei Veronica Porumbacu. Nostalgia cu care se gândește la anii tinereții ne face să prețuim și mai mult prezentul cu largile lui posibilități, grija ce o acordă partidul și statul nostru formării fiecărui tânăr în parte, prezentul ce trăiește în fiecare tânăr, îmbinând lirismul și poezia cu energia, setea de lucru și cunoașterea, specifice în mod deosebit generației noastre.

SERGIU MIRCEA: Proiectul de Constituție și Documentele Congresului al IX-lea subliniază marea importanță, grijă și ajutorul pe care partidul, statul, întregul nostru popor o acordă tineretului din patria noastră. În scopul dezvoltării bazei materiale a învățământului de toate gradele — se arată în raportul la Congres al tovarășului Nicolae Ceaușescu — în următorii cinci ani se vor investi peste 3,5 miliarde lei. Pentru noi, studenții, în viitorul cincinal statul va face noi și importante eforturi financiare. Este suficient să amintim de construcția noului Institut politehnic din București sau de căminele și cantinele studentești care vor avea o capacitate de peste 15 000 locuri. Beneficiind de asemenea condiții de studii, datoria noastră este una singură: să muncim, să învățăm cu toată energia și avântul tinereții noastre.

ALEXANDRU MIHAILĂ: Aș vrea să adaug la cele spuse de colegul meu că studenții au posibilitatea să participe chiar de pe băncile facultăților la cercetări științifice. Asta datorită faptului că în institutele de învățământ superior lucrează peste 12 000 specialiști care desfășoară o activă muncă științifică paralel cu activitatea didactică. Sub îndrumarea acestora studenții au din plin posibilitatea să-și dezvolte aptitudinile creatoare, încă din timpul facultății. Anul acesta la Institutul agronomic, în urma cercetărilor efectuate, numeroși studenți au prezentat valoroase comunicări în special în domeniul microbiologiei.

VICTORIA SĂMĂRTEAN: Vorbind despre democratism, ca idee cu caracter de generalitate, ca putere exercitată de către mase, aș dori, în calitate de proaspăt absolventă a Facultății de Științe Juridice, să mă opresc asupra unei trăsături specifice orânduirii noastre. Largul democratism al statului nostru poate fi înțeles mai ales dacă ne referim la activitatea depusă în toate domeniile vieții economice și sociale. Existența adunărilor

generale din cadrul întreprinderilor deschide largi posibilități colectivelor de muncitori de a participa la activitatea legislativă prin propunerile adoptate apoi în cadrul organelor reprezentative. Existența unor organizații obștești sau a unor birouri de sesizări din cadrul organelor locale ale puterii de stat permite rezolvarea problemelor direct de către oamenii muncii.

Justiția are un caracter democratic, reflectat prin structura instanțelor de judecată din care fac parte în mod obligatoriu asesorii populari, care aduc experiența lor de viață în rezolvarea conflictelor zilnice.

În altă ordine de idei, constat cu multă bucurie că la această masă rotundă a fost discutate mai multe probleme care vizează în mod direct tineretul. În legătură cu aceasta doresc să adresez o întrebare apreciatei noastre actrițe, tovarășa Dina Cocea: oare nu crede și d-sa că dramaturgia noastră, deși a abordat probleme variate, rămâne datoare prezentării în mod mai artistic, mai convingător, a problemelor specifice tinereții noastre?

Trăim o viață intensă și complexă. Am dori ca scena și ecranul să readucă imagini în care să regăsim emoția căutării, seriozitatea muncii noastre, întreaga viață emoțională a tinerei generații.

DINA COCEA: Îmi pare rău că la această masă rotundă n-a fost invitat și un dramaturg. El ar fi putut da un răspuns mai complet tovarășei Sămărtean. În ceea ce ne privește pe noi, oamenii de teatru, ne străduim să dăm viață, pe scenă, personajelor din diferite medii. Dar actorul nu poate să întruchieze pe toți acești eroi numai bazându-se pe talent și imaginație. E de datoria lui să-l cunoască acolo, la sursă, la locul de muncă. Dacă ne-am detașa de realitate, ne-am rupe de propriul nostru viitor. Tovarășul Nicolae Ceaușescu subliniază în raportul la cel de-al IX-lea Congres al P.C.R., pe bună dreptate: „...creatorii de artă ai societății socialiste trebuie să se identifice cu aspirațiile celor ce muncesc, să slujească țelul măreț al făuririi unei vieți tot mai fericite pentru întregul popor”. Sîntem conștienți de această răspundere. Teatrul nostru se află în prezent, după părerea mea, în plină efervescență. Se fac experiențe, unele izbutite, altele nu, din care și într-un caz și în altul se trag învățăminte; se încearcă procedee care, chiar dacă nu au mai fost probate, constituie un ferment prețios pentru căutările viitoare; se verifică cunoștințele vechi și se selectează cu grijă structurile și formele viabile; în sfîrșit, se caută cu febrilitate noul. Și chiar dacă roadele unor acțiuni multiple, diverse și uneori contradictorii întîrzie sau apar încă izolate unele de altele, puțința de fecundare a mișcării noastre teatrale de azi este asigurată.

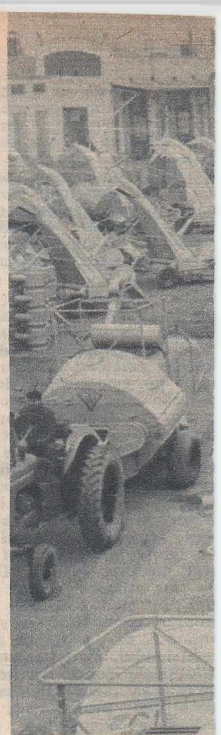
S-a vorbit aici despre tineret, despre prezentul și viitorul lui, s-a amintit articolul 24 din proiectul de Constituție. Nu privesc cu nostalgie la tinerețea mea. Ar părea paradoxal, dar de tinerețea prezentului beneficiem noi toți. Există o minunată întrepătrundere, o osmoză între vîrste și generații. Noi aducem experiența; cei tineri, elanul și farmecul vîrstei, dorința de a cunoaște cît mai mult. Fiecare om este o personalitate, nu o masă amorfă. Aceasta permite ca generația tină să poată fi modelată și educată. Rolul nostru constă în găsirea metodelor celor mai bune prin care să canalizăm sensibilitatea și imensele posibilități creatoare ale acestei generații care frează și crește sub ochii noștri. În așa fel ca ea să fie o adevărată generație de constructori ai comunismului.

pe care a trebuit să le învingă în numele aspirației spre integritatea umană.

E o diferență nu doar de ani între punctul de start al acelei generații și cel al tinerilor de astăzi, despre ale căror drepturi și îndatoriri s-a vorbit cu atîta căldură în recente Documente de partid. Dacă mă gândesc la un mic detaliu literar, la manualele noastre liceale care se opreau cu mult înaintea lui Argezi și Bacovia, ba chiar și la programa analitică a școlii de literatură de acum vreo 15 ani, înfinit mai săracă decît lecturile elementare ale Facultății de filologie actuale, nu mă pot decît bucura că studenții noștri studiază după o programă incomparabil mai bogată și că își pot alege azi în librării volumele preferate, între cele cîteva ediții argheziene ori bacoviene, și își pot ori își vor putea completa biblioteca personală cu toate marile ștăchete contemporane, naționale și internaționale. Azi nu mai e o problemă să-l citești pe Barbu ori pe Vinea, pe Blaga, pe Voiculescu ori pe Adrian Maniu... Azi se tălmăcește și se studiază opera lui Kafka și a lui Camus, versurile lui Trackl și ale lui St. John Perse. E într-adevăr un alt punct de plecare, cruțat de experiențele începutului, decolînd de pe terasa realizărilor a două decenii. De aceea și poezia noastră tină este atît de variată, de proaspătă, de aceea înțîlnim în ea zborurile fanteziei amietoare ale unui Nichita Stănescu și calmul grav și dens al lui Petre Stoica, exploziile de vitalitate ale lui Adrian Păunescu și feminitatea delicat agresivă a Anei Blandiana — pentru a nu cita decît pe cîteva din acei care formează inflorescențele unei generații cu alte perspective, dar și cu alte pretenții de viață și de la ea însăși. O generație care știe să imbina căutarea creatoare a mijloacelor noi de expresie, de forme moderne — recomandată cald la înțîlnirea conducerii partidului cu intelectualii — cu unitatea de aspirații a poporului stăpîn pe destinele sale.

NICOLAE MAXIM: Fac parte dintr-o generație pe care unii, mai vîrstnici, o numesc „bătăioasă”. Elanul, entuziasmul, setea de cunoaștere și de creație sînt rezultatul marii forțe descătuseate a poporului nostru. Urmez cursurile unui institut unde aceste atribute ale tinereții sînt proprii marii majorității a colegilor mei. De fapt avîntul creator, hărnicia, seriozitatea, împletite cu entuziasmul și voioșia molipsitoare, caracterizează întreaga generație actuală. Forma de organizare

„Școala, principalul izvor de cultură și factor de civilizație, va cuprinde în țara noastră în următorii cinci ani aproape un sfert din populație”, a arătat în raportul la cel de-al IX-lea Congres al P.C.R. tovarășul Nicolae Ceaușescu. În fotografie: cantină la complexul studentesc Grozăvești din București.

Agricultura României socialiste s-a dezvoltat an de an datorită grijii deosebite acordate de partid și de guvern întăririi bazei tehnico-materiale și organizării producției după metode științifice. Pe ogoarele țării lucrează 82 mii de tractoare, aproape 66 mii semănători, peste 38 mii combine etc. După cum se arată în Documentele Congresului, în următorul plan cincinal în agricultură se vor face investiții de 35 miliarde lei, cu 60 la sută mai mult ca în actualul cincinal. În fotografie: pe platforma de expediție uzinei „Semănătoarea” mașinile agricole așteaptă să ia drumul ogoarelor.

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

Nu există oraș în țară în care să nu se fi construit blocuri noi. Directivele Congresului al IX-lea al P.C.R. prevăd ca în viitorul cincinal să se construiască din fondul statului circa 300 000 de apartamente. În fotografie: construcții noi în cartierul Grigorescu din Cluj.

în măsura posibilităților noastre. Experiința ne-o confirmă.

GERHILD WEGENDT: Școala joacă un rol important în viața societății noastre, pentru că trăim zile de mari precări, concretizate prin desfășurarea unei ample revoluții științifice și tehnice fără precedent. Învățământul are un rol important în formarea tinerei generații și ducerea omului nou. Am intrat în învățământ în 1951. Școala în care lucrez, coală cu limba de predare germană, vea în acel an șapte clase; astăzi această școală, mutată într-un local mult mai spațios, a devenit între timp școală medie cu 3-4 clase paralele. În urmă cu 4 ani aveam 250 de elevi; astăzi numărul lor depășește 1 000. Pe atunci existau 16 cadre didactice; în prezent își desfășoară activitatea în școala noastră 40 de profesori. Condițiile de studiu au înregistrat îmbunătățiri substanțiale: material didactic, laboratoare etc. Vreau să văd de asemenea că Sfatul popular al raionului 16 Februarie ne-a pus la dispoziție sume importante pentru a organiza excursii cu caracter didactic, pentru a realiza contracte cu cinematografele și casele din Capitală. Iată, așadar, un exemplu, unul din numeroasele exemple care materializează principiul înscris în articolul 22 al proiectului de Constituție, articol care proclamă deplina egalitate în drepturi a cetățenilor țării fărăosebire de naționalitate, rasă, sex sau religie. Naționalităților conlocuitoare li se

asigură folosirea liberă a limbii materne, precum și cărți, ziare, reviste, teatre. Învățământul de toate gradele în limba proprie. În toate aceste prevederi își găsește expresia rezolvarea marxist-leninistă a problemei naționale de către partidul și statul nostru.

STAN CIOCIRLAN: Sunt un tânăr inginer ieșit nu demult de pe băncile Facultății de chimie industrială, care s-a bucurat din plin de condițiile create tineretului nostru pentru desăvârșirea pregătirii în specialitatea aleasă. În prezent lucrez la Combinatul poligrafic „Casa Științei”.

Alături de celelalte întreprinderi poligrafice din țară, ne aducem și noi aportul substanțial la acțiunea de culturalizare a maselor. Noi simțem conștienți că industria poligrafică trebuie să contribuie în mod nemijlocit la revoluția culturală. Utilajele de înaltă productivitate asigură tipărirea nenumăratelor publicații și cărți într-un ritm rapid și în condiții grafice deosebite. Știm cu toții că începând din acest an se va extinde gratuitatea manualelor școlare și la învățământul mediu. Nouă ne revine sarcina să imprimăm peste 12 milioane de manuale școlare. Vom căuta să răspundem și noi, prin munca noastră, minunatele condiții în care am trăit și studiat, bucurându-ne în același timp și noi de marile înlesniri care li se acordă tinerei generații.

DUMITRU I. MAZILU: Fiecare dintre noi — participând activ și cu interes la

dezbateri — a relevat entuziasmul, cu multa convingere, însemnătatea evenimentelor ai căror martori, cu bucurie și satisfacție, avem fericirea să fim. Congresul al IX-lea al partidului — moment epocal în viața țării — făcând bilanțul marilor succese dobândite până în prezent, a trasat cu claritate și precizie liniile directoare ale dezvoltării viitoare. Elaborarea proiectului noii Constituții, dezbaterile sale largă de către masele sint o dovadă a esenței populare, democratice, a orînduirii noastre. În țara noastră puterea aparține poporului, care „o exercită — așa cum se precizează în noua Constituție — prin Marea Adunare Națională și prin sfaturile populare, organe alese prin vot universal, egal, direct și secret”. Organele puterii de stat alcătuiesc temelia întregului sistem de organe ale statului. Dar aceste organe constituie numai o parte din sistemul democrației noastre socialiste, care — în afara organelor de stat — cuprinde și organizațiile de masă și obștești, sub conducerea partidului. Ca o recunoaștere a rolului legitim al partidului în făurirea noii orînduirii sociale, socialiste, în noua Constituție se proclamă solemn că: „În Republica Socialistă Româniea, forța politică conducătoare a întregii societăți este Partidul Comunist Român”. Astăzi, partidul nostru, mai puternic decât oricând în decursul întregii sale istorii de aproape patru decenii și jumătate, este urmat cu devotament și încredere nețărmurită de întregul

popor, îndeplinindu-și cu cinste rolul de detașament de avangardă al clasei muncitoare, de forță politică conducătoare a societății. Poporul nostru — liber și stăpîn pe soarta sa — conștient că toate realizările sale istorice au fost dobândite datorită conducerii înțelepte de către Partidul Comunist Român, munceste cu entuziasm și abnegație, cu fermitate și pricepere pentru înfăptuirea cu succes a prevederilor Directivelor adoptate de recentul Congres al partidului. Fiecare dintre noi, luînd cunoștință de succesele înregistrate în sectoarele de activitate în care lucrează ceilalți, am avut astăzi prilejul să pătrundem și mai mult câteva din multiplele semnificații ale unei politici juste și consecvente — politica profund științifică a partidului nostru. Această politică este înțeleasă și urmată cu încredere de masele largi populare, pentru că ea exprimă și realizează interesele vitale ale poporului, jalonează direcțiile principale ale asigurării bunăstării și fericirii sale. Acum, în preajma marii sărbători a eliberării patriei — avînd un nou cadru politico-juridic fundamental de organizare și desfășurare a raporturilor sociale — pășim și mai hotărîți înainte, sub conducerea partidului, pe drumul continuării pe o treaptă superioară a procesului de desăvârșire a construcției socialiste în toate domeniile de activitate economică, științifică și culturală, pentru înflorirea multilaterală a patriei noastre — Republica Socialistă Româniea.

CURIER

**6 000 km
DE CĂRȚI**

„Incepând cu noul an școlar se va extinde gratuitatea manualelor școlare și la învățământul mediu” — făcea cunoscut tovarășul Nicolae Ceaușescu în raportul la cel de-al IX-lea Congres al partidului, în aplauzele entuziaste ale congresiștilor.

Numai câteva săptămâni ne mai despart de începutul noului an școlar, când cei aproape 3 400 000 de copii și adolescenți, elevi în cele aproape 15 500 școli obligatorii de cultură generală și licee vor primi darul statului: pachetele cu manuale școlare nou-nouțe.

Mii și mii de specialiști: autori, graficieni, redactori, corectori, muncitori din principalele întreprinderi poligrafice din București, Timișoara, Cluj, Oradea, Sibiu, Craiova, Iași și-au adus contribuția lor valoroasă la realizarea în cele mai bune condițiuni a cărții școlare. În ziua deschiderii cursurilor vor fi gata pentru a fi împărțite 439 titluri de cărți într-un tiraj total de 26 000 000 exemplare (puse cap la cap ar forma o panglică lungă de peste 6 000 km). Valoarea totală a noului dar pe care statul socialist îl oferă copiilor săi este de 130 000 000 lei. Premisă pentru înfăptuirea indicațiilor celui de-al IX-lea Congres al partidului: „Școala noastră va deveni tot mai cuprinzătoare, oferind tinerilor largi posibilități de învățură, în funcție de aptitudinile și dorințele lor, de cerințele economiei și culturii noastre socialiste în plin avânt”.

E. D.

**ÎNTÎLNIRE
ÎN ANUL
3255**

Vreți să ne dăm întâlnire în anul 3255? E posibil și fără ca viața noastră să capete dimensiuni temporale multimilenare. Urmați cu atenție rîndurile de mai jos.

Statistica ne informează că în ultimii cincisprezece ani s-au instalat în centrale electrice aproape 3 milioane kilowați, adică de cinci ori mai mult decât s-a instalat pe timpul burgheziei în șase decenii. Făcînd o socoteală cu ajutorul regulii de trei simple, rezultă că, dacă se continua în ritmul de odinioară — adică în medie cam 10 000 kW anual — nivelul de azi al electricității ar fi fost atins cam prin 2255. Și kilowații din trecut erau mai „slabi”. Afirmatia nu contravine principiilor fizicii. Centralele erau mici și lucrau cu mari întreruperi. Azi, în unitățile energetice, considerabil mai mari și mai puternice, se produce în 24 de zile mai multă energie electrică decât în tot anul 1938. Iar în 1975 această cantitate de energie se va produce într-o săptămîină.

Să ducem comparația mai departe. Proiectul de Directive cu privire la dezvoltarea energiei în viitorii zece ani prevede ca, pînă în 1975, în centralele electrice să se instaleze încă o putere de 10 milioane kilowați. În medie, anul și milionul. Dacă facem din nou o confruntare cu ritmul antebelic, reiese că, pe măsura realizării viitorului plan de electricitate, fiecare an „al nostru” face cît un secol din trecut. Deci, zece ani fac cît zece secole sau un mileniu întreg, care, adăugat la 2255 — dată amintită mai sus — ne permite să ajungem în anul 3255!

Firește, e un simplu joc de cifre, dar în el se reflectă două ritmuri între care există o diferență comparabilă cu aceea dintre un om ce merge pe jos și altul ce zboară cu avionul. Dacă mai ținem seama și de faptul că lucrul mecanic pe care-l poate efectua fiecare kilowatt instalat este în linii mari egal cu acela realizat de opt lucrători prin muncă fizică grea, obținem un spor de 80 milioane de lucrători „electrici”. De peste patru ori populația țării! Sînt „lucrători” care aduc lumina în case, acționează mașinile în uzine, pompează apa pe ogoare și fac mii de alte treburi în folosul colectivității.

Din cele de mai sus o concluzie se desprinde: așa cum nu se măsoară șoselele cu centimetrul — deși teoretic este posibil — și nici capacitatea oceanului cu cinzeaca, la fel nici vechile „înăptuiri” nu pot servi drept măsură a realizărilor din zilele noastre; cel mult drept comparație.

AI. PLĂEȘU

**CEL MAI
TÎNĂR
ȘI MAI
MODERN
CULEGĂTOR**

De cînd se știu, țărani au intrat toamna în porumb cu palmele, desfăcînd pănusele și rupînd prin răsucire știuleții. Abia în anii noștri recoltarea porumbului a început să fie efectuată cu diferite combine. De curînd specialiștii de la uzinele „Semănătoarea” din Capitală au oferit agriculturii un nou agregat: combina de recoltat porumb, pe două rînduri, C.T.2—R, intrată de cîteva luni în fabricație de serie. La 1 august muncitorii uzinei bucureștene au sărbătorit cea de-a o mie combină.

Înșuririle acestei culegătoare mecanice întrec așteptările: ea detașează știuleții din pănuse, taie și toacă cocenii în vederea însilozării, transportă recolta într-o remorcă — toate aceste operații realizîndu-se într-un flux continuu. În plus, noua combină are o productivitate de 5 hectare pe zi. Colectivul sectorului III, în frunte cu inginerul-șef Gheorghe Opreș, s-a angajat să dea pînă la 23 August încă 500 de combine, realizînd un astfel de ritm, încît pînă la începerea campaniei de recoltare a porumbului să producă pentru unitățile agricole circa 3 000 de combine. Primii beneficiari au fost agricultorii din comunele Bădălani, Balintestii și Tulucești (regiunea Galați). Lista acestora s-a mărit neîncetat, adăugîndu-se alte zeci și sute de unități agricole din țară. Toamna se apropie cu pași repezi și recoltele ei de porumb sînt așteptate cu înfrigurarea „debutului” de tinerele și modernele C.T.2—R-uri.

P. TUTUNGIU

**LA BUFTEA,
ÎNTR-O ZI
CU NORI**

„Nu-mi place să filmez în exterior — mărturisese de curînd maestrul René Clair — de multe ori depinzînd de nouleț de pe cer, și asta e îngrozitor...” (Desigur trebuie să vedem în cuvintele acestea o simplă preferință pentru că, de fapt, cineastul — de-a lungul îndelungatei sale cariere — a tras kilometri întregi de pelculă și „în exterior”, fie vreme bună sau rea.)

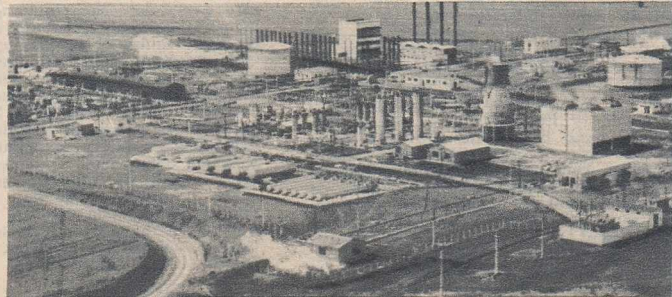
Într-una din zilele trecute, „o zi cu noruleț”, ne-a îndreptat spre Buftea vrînd să-l vedem pe cineast „în lucru”, pe un platou interior.

Se trăgeau ultimele scene ale coproducției româno-franceze „Serbările galante”. Timp de o oră l-am urmărit pe René Clair pregătînd și filmînd o singură scenă: marchizul de Beaulieu (Jean Richard) îi oferă Divinei (Marie Dubois) o cutie cu bijuterii, în timp ce un slujitor îl arestează pe bietul țăran Thomas (Philip Avron) luat drept spion. Asta era totul. Pentru această secvență s-au făcut cinci repetiții și s-a filmat de șapte ori, pînă cînd Clair s-a arătat mulțumit.

Faimoasa minuție de bijutier cu care-și lucrează filmele nu se dezminte; cineastul nu scapă nici cea mică neglijență. Înainte de a spune „Attention, partez!” sau: „Attention, moteur” găsește o mie și unul de lucruri de care ochiul său se împiedică. Intransigența cineastului este molipsitoare, se transmite echipei, d

**INCENDII
SUBTERANE
DIRIJATE**

Despre incendii folositoare, incendii provocate cu bună știință, se vorbește destul de rar. Pare chiar greu de exemplificat această categorie de combustii. Și totuși, în unele cazuri, lucrurile se petrec întocmai așa. Avînd un caracter de-a dreptul neobișnuit prin aceea că se pregătește să aibă loc sub pămînt, la sute de metri adîncime — incendiul la care ne referim constituie în momentul de față obiectul unui amplu studiu tehnic științific, trebuînd să fie precizat pînă în detalii, toate caracteristicile sale. E vorba de o nouă metodă de

IDEE =
550 000 LEI

Pe lângă aer, lumină și apă, căldura joacă un rol primordial în viața oamenilor. În condițiile grupării cuinelor în mari unități, se impune un sistem de încălzire salubru, ieftin și eficient, posibil de realizat și distribuit centralizat. Aceste deziderate sunt satisfăcute prin încălzirea cu apă caldă sau cu abur a radiatoarelor de încălzire montate atât în camerele de locuit sau birouri cât și în spațiile de producție. Foarte puțini dintre cei care în miezul iernii își apropie foaia de zveltele calorifere ce radiază căldură plăcută, pentru a-și convingea lectura sau lucrul început, știu că pentru realizarea acestora a fost necesară o mare întreprindere în domeniul — care a avut numeroase eșecuri — care a avut numeroase eșecuri — care a avut numeroase eșecuri — care a avut numeroase eșecuri.

Una din principalele greutăți o constituie operațiunea de turnare și în special susținerea miezurilor elementelor în timpul turnării. La început au fost necesari fabricării elementelor

erau importați, fapt ce pe de o parte limita volumul producției, iar pe de altă parte conducea la cheltuirea unor sume importante în valută.

Aceste dificultăți au atras atenția multor ingineri și tehnicieni, mobilizându-i în găsirea unor soluții pentru înlăturarea lor. Spiritul inventiv-creator și-a spus și de această dată cuvântul și dificultățile de care pomeneam au fost învinse.

Meritul pentru aceasta revine inginerului Vladimir Soleanicoș și muncitorului Laurențiu Pop de la Fabrica de ace de tricatat din București. Studiind amănunțit datele problemei, ei au elaborat proiectele și au realizat o mașină automată. Aceasta materializează un procedeu potrivit căruia zecile de milioane de suporturi necesari anual pentru turnarea elementelor de radiatoare se fabrică în prezent în țară. În acest mod a fost suprimat importul de suporturi și într-un an de zile s-au realizat economii postcalculate de peste 5 500 000 lei, autorilor revenindu-le o recompensă de 100 000 lei. Oficiul de stat pentru invenții, cercetind elementele de originalitate și progres tehnic, în comparație cu stadiul mondial al tehnicii din acest domeniu, a constatat că mașina are caracter de invenție. Situndu-se la nivelul cerințelor actuale ale tehnicii moderne, invenția a fost brevetată și în străinătate.

Gh. IOVIȚU

Pe platou atmosfera de lucru are ceva grav, chiar dacă ceea ce se filmează este o comedie. Secvența de la început (în film va dura două-trei minute) este urâtă o oră pentru că lui René Clair nu i-a plăcut: „mă săruta Alphonse Adam mina Divinei; primul pas: care l-a făcut Philippe Avron când a intrat în cadru prea grăbit”; cum ținea Marie Dubois bijuteriile poate ar fi mai bine să încerci cu cealaltă mină”; mina nr. 4 pe care o găsea de prisos; cum s-a auzit cuvântul „bonté” în gura lui Richard („fii atent, seamănă beaute”); cum se mișcau perdelele; cum a căzut Philippe Avron în genunchi etc.

Priveam și nu-mi dădea pace un gând: oare verva încească, ritmul dansant în care se mișcă personajele „Milionului” ori înfrigurarea cu care se apropia Michele organ de fereastră în scena finală a „Marilor mame” s-au născut tot de-a lungul unor ore întregi de petiții în care cuvintele „din nou”, „nu e bine”, „mai cercăm o dată” s-au auzit de atâtea ori?

În fața migălei cu care René Clair își șlefuește opera, poți să nu te întrebi de unde fișnesc oare poezia, atenția și umorul atât de spontane ale filmelor sale? Secretul miracolului îi aparține numai lui, acestui et al ecranului care este René Clair.

M. M.

Tracție a petrolului, proiectată să se folosească la schela Otești din regiunea Argeș. Noua metodă urmărește activarea straturilor cu țifeuri bituminoase prin arderea subterană a unei mici cantități de substanță petrolieră inflamabilă.

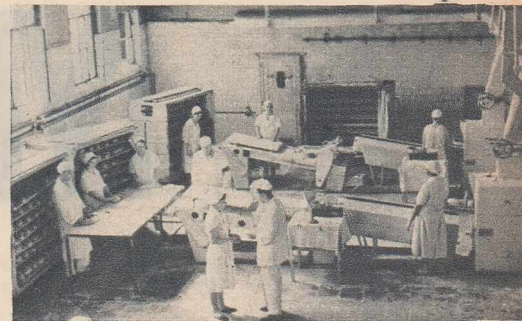
Țifeurile bituminoase, prezentând o scozitate mare, ridică o serie de dificultăți de exploatare. Ele se deslănușesc anevoie din porii rocilor în care s-au format de-a lungul timpului, având în același timp și o presiune în strat relativ redusă. Fluidizarea și mărirea presiunii acestor ca-

tegorii de zăcăminte pot fi obținute însă prin intermediul căldurii. Iată pe ce se bazează, în linii mari, noua metodă: cu ajutorul unui sistem de aprindere care a fost coborât, până la adâncimea dorită, prin coloana de tuburi a unei sonde, se dă foc țifeiului din strat, pompându-se pe de altă parte din exterior aerul necesar combustiei. Prin reglarea cantității de aer se dirijează cu precizie proporțiile și durata incendiului. Țifeiul care arde reprezintă o fracțiune infimă față de rezervele din zăcămint, în schimb temperatura pe care o degajă și gazele rezultate din ardere fac să poată fi extrase mari cantități din prețioasa materie primă. Conjugând noua metodă cu aceea a recuperării secundare prin injecție de gaze de eșapament sub presiune (ceea ce are ca rezultat fluidizarea țifeiurilor viscoase) se preconizează o mare sporire a cantității de țifei extrase.

N. RĂDULESCU

◀ În aceste locuri, la sute de metri sub pământ, va avea loc un incendiu dirijat, al cărui rezultat va fi sporirea cantității de țifei extrase din zăcămint.

AUTOMATIZARE ȘI... PÎINE

Automatizarea cucerește sectoare din ce în ce mai întinse. Acolo unde mina omului — a celebrului meșteșugar — părea imbatabilă, azi instalațiile dirijate își spun cuvântul cu competență. Un domeniu în care automatizarea a făcut pași uriași este panificația.

Titan este ultima expresie a acestei tehnici miraculoase. Nimic din clasicele brutării inundate de praful alb al făinii. O hală mărginită de ziduri de sticlă și de mozaic verde pastelat; tavan din poliuretan care aruncă reflexe strălucitoare peste instalațiile vopsite în culorile deschise. Prima impresie este aceea de laborator, nu de fabrică, și adevărul este poate acesta. Totul a fost conceput aici ca milioanele de pini române să se frăminte și să se coacă fără ca muncitorul să depună eforturi intense.

De fapt pîinea cea bună își are leagănul din siloz. Sacii au dispărut. Mii de kilograme de făină se transportă în autocisteme și se depozitează în celelele silozului, o construcție arhitectonică modernă. Sistemul de depozitare menține făina în stare afinată la o temperatură constantă (circa 20°); iarna persistă aceeași temperatură, pentru că între pereții clădirii circulă aer cald. Făina se transportă de la siloz în fabrică prin fluidizare (amestec de aer și făină), un sistem mult superior celui pneumatic. (Dacă pe cale pneumatică 1 kg de aer transportă 5 kg de făină, fluidizarea permite ca 1 kg de aer să transporte 25 kg de făină. Toate deplasările materiei prime din siloz sînt dirijate de un singur om.

La calitatea pîinii concurează și dozarea uniformă a ingredientelor. Aici, la Titan, aceasta se realizează în „vrac”, adică toată cantitatea de drojdie și sare, tratate omogen și separat în camere și bazine speciale, intră în fabrică sub formă de soluție și sînt dozate automat. Pînă și malaxoarele sînt dotate cu temporizatoare, aparate care indică și reglează timpul lor optim de funcționare.

Linii continue permit prelucrarea citorva zeci de tone de făină în opt ore. Pe lângă clasicele sortimente la Titan se, vor fabrica însă și două produse noi: sticks, gen de saleari care vor agrementa consumul de bere, și alt sortiment — grissini.

În sfîrșit un cuvînt despre productivitate: dacă într-o întreprindere similară în opt ore un om prepara 400 kg de pîine, aici el prepară 1 000 kg.

C. B.

„PERLA MOLDOVEI“

Tînărul oraș Piatra Neamț, renăscut pe vatra vechiului târgușor provincial de la poalele Pietricicăi, și-a îmbogățit în ultimul an aspectul edilitar cu o nouă și modernă construcție. Este vorba de hotelul turistic „Perla Moldova”, unul din cele mai mari hoteluri din România, clădire cu 15 nivele, dotat la parter cu un bar și un restaurant.

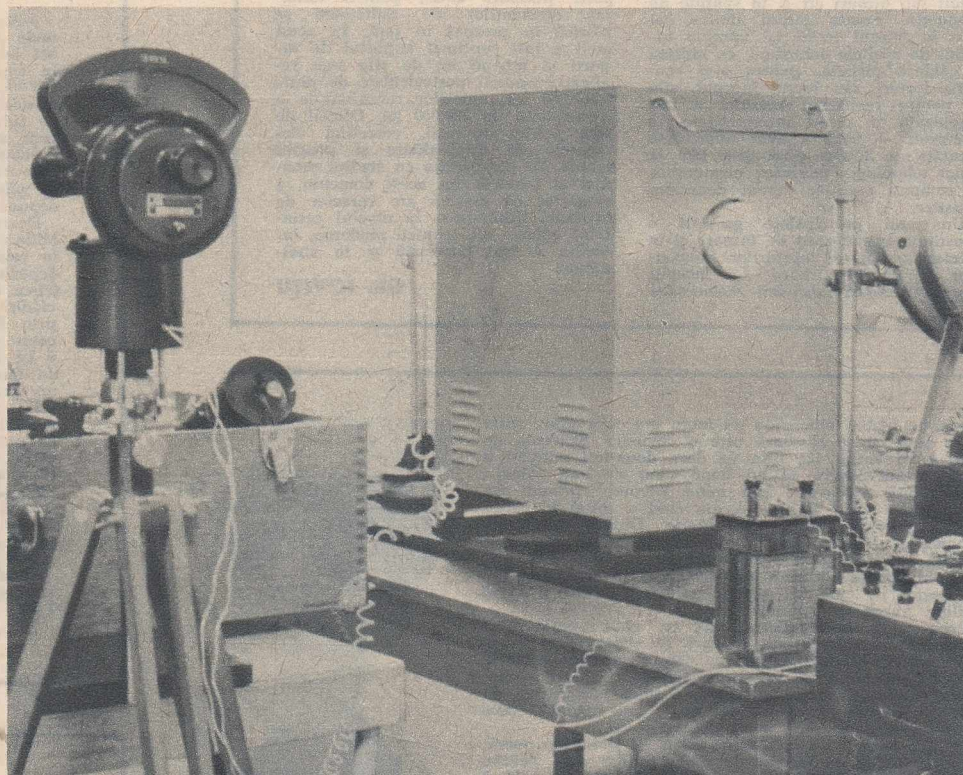
Piatra Neamț — în prezent unul dintre puternicele centre industriale din Moldova (populația orașului a crescut din 1959 și pînă la începutul acestui an de la 42 568 locuitori la 48 943 locuitori, iar dintre aceștia din urmă 16 413 lucrează în prezent în diferite ramuri ale industriei din localitate) — va deveni în viitorul cincinal și un puternic nod turistic. Cu ajutorul nenămăratelor hărți și prospecte și prin sollicitudinea ghizi-

lor, vizitatorii români și străini, găzduiți la „Perla Moldova”, își vor alege după preferințe traseul turistic dorit. Cei ce se vor îndrepta spre Tg. Neamț vor avea posibilitatea de a vizita cunoscutele mănăstiri din tinuturile nemțene, Valea Ozanei, Cetatea Neamțului și Humuleștii lui Creangă. Trecînd munții prin mirificul defileu de la Cheile Bicazului, ei vor ajunge să cunoască frumoasele localități balneoclimaterice din regiunea Mureș-Autonomă Maghiară. Pescarii amatori se vor îndrepta spre Borca, Broșteni sau chiar mai departe spre Vatra Dornei, iar amatorii de sporturi nautice vor prefera desigur marele lac de acumulare zăgăzuit de barajul hidrocentralei „V. I. Lenin” de pe Bistrița.

T. LIVIU

ZOON METRON

Ce este o secundă?
Ce este un metru?
Nu vă grăbiți cu răspunsul. După ce veți fi citit articolul de față, puneți aceleași întrebări prietenilor. Dacă veți însoți întrebările de prinsori, mai mult ca sigur că veți câștiga. Căci în zilele noastre arta și știința măsurării, indispensabile pentru însăși dezvoltarea civilizației umane, au devenit ele înseși... nemăsurat de complexe și de pasionante.

Întrebă-l pe poet ce este omul, ce însușire îl deosebește de toate celelalte ființe ale universului. Ca prințul din povestea lui Exupéry, poetul îți va răspunde: iubirea.

Problema definiției omului și-au pus-o și biologii, antropologii, economiștii, filozofii. Biologii l-au numit *homo sapiens*, singura specie gânditoare. *Zoon politikon* l-au botezat filozofii greci, caracterizându-l astfel ca pe unicul animal care trăiește numai în și prin societate. Antropologii și sociologii au inventat numele *homo faber* pentru a sublinia un atribut exclusiv omenesc: făurirea de unelte (*faber* = făurar, meșteșugar). În sfârșit, unii filozofi au propus definiția *homo ludens* pentru a pune în lumină un alt caracter esențial al omului: nevoia de a întrece și a se întrece (*ludo* = a se juca).

Scriitorii de literatură științifico-fantastică au încercat să constituie, cu mortarul fanteziei și folosind datele fizicii, chimiei și biologiei, un alt model posibil de om, locuitor al vreunei din nenumăratele planete risipite prin spațiile galactice. Și pentru că oricât de departe ar bate aripile imaginației noastre ea nu se poate desprinde cu totul de realitatea înconjurătoare, oamenii fantastici seamănă cu insectele pămîntești (ca lunarii lui Wells), cu niște reptile sau chiar cu niște plante sau pur și simplu sînt identici cu cel de pe Pămînt. E drept, li s-au atribuit fiziologii adaptate la alte tipuri de atmosferă și de climă decât cele pămîntești, fiind puși, bunăoară, să respire fluor sau să trăiască în apă ori

sub pămînt. Dar indiferent de anatomia sau fiziologia lor fantastică, toți acești „alți de oameni” păstrează unele trăsături comune cu omul terestru — acelea la care nimeni nu poate renunța cînd încearcă să definească omul. Tutoarea le este comună gîndirea (*homo sapiens*); toți sînt constituiți în societate (*zoon politikon*) și sînt organizați astfel încît creează și utilizează unelte (*homo faber*); pe toți îi animă spiritul cercetător al lucrurilor, această „joacă” prin care omul se depășește neîncetat (*homo ludens*). Însă pentru a cerceta și a obține informațiile din care să desprindă legile naturii și deci drumul înțelegerii și al posibilității de a și-o adapta; pentru a făuri unelte prin intermediul cărora se realizează această adaptare; pentru a face posibilă viața în societate și perfecționarea societății omul din orice planetă a oricărei galaxii trebuie să fie în stare SĂ MĂSOARE. Omul este o ființă care măsoară. Limba greacă, sintetică, ne oferă un cuvînt care cuprinde și această definiție: *zoon metron* (*zoon* = ființă, *metron* = care măsoară).

O CERINȚĂ A CONTEMPORANEITĂȚII

Alegeți orice obiect, orice fenomen, orice operație tehnologică sau opriți-vă pentru un minut, dacă vreți, chiar la un consult medical. Toate prezintă aspecte măsurabile.

Pe tabloul de comandă al unui reactor chimic aparatele înregistrează continuu

informații despre presiuni, fie de mii de atmosfere, fie de o milionime de atmosferă, despre debitul substanțelor care circulă neîncetat în diferitele părți ale instalației, despre variația rapidă sau lentă a temperaturii. O bună măsurare aici înseamnă în fond însăși stăpînirea procesului, înalta calitate a materialelor fabricate, rentabilitate. Aparatele de măsurat funcționează ca mijloace de producție esențiale, fără de care orice gigant industrial este un obiect inert. Iar dacă ne referim la un reactor nuclear, unde depășirea unei temperaturi, a unei intensități de radiație, a unei presiuni poate însemna distrugerea de vieți și de uriașe bunuri materiale, vom înțelege și mai bine rolul aparatelor de măsurat — acești păzitori ai vieții și valorilor umane. Și pe bordul avioanelor și navelor marine, în rachetele cosmice sau în laboratorul de fizică, chimie, biologie intervin acești aliați cumiși ai omului, acești culegători, cărăuși și interpreți ai informațiilor de măsurare. „Precizați-mi o zecimală în plus și voi descoperi o nouă lege a naturii” par a spune unora cercetătorii.

Din cele câteva exemple ce preced se desprinde o singură concluzie: aparate de măsurat mereu mai sensibile, mai sigure, mai rezezi în culegerea informațiilor, mai prompte în înregistrarea rezultatelor, mai adaptate la procesele tehnologice și la urmărirea fenomenelor naturale constituie o cerință imperioasă a contemporaneității. De aceea nu-i de mirare că grupuri mari de savanți și de specialiști studiază pro-

1 Instalatie de etalon a pirometrului cu radiație totală, realizată în Institutul de metrologie. Post al preciziei termometrice la temperaturi înalte.

2 Cristalul din care confecționează „inimă” orologului cu cuarț.

3 Balanță-etalon proiectată în Institutul de metrologie și construită uzinele „Balanța”-Sib. Precizie: 1 la 2 000 000.

Ritmul înalt de dezvoltare a științei și tehnicii în țara noastră, precum și exigențele sporite pentru calitatea produselor — condiție esențială a eficienței în economie — impun abordarea continuă de noi probleme de metrologie și de tehnică a măsurării. Iată de ce Directivele Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român prevăd, în mod expres, că se va acorda toată atenția dotării întreprinderilor cu mijloace de măsură și control, extinderii și completării cu utilaje a stațiilor de probă, precum și organizării cât mai bune a controlului tehnic în uzine, asigurându-se acestora condițiile necesare pentru a livra numai produse de calitate ridicată.

Paleta problemelor este foarte variată, începând de la proiectarea și construcția tipurilor perfecționate de mijloace de măsurare și până la pravegherea lor pe panourile de comandă ale uzinelor, de la definirea precisă a unității de măsură și până la asigurarea uniformității și preciziei măsurilor pe întreg teritoriul țării.

Se construiesc astăzi în țara noastră, în fabrici și uzine ridicate în aiii puterii populare, sute de tipuri de aparate de măsură, ca de pildă: micrometre pentru roți dințate, micrometre pentru filete, comparatoare pentru alezaje, bascule-pod și bascule automate, balanțe-etalon, mano-

metre, debitmetre, apometre, ampermetre, voltmetre, contoare de energie electrică, megohmetre cu transistoare, aparate indicatoare și înregistratoare de temperatură, densimetre, conductometre, umidometre electronice pentru cereale.

Se proiectează și se construiesc instalații complexe de măsurare în laboratoarele și atelierele Institutului de fizică atomică; se dau soluții originale, prin invenții și inovații, unor probleme noi de măsurare care se ridică în fața tehnicienilor în uzine sau cercetătorilor în laboratoare.

Se realizează astăzi în țară — în laboratoarele Oficiului de stat pentru metrologie — etaloane și instalații de etalonare și verificare, prin mijlocirea cărora unitatea de măsură se transmite de la etalon la aparate de măsurat în uzină, în clinică sau în unitățile de comerț.

Rezolvarea problemei transmiterii unităților de măsură, a asigurării uniformității și preciziei măsurării implică eforturi de cercetare și muncă de cea mai înaltă calificare tehnică. Un lanț neîntrerupt leagă într-un complex unitar etaloanele de vîrf ale lumii cu ultimul aparat de măsurat care veghează la desfășurarea optimă a procesului de producție, la asigurarea calității produselor, la circulația mărfurilor, la protecția muncii și sănătății...

blema îmbunătățirii continue a metodelor de măsurare, propunându-și să depășească mereu hotarul atins în sensibilitatea și precizia aparatelor.

În definirea și materializarea etaloanelor fundamentale pe care se sprijină întregul edificiu al măsurărilor din lume, s-au produs, în ultimii ani, schimbări radicale.

METRUL UNDELOR PORTOCALII

La 16 octombrie 1980, ora 18, delegații a 32 de țări, întruniți la Paris în cea de-a XI-a Conferință generală de măsură și greutate, au adoptat în unanimitate o nouă definiție pentru metru. Se împlinea astfel un deziderat al fizicienilor formulat cu încă 133 de ani în urmă, în anul 1827.

La școală am învățat cu toții că metru reprezintă a zecea milioana parte din lungimea unui sfert din meridianul pământesc. Apoi am aflat că definiția nu mai corespunde și că metru este, pur și simplu, lungimea unei bare de platină iridiată, păstrată la Paris și reprodusă în exemplare-surori, ca etalon de lungime al celor mai multe din țările lumii.

Iată însă că începând din 1980 metru se exprimă prin unde de lumină! Dintre radiațiile care concureau la titlul de măsură fundamentală pentru lungime a ieșit învingătoare radiația roșie-portocalie a izotopului 86 al kriptonului, care s-a dovedit cea mai fină, cu profilul cel mai simetric, într-un cuvânt, cea mai „invariabilă” în lumea fenomenelor eterne variabile. Concurențele ei — radiația roșie a unui izotop al cadmiului, radiația verde a unui izotop al mercurului, cea violetă a unui alt izotop al mercurului și radiația galbenă-verde a kriptonului-86 — au fost obligate să coboare steagul.

Radiația roșie-portocalie a izotopului 86 al kriptonului se produce atunci cînd în atomii acestui gaz, excitați prin descărcări electrice, electronii fac un salt de pe o orbită pe alta, de pe un nivel de energie pe altul, emițind fotoni („particule” de lumină). Iată deci noua definiție a metruului, care aduce măsura noastră fundamentală de lungime în lumea luminii generate de atomi:

„Metru este lungimea egală cu 1 650 763,73 lungimi de undă în vid, ale radiației care corespunde tranziției atomului de kripton-86 între nivelele 2p¹⁰ și 5d⁵”. La stabilirea și materializarea unei astfel de măsură au concurat mecanica, optica, electronica, chimia fizică și tehnicile corespunzătoare.

Precizia ce se poate atinge luînd toate precauțiile posibile este de 3 miliardimi de metru, ceea ce echivalează cu o precizie de 3 mm la măsurarea distanței Constanța—Satu-Mare!

Pentru măsurarea unor lungimi mult mai mari decît un metru au intervenit celebrele aparate generatoare de lumină monocromatică, coerentă și de mare intensitate, cunoscute sub numele de LASER. Cu ajutorul unui LASER cu amestec de heliu și neon se măsoară, de pe acum, lungimi de o sută de metri și mai mari, cu o precizie de a sută milioana parte din lungimea măsurată.

„Bătălia lungimii” este, așadar, în plină desfășurare...

„SECUNDA CUARTULUI” NU POATE CONCURA SECUNDA EFEMERIDELOR

Ceea ce se petrece în domeniul măsurării spațiului se repetă și în domeniul timpului etern și efemer.

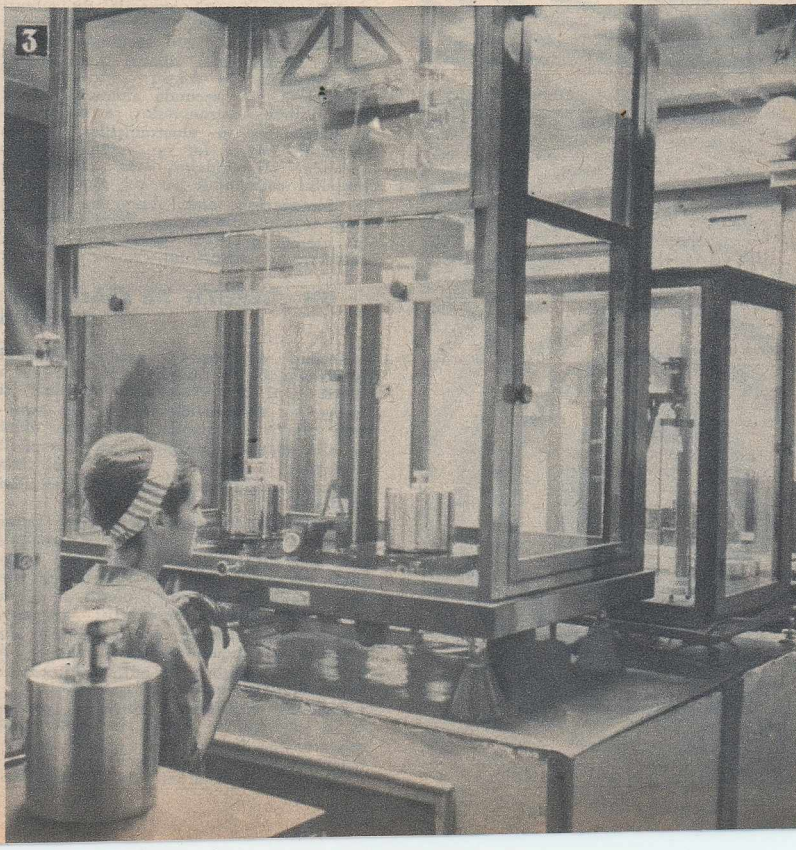
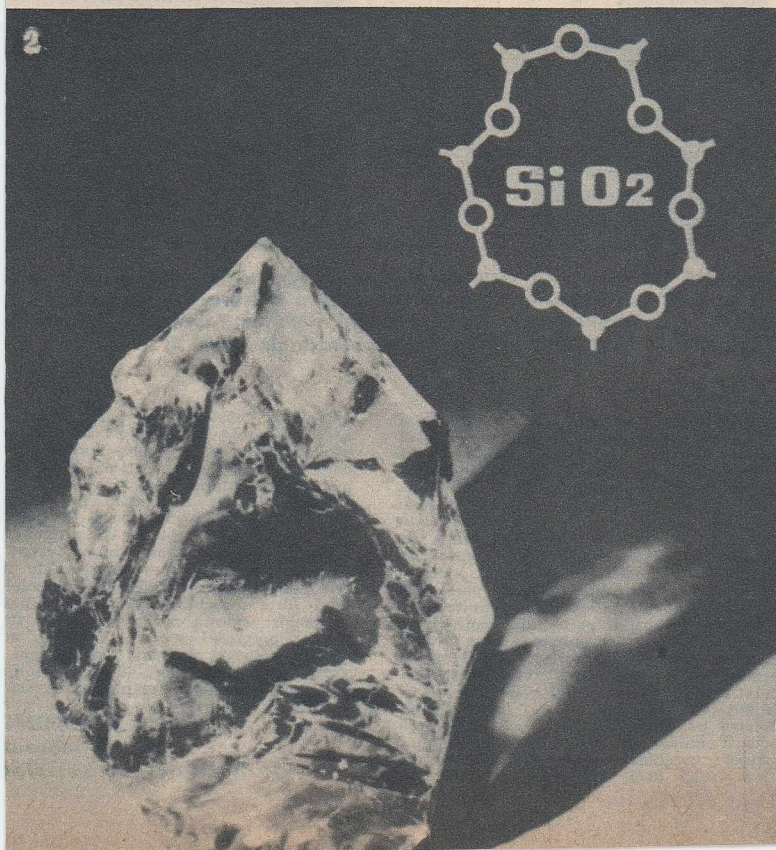
Miile de ani de observații asupra

astrilor și mișcării lor pe firmament au condus la o legătură firească între măsurarea timpului și rotirea aparentă a Soarelui și a stelelor în jurul Pământului. În tabele numite efemeride (în grecește *ept* = pe; *hemera* = zi) astronomii trec toate însemnările de fiecare zi în legătură cu poziția planetelor. În aceste tabele sînt deci fixate reperele timpului astronomic, ale cărui intervale sînt legate de revenirea pozițiilor Soarelui sau stelelor.

Pînă nu demult unitatea de timp era definită ca fracțiunea 1/86 400 din ziua solară mijlocie. Etalonul natural al acestei unități era Pământul în rotire în jurul axei sale — acest ceas a cărui precizie era suficientă pentru comparația cu orice aparat omenesc de măsurat timpul. Totuși descoperirea neuniformității mișcării de rotație a Pământului în jurul axei sale, a fluctuațiilor seculare (lungirea duratei zilei cu 0,00164 secunde pe secol), accidentale și sezoniere, a dus la necesitatea schimbării definiției unității de timp. Precizia contemporană nu se poate împăca cu astfel de abateri.

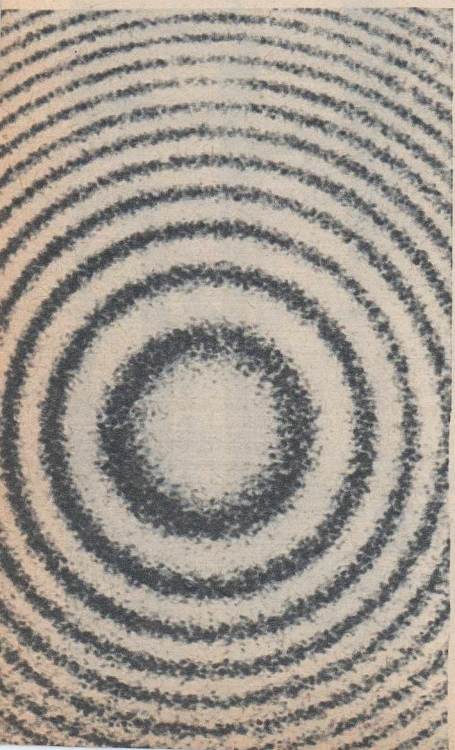
După îndelungi discuții purtate în forurile mondiale astronomice și metrologice, în anul 1960, deci în același an în care metru se definea prin lungimile de undă ale radiației roșii-portocalii a kriptonului-86, secunda a căpătat și ea o nouă definiție. Ea se lega de mișcarea Pământului în jurul Soarelui, adică de așa-numitul an tropic, care însă trebuie și el corectat pentru diferite fluctuații. Timpul corectat se numește — după numele tabelelor amintite — timp al efemeridelor. Și pentru că anul tropic se schimbă în timp, trebuia ales un moment de referință. De aceea definiția secunde,

(Continuare în pag. 10)

ZOON METRON

Avantajele kriptonului... Radiația galben-verde a kriptonului-86 (sus) furnizează un etalon al lungimii mult mai clar decât cel oferit de mercur-198 (jos), folosit până nu demult. Știați că aceste cercuri concentrice (franji de interferență, în limbaj științific) ne permit să atingem o precizie echivalentă cu detectarea unei erori de trei milimetri la măsurarea distanței Constanta - Satu-Mare?

adoptată în 1956 și ratificată în 1960 la a XI-a Conferință generală de măsururi și greutate, sună astfel: „Secunda este fracțiunea $1/31\,556\,925,9747$ din anul tropic pentru 1900, ianuarie 0, la orele 12 ale timpului efemeridelor”.

Secunda efemeridelor o dată adoptată, se pune problema materializării ei într-un etalon. Care să fie ceasul în stare să împartă secunda în fracțiuni cât se poate de mici și care să împingă precizia până la o milionime sau, dacă se poate, până la o miliardime de secundă?

Un asemenea ceas a fost acum 30 de ani diapazonul cu oscilații întreținute pe cale electrică. Metodele de măsurare a timpului prin vibrațiile unui diapazon au fost perfecționate până la o precizie de zecime de milionime de secundă. A fost descoperit apoi orologiul cu cuarț. „Inima” acestui ceasornic — o lamă de cuarț tăiată dintr-un cristal după anumite reguli — bătea de 100 și de 1 000 ori mai repede decât diapazonul. Aceste orologii au fost, de altfel, instrumentele cu ajutorul cărora s-a putut arăta că ceasul astronomic greșește.

„Secunda cuarțului” nu poate însă concura secunda efemeridelor, deoarece nu există posibilități de menținere a stabilității cristalului vreme îndelungată. Rămânea deci în picioare necesitatea găsirii unui etalon natural de timp astronomic. Și această problemă a fost recent rezolvată.

TIMPUL ASTRONOMIC ȘI TIMPUL ATOMIC

Cristalul „îmbătrânește”, dar o moleculă nu poate îmbătrâni. Așadar, o moleculă vibrantă ar fi putut da soluția. Cercetări subtile cu privire la structura și mișcările naturale ale moleculelor au demonstrat că în interiorul moleculei de amoniac se produce o vibrație de o excepțională regularitate, cu o frecvență de 4 000 de ori mai mare decât a lamelor de cristal de cuarț. Au apărut astfel orologii moleculare cu amoniac; dar lucrurile nu s-au oprit aici.

Atomul, a cărui cunoaștere intimă a determinat revoluționare schimbări în tehnica modernă, și-a arătat virtuțile și în domeniul măsurării timpului: „secunda atomică” și-a făcut intrarea în arena măsurărilor exacte. Prin metoda denumită de rezonanță magnetică, un fascicul de atomi de cesiu a devenit „inima” unui orologiu atomic, a cărui precizie a fost ridicată până la o miliardime de secundă. Timpul „atomic” este măsurat prin lungimile de undă (de frecvență radio înaltă) emise de atomii de cesiu la tranziția de pe un anumit nivel de energie pe altul. Secunda efemeridelor a putut fi astfel împărțită în 9 192 631 770 părți! Mai precis: secunda este timpul în care sînt emise de către cesiu 9 192 631 770 vibrații.

Ceasurile atomice poartă numele de atomice (cronos = timp) și ele ating precizia de sutimi de miliardimi de secundă; prin tehnica pompajului optic, cu ajutorul MASER-ului cu hidrogen, secunda atomică ajunge să fie determinată cu precizia fantastică de o sutime de miliardime de miliardime de secundă!

Aceste împrejurări au condus la o nouă definiție a secunde, adoptată la a XII-a Conferință generală de măsururi și greutate, în 1964, definiție provizorie și care nu înlocuiește secunda efemeridelor. Rămân astfel alături două unități fundamentale de timp: „secunda efemeridelor” și „secunda atomică”. Prima este unitatea astronomilor, a doua, cea a fizicienilor și electroniștilor. Pentru timpi de secole nu ne putem lipsi de secunda efemeridelor, iar compararea timpului astronomic cu cel atomic duce la descoperirea unor fenomene cosmice care scâpau observației. Precizia timpului atomic deschide astfel noi căi de cercetare a universului.

UN „DEPOZIT DE ETALOANE” ATOMUL

Atomul a furnizat, așadar, etalonul fundamental de lungime și tot el a oferit unul din etaloanele de timp și frecvență. Fenomenele legate de structura practic invariabilă a atomilor oferă și alte măsuri naturale, care corespund cerințelor marșului spre precizia maximă, caracteristică științei și tehnicii moderne.

Explorarea atomului de către fizica ultimelor decenii a stabilit că protonii din alcătuirea nucleului sînt niște magneti minusculi rotitori. Amplificați de multe miliarde de ori, protonii ar părea ca niște titirezi neobosiți; mișcarea lor în jurul axului poartă numele de procese și tocmai această mișcare a ispitit pe căutătorii în adîncurile microcosmosului ai măsurilor naturale.

Protonul neperturbat devenea pentru ei o fîgăduină, avînd în vedere că mișcarea sa de precizie depinde de intensitatea cîmpului magnetic din jur. Protonul neperturbat de factori ne-

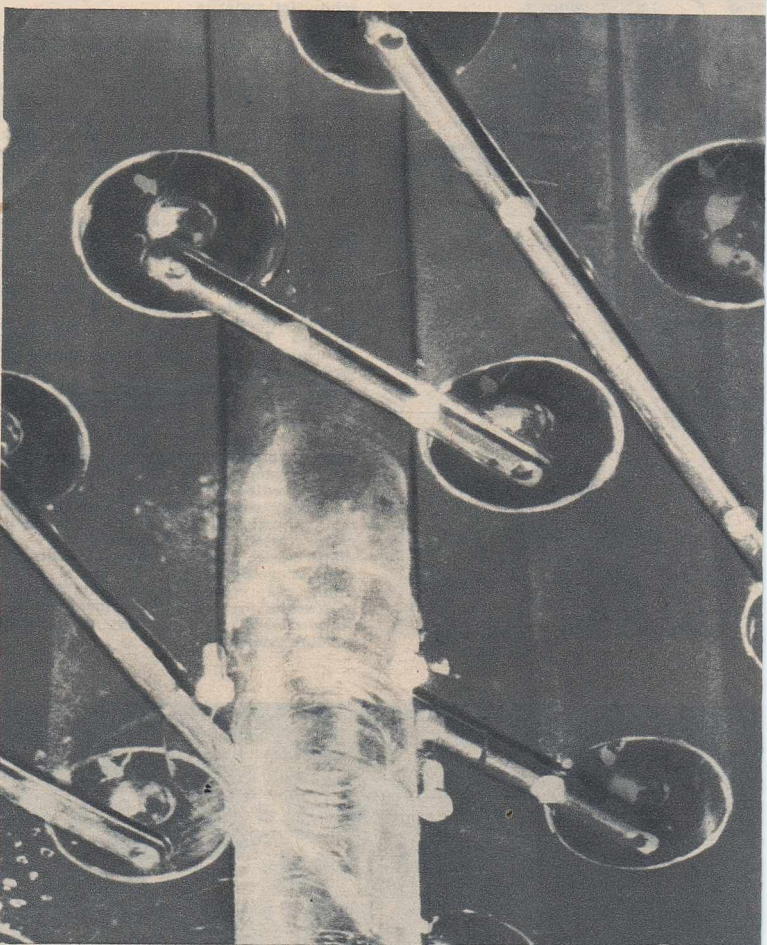
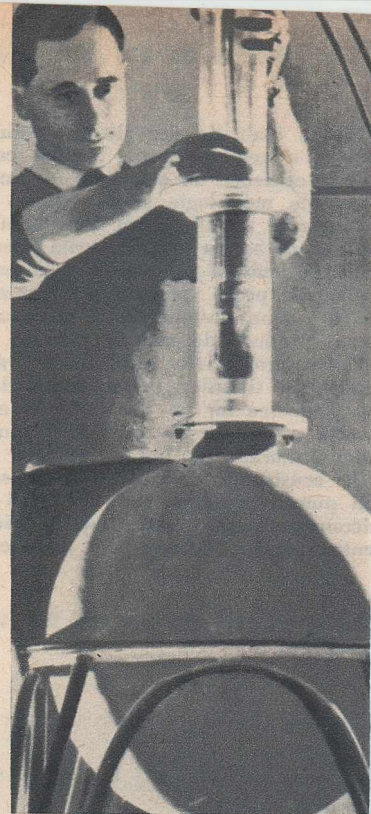
Astfel se măsoară sursa de neutroni.

stăpîniți presupune însă realizarea unor condiții excepționale. În primul rînd, clădirea în care se efectuează experiențele nu trebuie să aibă nici un singur cui de fier și nici o singură peniță de oțel nu trebuie să se găsească între pereții ei. Acoperișul, clanțele ușilor, totul trebuie să fie construit din materiale nemagnetizabile! Bineînțeles, fizicienii au avut de învins și alte dificultăți. Ei au cules astfel informațiile esențiale despre așa-numita constantă giro-magnetică, care face posibilă trecerea spre o nouă definiție a actualei unități de curent electric — amperul — și spre un etalon de amper mai perfect decât cel actual. Deși precizia obținută nu este încă suficientă, se pare că ea va fi curînd atinsă și astfel amperul va deveni o unitate legată direct de proton.

Atomul mai promite și alte etaloane fundamentale. Nu vor deveni, oare, într-un viitor nu prea îndepărtat, un număr de atomi egali ca masă între ei etalonul de masă în locul kilogramului de platină iridiată, care domnește, deocamdată, peste măsurile de greutate din lumea întreagă?

ÎN LUMEA INFINITULUI MIC

Precizia măsurării, reducerea neînțelegății a erorilor de măsurare formează obiectivul central al artei și disciplinei științifice cunoscute sub numele de metrologie. Mereu nesatisfăcuți de nivelul de precizie atins, metrologii perfecționează instalațiile de comparare, etaloanele și metodele matematice de investigare a rezultatelor măsurării. Nici

Această fotografie cu aspecte ciudate de lumină nu reprezintă în realitate decât un dispozitiv perfecționat pentru măsurarea intensității razelor X. Un voltmetru de mare precizie determină valoarea tensiunilor aplicate la bornele tuburilor producătoare de raze X.

terminologia potrivită la o perioadă dată nu mai este satisfăcătoare pentru altă perioadă. De pildă, prefixele care desenează miimea (mil), milionimea (pico) și milionimea de milionime (nano) din unitatea de măsură nu mai sînt suficiente. Două noi prefixe și-au cucerit la cea de-a XII-a Conferință de măsururi și greutate din 1964 dreptul de cetate în lumea măsurărilor exacte: femto, care înseamnă a mia parte din milionimea de milionime de unitate, și atto, a milioana parte din milionimea de milionime de unitate. Vom folosi deci aceste noi prefixe. Vom spune attosecundă, înțelegînd prin acest cuvînt milionimea de milionime de milionime de secundă. Vom spune femto-metru pentru a denumi o distanță egală cu o miime de trilionime de metru... Acest vocabular care exprimă măsuri mai mici decât cele pe care tehnica

actuală a măsurării le poate surprinde indică limitele preciziei pe care le va atinge într-un viitor foarte apropiat și care le vom depăși într-un viitor cu mai puțin apropiat.

Homo luens nu poate fi satisfăcut de vreo limită a cunoașterii și practică admise; *homo sapiens* își propune înțelege, mereu mai bine, ceea ce făurește; *homo faber* construiește și reu alte unelte mai desăvîrșite, amplă cînd forța mușchilor săi și sensibilitatea organelor sale; *zoon politikon* lu pentru progresul social; în fine, *zo metron* măsoară tot mai precis, mai gur, mai repede, lărgindu-și și întărindu-și astfel neîncetat stăpînia sa asupra naturii.

Max SOLOMOȘ
șef de laborator
la Institutul de metrologie

La Mamaia în căutarea cîntecelor

Mai mult decît oricînd, festivalul din acest an mi s-a părut un fel de mare consfătuire a iubitorilor de muzică ușoară (și știam bine cît de uriaș e numărul acestora). Parcă niciodată nu i-am văzut pe spectatori atît de grijulii în fața micului „buletin de sondare a opiniei”, ce-l aveau în mînă la fiecare spectacol; parcă nicicînd nu i-am văzut mai răspunzători de nota pe care o dădeau melodiei, versului și interpretării. Semn de dragoste definitivă dar și de exigență ce urcă serios. Se micșorează numărul fanaticilor care primesc orice, numai muzică să fie. Aplauzele, care anul acesta n-au fost aruncate oricum și oricînd, nu înseamnă entuziasm potolit, ci o mai promptă discernere a valorilor. Nu întîmplător, din primele seri ale festivalului, melodiile despre care se vorbea, pe care le simțeam că stăruie cît de cît în mintea omului din sală au fost în cele din urmă distinse cu premii și mențiuni.

Un cunoscut cineast spunea cîndva că unui festival cinematografic îi este de ajuns un film foarte bun ca să-și justifice numele. Mă întreb dacă s-ar încumeta cineva să spună cîte melodii bune și foarte bune îi trebuie unui festival de muzică ușoară pentru a-i mulțumi pe cei care-l așteaptă cu încredere? În orice caz, nu una și nici două. Ediția Mamaia 1965 a îmbogățit familia genului cu cîteva cîntece inspirate, străbătute de o undă de lirism autentic (*Luna la Mamaia, Cu tine* — amîndouă de V. Veselovschi, *Spune-mi și te cred* — R. Șerban, *Dorule* — T. Popa) ori de o voioșie simplă și firească, fără exuberanțe gălăgioase și artificiale (*Cîntec simplu* — Elly Roman, *Să cîntăm* — G. Grigoriu). Cîntecul cel mare însă, cîntecul așteptat, acela care să emoționeze și să comunice convingător niște idei, cîntecul care să te urmărească, de care să nu poți scăpa, nu s-a ivit (de altfel, marele premiu nu s-a acordat în acest an).

În jurul cîntecelor premiate au plutit altele pornite cu bune intenții melodice neduse însă pînă la capăt (*Pînă la cer* — P. Mihăescu, *Cît te iubesc* — Radu Zaharescu), altele de-a dreptul greoaie și plictisitoare (*Vara la Mamaia, Iarna la Stîna* — E. Tegger, *Reîntoarcere* — M. Popovici).

FESTIVALUL, LUNA ȘI TU

Ne întrebăm și de data aceasta: de ce atîta mulțumire de sine din partea textierilor noștri? Chiar dacă au depășit etapa cuvintelor lipite fără noimă, chiar dacă în unele melodii răsar uneori frînțuri de poezie și umor, chiar dacă cîteva cîntece au avut texte care luate de la un capăt la altul pot fi acceptate (e vorba de versurile lui A. Storin la *Dorule, Cu tine*, ori ale lui M. Maximilian la *Spune-mi și te cred*), nu se simt acei pași mari de care avem nevoie, care să ne apropie de textul în stare să se susțină singur prin propriile lui idei, în care să găsim mai puține metafore confecționate după tipare răsțiute și mai mult adevăr simplu despre oamenii de lîngă noi.

Domnește încă o ciudată încăpăținare de a versifica „frumos” (asta înseamnă corect, cuminte, fără strădanie și fior). Iar în goană după frumos, versul se poticnește nu de puține ori în astfel de patetisme serbete sau nonsensuri: „*Pînă la cer nu e departe / Pentru fulgerul vîsului meu*” (*Pînă la cer* — text de I. Butnaru), „*Cînt de dragul cui mi-e drag / Și fac vîoară din zefir / Și un arcuș din trandafir / Ca somnul să te prindă-n prag*”. (*Cînt de dragul cui mi-e drag* — text de H. Negrin). De ce-i poate dori un iubit celei dragi s-o cuprindă somnul în prag, e o treabă căreia nu-i poți da ușor de rost. E cu atît mai mare păcatul, cu cît, nu de puține ori, astfel de versuri au întunecat cîntecul.

N-ar fi fost rău dacă am fi putut să ascultăm și altceva despre iubire decît

o avalanșă de declarații și de batere cu pumnii în piept: „*Vino, iubirea mea mai aprinsă-i și ea / cînd arde luna, luna la Mamaia*” (*Luna la Mamaia* — text de C. Cirjan) sau: „*orice aș găsi într-un vers / sau în univers / n-or spune ce vreau eu să spun / te iubesc, te iubesc*” (*Cît te iubesc* — text de C. Rădulescu).

Cît despre lună și stele — li s-au închinat cîntece speciale și cred că doar în vreo cîteva s-a uitat să li se pomească numele. Nu de puține ori ne-au stat pe buze cuvintele: tovarăși textieri, călcați-vă pe inimă, renunțați să mai scrieți, măcar pentru un timp, despre lună și stele; poate nu se va îmbolnăvi nimeni, poate vom avea cu toții de cîștigat.

MESAGERII CÎNTECELOR...

... de la Mamaia au fost anul acesta atît unii „veterani” ai festivalurilor, cît și cîntăreți aflați pentru prima oară în competiție.

Întîlnirea cu ei (mă gîndesc și la spectatori, și la gazetari) în atmosfera festivă și, bineînțeles, nu lipsită de emoții, a festivalului, a avut ceva din bucuria regăsirii unor prieteni mai vechi sau mai proaspeți. Și, așa cum se întîmplă și în viață, unii au demonstrat că știu să nu înșele încrederea, alții ne-au adus pe frunte un abur de nemulțumire, iar unii, mai noi, nu ne-au spus mai nimic.

Posesorul premiului pentru cea mai bună interpretare (precum și al premiului discului pe 1964, acordat prima oară acum), Constantin Drăghici, a dovedit — pentru a cita oară? — că poete avea încredere în el pînă la capăt. Și-a clădit, în scurt timp, cu pasiune și încredere, o individualitate distinctă. La Mamaia nu au fost aplaudate numai întinderea și claritatea vocii sale (asta ar fi prea puțin), ci arta acestui autentic creator de atmosferă și de poezie. Cîntecul devine lîngă el o mică lume de idei și sentimente pe care artistul și-o descoperă treptat sub ochii tăi și pe care te invită să o cunoști, să-i fii martor discret. Drăghici s-a ferit de la bun început să devină sclavul propriului său glas, de aceea știe să șoptească, să întrebe, să se călască ori să strige „te iubesc” fără dulcegărie și plînsete, cu naturalețe și simplitate. Premiile dobîndite, la care adăugăm căldura sinceră a publicului, sînt o răsplătă adusă nu numai talentului, ci și gîndirii și seriozității în muncă.

L-am ascultat cu interes și bucurie pe Aurelian Andreescu; în cîntecul lui Veselovschi *Cu tine* l-am întîlnit așa cum doream de mult să-l vedem: interiorizat, aplecat asupra nuanțelor melodiei și cuvintelor, străin de acele trăiri exterioare ce se supun numai ritmului, încercat de un soi de gravitate ce stă uneori bine tinerilor. Nu-i putem dori decît consecvență.

Cu o bună intuiție a tonului celui mai potrivit, plină de vervă și grație a apărut Ilinca Cerbacev, care a dat un farmec personal cîntecelor interpretate de ea.

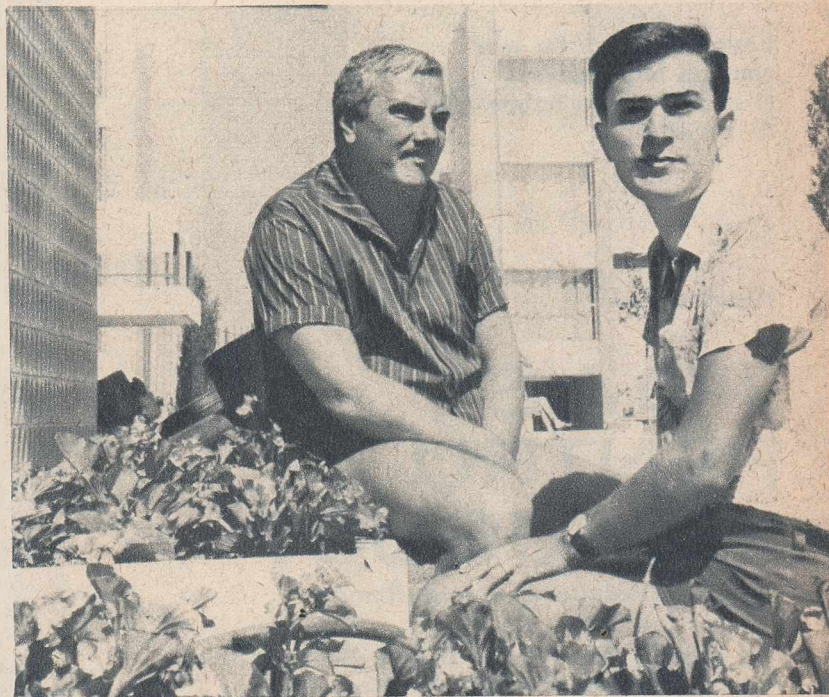
Margareta Pîslaru, înarmată cu candoarea-i binecunoscută și cu glasul ei plin, unele dramatic, pare că intenționează să-și îmbogățească gama mijloacelor de interpretare; ar vrea și parcă nu se îndură să se despartă de dragălașenia școlăriței alintate, în favoarea unei expresivități mai nuanțate.

Păcat că un cîntăreț îndrăgit pe bună dreptate ca Luigi Ionescu nu a întîlnit în festival o melodie care să-i poată valorifica pe deplin calitățile sale artistice. Cît despre cei trei soliști distinși cu mențiuni (Luki Marinescu, Grațiana Chițu și Horia Moculescu — acesta din urmă un remarcabil conducător de orchestră) în afara unor voci mai mult sau mai puțin plăcute nu ni se pare că au reușit să treacă pragul ce-i apropie de acel loc rivnit, lîngă inima oamenilor.

Megda MIHĂILESCU
Fotografii de Elena GHERA

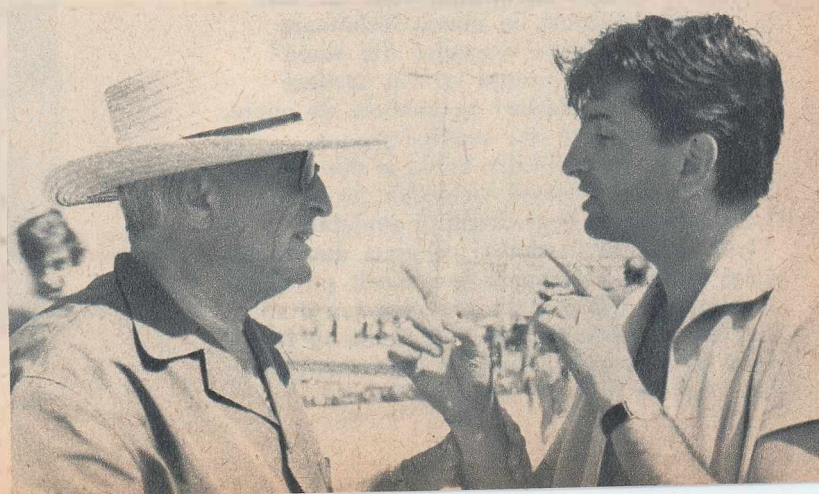

Cîntă Ilinca Cerbacev.

Doi dintre premiații de la Mamaia: compozitorul Vasile Veselovschi și cîntărețul Aurelian Andreescu.

Schimb de păreri între autor și interpret (Elly Roman și Constantin Drăghici).

Eugen FRUNZĂ

FIE-MI MENIT

Leagănul meu ai fost tu.
Sufletul meu ești tu.
Patima ta, ca o flacăra albă
mă străbătu.

Ai fost un geamăt în mine.
Ești împlinirea din mine.
Cugetul tău prin mine-și trece
cupele pline.

Visele mele te cîntă.
Brațele mele te cîntă.
Inima mea te veghează de-a pururi
patrie sfîntă.

Fie-mi menit să fiu scut
zborului larg desfăcut,
și să mă culc în ierbele tale
ca un sărut.

Nicolae TĂUTU

TOAST PENTRU 23 AUGUST

Partidului Comunist Român

Din darurile scumpe întii ți se cuvine
Cununa nesfîrșită de stele și rubine
Pornită din Bicz spre țărături argeșene
Și noile orașe cu roșiile antene
Din coșuri de uzine ce-au biruit furtuna
Și-aud tot mai aproape de noi suind Comuna!
În dar ți-aducem astăzi și sondele albastre,
Furnalele cu miezul incandescent de astre
Și pulsul electronic, la marea sărbătoare
Dezlănțuind lumina uragiuului din soare!
În dar ți-aducem munții cu văi aurifere
Și struguri din dealuri cu boabele de miere,
Cîmpia îți trimite din largile-i poeme,
Plin, spicul bogăției din holde și din steme
Să scrii cu el hrisovul victoriilor pe care
Le împlinim în evul dreptății proletare!
Ți-aducem mii de daruri cu noua demnitate,
Căci lupta-ți necurmată le-a făurit pe toate.
De-am mai trăi o viață sau zece sau o sută
La fel de credincioși te vom urma în luptă,
Căci tu ne legi prezentul și clipa trecătoare
Cu veșnicia firii, cu vremea viitoare!

M. H. MAXY: Rafinária Brazi.

menghina*)

de Corneliu LEU
Ilustrații de Cik DAMADIAN

— Ai să fii surprins de vizita mea — îi spuse Constant lui Dragu.

Dar Dragu nu arăta de loc a fi surprins. Și poate numai din politețe nu-l contrazise.

— Te chinuiești — îi spuse privindu-l pieziș, dar cu un zîmbet încurajator. Te-a dus! Te-a tras pe sfoară... Hai șezi... Că te-a tras pe dumneata, n-ar fi nimic; dar ne-a tras pe toți, care-l cunoaștem de-ațiia ani!...

Constant simți iară cum îl năpădesc toate gândurile și, dacă n-ar fi fost deschise ferestrele casei și n-ar fi bănuț pe cineva îndărătul perdelelor, ar fi înjurat zemos și liniștit și s-ar fi descărcat în fața omului ăștia blînd, cu mișcări domoale și privirile atente.

— Tovarășe Dragu, sînt tare chinuit — îi spuse el. Uite, de cînd lucrăm împreună? Au trecut trei luni, nu?... Ei bine, niciodată nu m-am simțit atît de inutil și de păcătos.

Liniștit, Dragu își ștergea degetele groase cu o cîrpă. Constant îl găsisse plîvind niște flori într-un petic de grădiniță... Se șterse, apoi puse tacticos cîrpa deoparte. Dar privirile lui erau tot atente și-l luau în serios pe cel din capătul celălalt al mesei.

— Ai fost la Pavelescu — spuse el fără nici o intonație.

— Am fost.

— Se cunoaște.

Era foarte categoric acel „se cunoaște”. Cum stătea așa, pe scaun, în maioul negru, cu mîinile relaxate, cu degetele picioarelor jucîndu-i-se lejer în galenți, Dragu avea ceva ciudat în alură. Nu se mira de nimic, părea că știe tot.

— ...Te-a căsăpît. Ai crezut că te taie, nu? — Ihi — se trezi Constant îngăimînd.

— Și pe urmă ți-a spus să ai grijă să faci treabă bună, nu? — continuă Dragu ca și cum, în maiou și galenți, aplecat asupra peticului aceluia de grădiniță, nu mai mare decît vreo trei mese puse cap la cap, acolo, în înserarea aceea de mahala liniștită și cu miros de fum, el ascultase tot ce se petrecuse în biroul somptuos al lui Pavelescu, prin fereastra căruia se vedeau marile clădiri ale orașului.

Constant tresări, se uită la el uimit:

— De unde știi?

— Așa-i place lui Pavelescu să bage frica-n oameni. El lucrează după metoda fricii — vorbi liniștit, ca despre un lucru știut, Dragu. Apoi ridică domoale niște priviri albastre-cenușii: E și asta o metodă. Unii spun că dă rezultate.

Romanul „Viața particulară a lui Constant Haglu” urmărește, pe timp de zece ani, evoluția unui personaj cu trăsături contradictorii, asupra caracterului și psihologiei cărui epoca de construcție socialistă își pune amprenta sa hotărîtoare.

Problema omului capabil, satisfacțiile plurale pe care el le află luptînd în rîndurile partidului, integrarea sa organică în această luptă — iată cîteva idei pe care le dezbată romanul.

În fragmentul de mai jos, a cărui acțiune se petrece în preajma naționalizării, Constant Haglu, personajul principal, a fost numit delegat al Comisiei de stat pentru problemele economice, pe lângă o uzină bucureșteană care mai e încă proprietate particulară.

Se petrecea ceva deosebit sau numai lui Constant i se părea?... Dar înserarea aceea liniștită, pe strada periferică, curtea săracă dar gospodărită, palma de grădiniță mărginită de cioburi de cărămizi văruiți, masa asta cu mușama veche, palidă de-ațita șters, așezată sub un crac de viță sălbatică, magazia migălită din scîndurele mici, cu cușcă de porumbei deasupra, antena lungă, ca pentru aparat cu galenă, și brațele omului relaxate pe pieptul păros, totul îi dădea un sentiment de normal, de „acasă”. Și spuse cu un of firesc, parcă s-ar fi descălțat și s-ar fi liniștit simțînd pe tălpi plăcuta răcoare a pămîntului ogrăzii:

— Dar, nea Dragule, eu nu l-am rugat să mă lase; pe cuvînt dacă l-am rugat să mă lase. Dimpotrivă, am spus că recunosc că sînt vinovat și că trebuie să mă schimbe.

— Ai fi spus dumneata, dar datoria lui Pavelescu e să se gîndească și la cadre, la oameni.

— Și-nseamnă că de asta m-a lăsat?

— Omul îl privi drept:

— Eu cred că de asta. Așa cred... Acuma, ce-o fi în capul lui Pavelescu...

— Și nu mai încheie.

— Te rog să mă crezi, eu..., eu am venit hotărît să fac treabă, convins să fac treabă — spuse Constant auzînd în urechi filfiitul aripilor porumbeilor care se întorceau la cuibar.

— Te cred — îi răspunse omul cu convingere—doar asta ai primit-o ca sarcină de partid.

— Tovarășul Pavelescu, uite, nici nu m-a lăsat să spun asta.

În capătul celălalt al mesei brațele omului se mișcă, pieptul i se ridică.

— Uite, ce mai la deal, la vale; vrei să-ți spun eu ce cred despre treaba asta?

— Păi, de ce crezi c-am venit?... De ce-am venit la dumneata?!...

— Eu cred așa... Dragu își mușcă o clipă mustața, așeză palmele pe mușama de decolorată și spuse: E drept, e o vină, ne-a suflat de sub nas atîta materie primă; o mare vină. n-am știut să i-o descoperim la timp, că-l strîngeam noi de, mă pricepi dumneata... Dar dacă a vîndut-o e proprietatea lui, n-avem ce-i face... Vezi, tocmai asta-i, că-i proprietatea lui!... Asta-i hiba pîncipală, nu aia c-a vîndut-o. Noi asta așteptam: să se schimbe, și pentru asta facem toate celelalte. Așa că, dacă Pavelescu te-a muștrluit ca și cum te-ar fi pus pîndar la averea patronului, eu nu văd nici de-acum înainte cum o să poți fi altfel. Dumneata, adică, ești venit la noi ca să pregătești altceva, eu așa văd lucrurile...

— Iartă-mă, nu pricep prea bine...

Constant începuse să se liniștească și avea impresia că nu-și mai poate aduna gândurile. Dragu-i vorbea, cerul mirosea a fum și-a regina nopții, iar în cuibar porumbeii își foșneau penele și gîngureau.

— Ai să pricepi; numai puțin! — Dragu surise-n mustață. Și, ca aducîndu-și aminte, strigă: Valentino!

O față de vîrstă puberă veni repede, ca și cum asta ar fi așteptat.

— Valentino, ia vezi tu, acolo, la Dobrică... Și poate te-nlînești cu maică-ta, că-i ora cînd vine...

Fata foșni puțin, nu mai tare decît porumbeii, și trecu apoi țînd în mîna o sticlută-n-

*) Fragment din romanul în pregătire „Viața particulară a lui Constant Haglu”.

fășurată-n ziar. Virsta o făcea să se lungească și-i subția picioarele. Sau poate umbrele înserării...

— Ai să pricepi îndată — repetă Dragu. Vrei să te uiți puțin în sus?... Aici, la cușca porumbeilor...

Constant se uită. Văzu cum se trage un grătar, apoi cum înaintează o tavă lungă și toți porumbeii ieșiră afară. Răsufind mulțumit în mustață, Dragu îl cercetă pe Constant și continuă să manevreze niște sirme. Tava se trase înăuntru, grătarul luă o altă poziție și, unul câte unul, porumbeii intrară înapoi.

— Acum nu mai pot să iasă — spuse satisfăcut Dragu. Și-i explică meticolos: Tava cu mîncare se duce înăuntru, iar grătarul se mută în așa fel încît permite numai intrarea. Constant rămăsese cam derutat.

— Foarte interesant — spuse el — ingenuos!... Dar ce are asta cu alama patronului? După aceea își dădu seama că făcuse o gafă. Omul poate voia să se laude cu lucrurile făcute de mîna lui, iar el...

Dragu însă nu arătă a se considera jignit. Dimpotrivă, părea foarte voios. Îi făcu cu ochiul și fața lui mare, mustăcioasă, păru deosebit de nostimă.

— Ai să vezi ce are. Vino și-ncoace!... Aprinse lumina în casă. O încăpere obișnuită, cu lucruri puține, sărăcuțe dar dichisite. Un maldăr de jucării cam bizare: tancuri, mașini, o păpușă cu ceva în spate... Păreau făcute de cineva care n-avusesse altă treabă.

— Uite — îi arătă Dragu, și Constant observă, paralel cu pereții, un sistem ingenios de burlane. Venea din camera alăturată, pesemne din bucătărie.

— Economie de combustibil — spuse zîmbind Dragu. Și, arătînd semnul specific banilor: Dacă nu e!... Apoi explică la fel de meticolos: Fumul trece, se plimbă prin toată casa, dar nu vine și mirosul de la bucătărie. La bucătărie am făcut un fel de cameră de suflat, în miniatură; altfel n-ar dovedi căldura... Dacă vrei, pot să-ți arăt și-un dispozitiv pe care l-am făcut în timpul războiului la pușca ZB. Ha, te uiți la jucării... Mă joc și eu cu băieții. Sînt aia doi pe care i-ai văzut în stradă...

— Eu n-am prea avut jucării, știi, de asta mă uit. Știi, din prima soldă de ofițer mi-am cumpărat un cățel mecanic; atît de mult tînjisem...

Dragu dădu din cap destul de înțelegător: — Se poate, dar la virsta aia era mai ușor să-l construiești.

Și, încet, îl duse iarăși afară, la masa cu mușama.

— Ai să te-ntrebi ce legătură are asta cu patronul?... Uite, să-ți spun: O dată, lucram la scularie atunci, am făcut eu un adaptor pentru o freză și piesele se schimbau mecanic. La chenzina următoare (eram patru frezori) patronul nu mai avea nevoie de noi. A trebuit să ne angajăm ca manipulanți, cu jumătate salariu. Pricepi?

— Pricep! Va să zică dumneata faci astea aici...

— Da, ca să nu mai fac acolo. Asta-i. Asta-i tot.

Fața lui, care de obicei nu-și schimba expresia cu mobilitate, se întunecase. Avea niște trăsături mai adînci, îndirjite.

— Am citit parcă despre asta și într-o carte — spuse Constant, pentru că simțea că trebuie să spună ceva, și lucrurile erau atît de evidente încît nu mai aveau nevoie de nici un comentariu.

— Se poate... — într-un gest ferm, Dragu lipi palma lui mare, cu degete groase, de mușama mesei... Se poate. Eu am simțit-o însă pe pielea mea! Îl privi în ciudat și continuă: Spune și dumneata, care om nu vrea să-și facă munca mai ușoară? Îți bați capul, îți storci creierii, găsești o soluție și, pînă la urmă, ea se-ntoarce împotriva ta!... Asta-i. Vezi, de asta zic eu că patronul nu-i vinovat el!

— Păi atunci cine?

— Cine?... Stai să vedem: patronul cu ce-i vinovat? Interesul lui e să-l coste cît mai puțin. Nu mai are nevoie de mine; ce, pot să-l oblig să-mi dea leaful de pomană?!... Așa-i societatea, așa-s interesele ei. De asta spun eu: E ceva mult mai grav. E o orînduire întreagă care trebuie să se schimbe pentru ca eu să-mi pot ușura munca și să știu că-ntr-adevăr ea se ușurează, că-mi merge mai bine... Poate să te beștească

Pavelescu oricît. Patronul, cît o fi el patron, oricît l-ai supraveghea... mă pricepi?...

Fata intră, desfăcu ziarul din jurul sticlei și le-o puse pe masă. Veni și femeia... („Mă iertați, dar știți, noi facem și ore suplimentare; la noi e întreprindere de stat, se cîștigă ceva mai bine“), după ea intrară doi băieți cu nasurile lungi și-o fetiță știrbă care spuseră „săru' mîna“ și-o zbughiră repede-n bucătărie; pe masă apărură o farfurie cu niște scovergi făcute din făină neagră, neagră dar mirosind îmbietor a prăjelniță și-a ulei încins. Totul se petrecea în liniște, într-o liniște tihnită, de parcă așa trebuia să se întîmple, iar lui Constant îi trecu prin mînt că dacă i-ar fi trăit tatăl poate așa ar fi arătat și copilăria lui într-o curte săracă, dar în care se simțea mîna omului de nădejde, cu niște jucării făcute cu îndemînare, cu flori, cu porumbeii și cu niște convingeri tari, tari de tot. Din ce în ce mai bine înrădăcinate.

— Vezi — zise — alții poate or să-ți vorbească de alte necazuri, necazurile lor; alții de altele, și tot așa. Dar toate, dacă ai să stai să le aduni, ai să vezi că au o singură rezolvare. Asta-i!... Ei, uite, viața noastră nu-i prea grozavă acum; lipsuri, cîte vrei!... Dar îi vezi pe oameni cît de avîntați sînt?... Simt și ei cum încet, încet se schimbă totul. Rușii au făcut o revoluție cu lupte, a curs sînge; la noi e altfel, dar tot unde trebuie ieșim!... Oamenii simt asta. Nu le mai pasă că încă sînt lipsiți. I-ai văzut cum lucrează? Simt așa ca o pîrghie care împinge încet dar sigur niște lucruri. Azi îi punem patronului un delegat ca dumneata, mîine o să-l obligăm să facă numai ce vrem noi, iar poimîine... Ehe, poimîine... — și rîse c-un rîs gros, satisfăcut, scuturîndu-și palmele. Esențialul e ca noi să nu lăsăm din mîini pîrghia asta și s-o-mpingem, s-o-mpingem mereu. Asta-i entuziasmul oamenilor; simt ei că pîrghia o-mpingem; o-mpingem mereu!...

Constant se gîndea la taică-său, la omul acela pe care nu simțise de prea multe ori nevoia să și-l evoce. Oare cum ar fi arătat acum?... Se spunea că fusese un muncitor îndrăzneț și zdravăn; doar și felul în care murise!... Și, nu știa de ce, dar nu și l-ar fi închipuit decît cam așa, stînd lejer în maiou, cu brațele pe piept și vorbind c-o acidă sa-

tisfacție de-o pîrghie pe care o tot simte cum înaintează, cum înaintează...

Și deodată, dintr-o nevoie lăuntrică, veni aproape de omul acela cu piept greoi, îi prinse încheietura mîinii zdravene și-i spuse cu îndârjire:

— Cristoșii mamei lui de patron! Dacă nu ți-o plăcea, nea Dragule, cum o să-l strîngem noi în chingi, uite!... N-o să mai facă nimic în afară de ce vrem noi; uite-așa!... N-o să mai facă nimic; nimic, mă-nțelegi?... O să-l ținem așa pînă cînd, vorba dumitale, șutul!...

Și era convins, și se simțea cu totul altfel decît atunci cînd ieșise de la Pavelescu. Cu totul altfel. Se simțea în mijlocul unui torent, a unei forțe pe care nimic n-avea cum s-o-mpingă înapoi. De frămîntat, nici vorba. Simțea numai cum capătă îndîrjire:

— O să-l strîngem uite-așa, uite-așa, și-o să punem mîna pe toate pîrghiile fabricii, și-o să-l împingem, o să-l împingem pînă cînd numai un vînt va mai trebui să-i facem!

Dragu stătea liniștit sub noaptea aceea cu miros de fum și regina nopții. Incepuseră greierii să cînte, se auzea mersul, poticnit în tampoane, al unei garnituri lungi de vagoane de marfă, porumbeii foșneau în somn, iar cărămizile vărute care înconjurau peticul de grădiniță erau de-un alb straniu, fosforescent.

— O să-l strîngem, nu-i așa nea Dragule!...

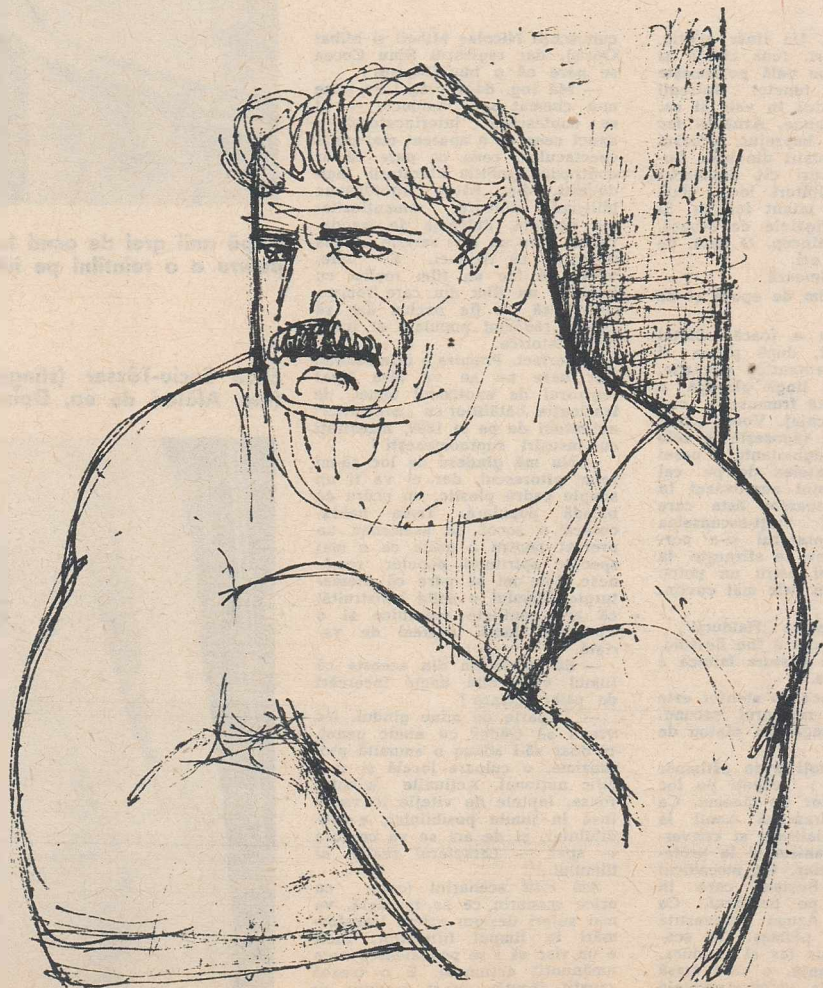
Dragu făcu din umeri și bărbie o mișcare așa, de om pentru care-i de la sine-nțeleș:

— O să-l strîngem; doar asta face partidul de trei ani, așa, zi de zi, și nu-i lasă de loc, și noi în fiecare zi înfigem cîte-un pas, cîte-un pas...

— Vezi, nea Dragule, asta nu prea pricepeam eu pînă să mă fi instruit, să fi venit aici, în fabrică: lupta asta tăcută și perseverentă, ca o menghină care se tot strînge, se tot strînge...

— Asta-i calea noastră — spuse Dragu convins. De ce... de ce crezi că-s oamenii atît de siguri, atît de înflăcărați, cu toate că azi îi mai chinuie destule?... De ce?... Vorba dumitale: menghina aia care se tot strînge, și noi o simțim cum se strînge mereu și cum în jurul nostru se face tot mai larg. Da, da... îmi place vorba asta cu menghina. Și-o să strîngem și noi la ea, n-avea grijă!...

— O să strîngem, nea Dragule, o să strîngem!

S-a stins liniștea pașnicei Sinaia... În piața veche au dat iama ienicerii turci, iar de pe Furnica coboară în galop arnăuți cu mustați fioroase. Tirgovește cu cata-veici imblănite se înghesule cu spaimă în ușile dughenelor ce vind ghiuden și canari, în timp ce boieri încântați iscodesc din cerdacuri vâlmășeala tirgului.

...În piață este bicluit un osindit la ocnă. Aerul e sfîșiat de loviturile biciului și de strigătele de groază ale mulțimii.

Dar totul se potolește deodată

și plin de bunăvoință colaborator al șefului de producție.

Odată „actor” de cinema, află că filmul nu e de loc treabă ușoară. Iți trebuie, pentru el, o înfinită răbdare și, eventual, pe lângă un pac de tutun, și o porție zdravănă de soare.

★

— Așadar, un western cu plăiești...

Vorba — să-i recunoaștem paternitatea — aparține lui Eugen Barbu (unul din cei trei autori ai scenariului, ceilalți fiind mai puțin

LA SINAIA PRINTRE HAIDUCI ȘI ARNĂUȚI

ca prin farmec. Un tânăr athletic, îmbrăcat în șort, tuns chilug și cu o mustață pe oală poruncește cu o voce ca tunetul întregii omeniri ce furnică în vale și ea, docilă, i se supune. Arnăuții fac cuminte stînga împrejur, ocașul se îndreaptă liniștit din șale, boierii cu potcapuri cit dovleacul își caută ascultători locul unde au stat cu un minut înainte. Și bicluitul, și strigătele de groază, și viermuiala reîncep. O dată, de două, de cinci ori.

Firește, se filmează.

Firește, un film de epocă și de aventuri.

Dar jocul nu e joacă. Bietul osindit a făcut, după prima zi de filmare, o autentică insolitație. Biciul i-a lăsat lângă pleoapă o vinătaie de toată frumusețea, ce-l scutește de machiaj. Vocea „zeului” în bascheți răgușește în cele din urmă, iar aghiotantul pașei cade de-adevăratelea de pe cal (amănunt cu totul neprevăzut în scenariu). Și soarele ăsta care se joacă de-a v-ați-ascunselea exact cînd operatorul și-a pornit motorul (ceea ce sfîrșește la adresa slăvitului astru un potop de vorbe nu din cele mai cuviincioase !).

Filmul se numește „Haiducii”. Osinditul la ocnă e Ion Bessoiu, de astă dată în postura falnică a haiducului Amza.

Tinărul cu voce de stentor este Doru Năstase, regizorul secund. Iar Sinaia întregă, un platou de filmare.

E clar : nu poți avea astimpăr acum la Sinaia ; capeți pe loc veleități de actor de cinema. Ca profesorul de franceză venit la cursuri de specializare și convertit la mahomedanism și la profesiunea de măcelar. Ca mecanicul lăcătuș din Bușteni care în concediu face pe haiducul. Ca țesătoarea din Azuga travestită în nevastă de pălmas. Ca școlarul ce și-a pus fes și conduce, plin de importanță, o saca trasă de un catîr. Ca vicepreședintele sfatului popular, devenit un zelos

cunoscutii Nicolae Mihail și Mihail Opris), dar regizorul Dinu Cocea se pare că o împărtășește :

— Mă rog, dacă vrei ! Pe mine m-a chemat spre haiducie — ni se confesează interlocutorul — exact ceea ce e aparent mai puțin spectaculos, ceea ce pare că ar contrazice tradiția literaturii haiducești. M-a iritat întotdeauna idilismul edulcorat, romanțiozitatea desuetă, dulceața de trandafir în care au fost servite adesea poveștile cu haiduci. Ei bine, vreau să fac un film realist cu haiduci, un film din care romanticismul să nu fie exclus dar să capete rădăcini populare și justificări istorice.

— Perfect. Premisa e interesantă. Dar oare nu se va lăsa furat regizorul de exotismul temei, de fascinația bătăliilor cu „magnifici” autohtoni de pe la 1800, inzestrați cu însușiri supraomenești ?

— Nu mă gîndesc de loc să-mi refuz pitorescul, dar el va fi un simplu cadru plastic, un cadru de baladă populară. Tema haiducească o socot de asemenea un pretext pentru a arăta ce e mai specific spiritului popular românesc. Mie mi se pare că dramaturgia filmului e solid construită, că are conflicte puternice și o tipologie bună, extrem de variată.

— Să înțelegem din aceasta că filmul va schița unele încercări de psihologizare ?

— Departe de mine gîndul. Nu vreau să trădez cu nimic genul, ci doar să-i adaug o anumită profunzime, o culoare locală și specific național. Acțiunile aventuroase, faptele de vitejie le vreau însă în limita posibilului, a credibilului, și de aci se va contura — sper — caracterul realist al filmului...

Am citit scenariul (care, ca orice scenariu ce se respectă, va mai suferi desigur altele transformări în timpul filmărilor, încît e un risc să i se povestească prea amănunțit acțiunea). E o treabă cinstită făcută : nu-și propune de loc să fie altceva decît e. Filmul

După anii grei de ocnă haiducul Amza (Ion Bessoiu) se întoarce, travestit în pășarar, pentru a o reîntîlni pe iubita lui, Anița (Marga Barbu).

Eliza Enciu-Tözser (stînga) se anunță o foarte interesantă și modernă actriță de film. Alături de ea, Doina Ionescu.

pornește la drum cu aceleași loiale intenții. Și are situații cu adevărat inedite. De pildă: puțin după începerea acțiunii, eroul principal — haiducul Amza — este prins și întemnițat într-o galerie de sare părăsită (cumplit — și autentic — supliciu al vremii: într-o colivie minusculă, suspendată de o frînghie în beznă unei galerii umede, la cel puțin 50 m deasupra hăului, ocazul era lăsat singur, trimițându-i-se pe o sfoară câte un pumn de mâncare zilnic. Orhea întâi, se sălbăticea apoi și nu rezista niciodată mai mult de 5 ani). Amza haiducul e întemnițat și stă aici de 3 ani. S-a ter-

pinării pe Amza. El îi ia cu forța iubita. El poruncește taxidarilor să stoarcă fără milă de biruri poporul. El se bate pe viață și pe moarte — și nu o singură dată, iar ultima dată chiar într-o clopotniță! — cu Amza.

Și totuși — mari sînt minunile filmului, Doamne! — iată-i aici, la „Bufetul Pietei”, în cea mai dulce frăție, pe Amza și pe Sirbu. La o cafea (sau la o țuică) Ion Bessoiu și Amza Pellea uită pe loc ura ce-i animase în fața camerei de luat vederi, uită loy-tura dată mereu adevărat la plex și devin aceiași buni amici care au conlucrat și în alte șase filme.

Sirbu cînd îl vom vedea pe ecran.

Anița, hanğița pădureancă și fubita greu încercată a lui Amza, a renunțat la părul platinat din civilitate, dar nu și la fierbințele ei temperament actoricesc: ar fi fost păcat și neconform cu scenariul, Marga Barbu (căreia tină-rul machior pe nume Mircea Vodă i-a făcut un cu totul alt chip) e solicitată în acest rol pe multe din valențele ei artistice: trăiește o dramă puternică, trage cu pistolul, seduce, călărește, dansează în niște minunate costume (cu care crea-toarea Hortensia Georgescu a in-

oriental creat — ca și celelalte decoruri ale filmului — de făcăt-orii de minuni din butaforie, care sînt scenografiile Nicolae Teodoru și Filip Dimitriu. Așteptăm și mai stăm de vorbă.

Cu regizorul Bob Călinescu des-pre viitoarele lui filme de păpuși, dar mai ales despre ferosul ar-năut Sotir pe care îl interpre-tează.

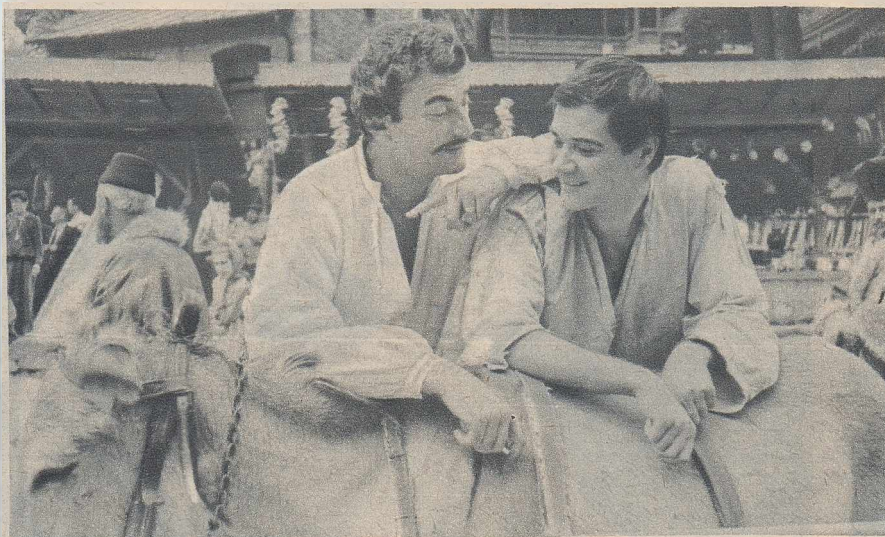
Cu Mircea Sintimbreanu despre viitoarele lui povești pentru copii, dar mai ales despre inimosul hai-duc Zdrelea, pentru ai cărui 2,02 m înălțime a trebuit „coman-dat” un cal pe măsură.

Dinu Cocea debutează ca re-gizor.

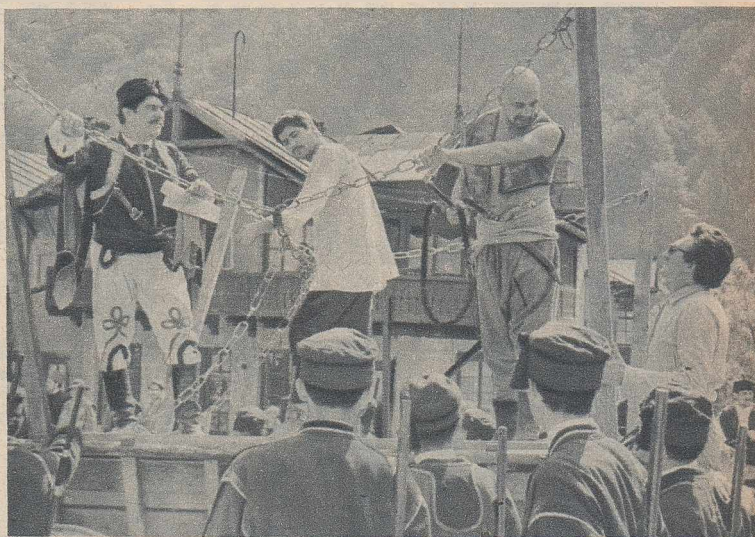
Gheorghe Voicu, ca operator. Eliza Enciu-Tözser și Elena Bu-hoci, ca actrițe.

Prima e studentă în anul IV al institutului, fostă balerină, o fată de o frumusețe stranie și o sensi-bilitate neobișnuită, cu obraji scobiți sub niște pomeți rotunzi, cu niște ochi albaștri ce privesc în jur distant și strînși a miopie. O interpretează pe boieroica Maria, nevasta Sirbului, poate rolul cel mai complex din film.

Cealaltă e proaspăt absolventă, care îi imprumută țigăncii Fira un temperament năbădăos și o înfă-

Oricît de cumplit e conflictul între haiducul Amza și trădătorul Sirbu — Ion Bessoiu (dreapta) și Amza Pellea rămîn cei mai buni amici.

Biciutul nu a fost tocmai convingător. Regizorul Dinu Cocea (dreapta) cere să se mai tragă deci o dublă (bietul Bessoiu!).

minat oare povestea lui, e oara gata filmul înainte de a începe? Firește, nu. „Haiducii” constituie istoria unei vendete, de fapt a unei triple vendete, și aceasta nu are caracterul unei simple răzburări personale, ci are implicații și îndreptățite veleități sociale. Haiducii au în film o acțiune justițiară, ei sînt cei care apără po-porul sufocat de biruri și umi-lințe, și aceasta are de partea sa adevărul istoric și toate avanta-jele unui film de aventuri cu largi semnificații omenești.

★

Sirbu e în film eroul negru. El — fost haiduc — îl vinde stă-

Ion Bessoiu, la ora actuală unul din cei mai solicitați actori de film (și-l veți mai vedea pînă la apariția „Haiducilor” pe ecrane în alte patru filme gata sau aproape gata), trebuie să ne cuce-rească total, să ne facă să suferim pentru el — haiducul Amza — să ne convingă să ținem tot timpul pumnii strînși pentru el. Și o va face, cu siguranță. Amza Pellea nu încearcă, în fața acestei situații, nici cel mai mic senti-ment de invidie. Îl place eroul său negativ. I se pare ispititor ca pretext de creație actoricescă. Își dorea de mult un rol negativ. Și își mai dorește să-l urim pe

cunecat cele câteva sute de costume realizate nu numai cu artă și în stilul epocii, ci și cu o impresionantă economie, după cum ne informează regizorul).

Stăm în fața unor mesuțe in-crustate cu sîdef (imprumutate de la Peleş), printre niște brocarturi (țesute în atelierul Mitropoliei), într-o cafenea orientală în care se fumează narghilele și se cîntă romanțele vremii (cafenea pe care echipa maestrului Gh. Niță a ridicat-o ca din pămînt în mijlocul pieței vechi, spre marea incin-tare a turiștilor străini). Stăm și așteptăm să se instaleze reflectoa-rele în acest univers de basm

Cu doctorul veterinar Ion Apa-hideanu (de altfel vechi „actor” de film), care acceptă să fie cînd vizitiu, cînd pașă, pentru a putea fi în preajma cailor și mai ales a proaspeților călăreți pe care îi instruieste.

Cu Giugaru, Fory Etterle, Florin Scărlătescu, Colea Răutu, Toma Caragiu, C. Guriță, Aurel Rogalski, Mircea Balaban, George Novac, Marin Moraru, Andrei Bursaci — care sînt boieri veliți, vodă, haiduci, arnauți — mai puțin despre rolurile lor și mai puțin despre debuturi. Pentru că acest film este filmul mai multor debuturi.

țigare fizică din cele mai atrăgă-toare.

★

La ora aceasta „Haiducii” au părăsit precis Sinala. Se află la Schiulești, ori la Mogoșoaia, ori la Sîlnic-Prahova, sau poate chiar pe platouri. Și oricît de mult le-au stricat liniștea, sinaiștii of-tează și povestesc cu nostalgie: „Știi, pe cînd făceam film și eram haiduci...”

Sanda FAUR
Fotografiile de Bănică RARU

Umor

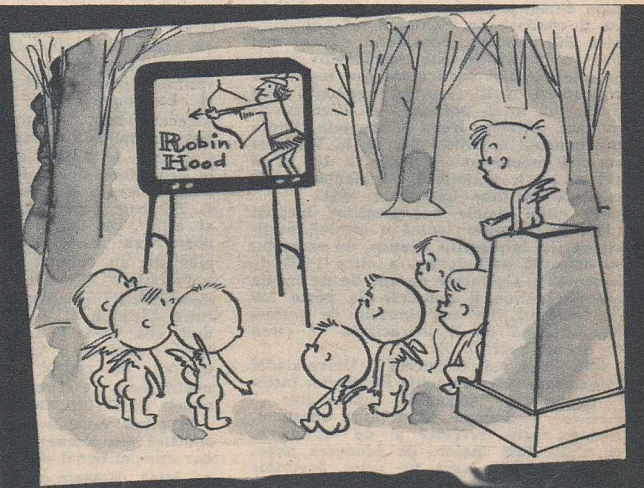
de Nell COBAR

CUPIDON: Poftim! Dragoste... la prima vedere!...

— Ce zici, să mă duc pînă la marginea plajei să fac nudism?
— Și să faci doi kilometri pentru... doi centimetri?

Curs de specializare.

ANUL SPORTULUI UNIVERSITAR

Întâlniți pe C. Bloțiu (nr. 298) în luptă pentru cucerirea titlului de campion balcanic de demifond.

Universiada de la Budapesta (20-29 august), considerată drept cel mai important eveniment sportiv internațional al anului 1965, este denumită și „Mica olimpiadă”. Și, într-adevăr, larga participare a sportivilor studenți din întreaga lume (din rândul cărora fac parte mulți campioni mondiali și olimpici, nenumărați recordmeni europeni și naționali), ca și spiritul loial și prietenesc de întrecere care patronază aceste jocuri pot sugera o asemenea caracterizare.

După date preliminare, cea de-a IV-a ediție a Universiadei va reuni pe piste de atletism, în sălile de gimnastică și de scrimă, pe terenurile de volei, baschet și tenis, la piscinele probelor de înot, polo și sărituri în apă peste 3000 de sportivi din peste 40 de țări.

Cu această ediție își vor face debutul la Universiade echipele S.U.A., Canadei, Noii Zeelande, Norvegiei, Mongoliei, Algeriei și Nigeriei. Și, după cum s-a anunțat, lotul S.U.A. va cuprinde multe nume cu rezonanță pe arena mondială a sportului. Astfel, la probele nautice vor concura înotătorii Roy Saari (aur și argint, la Tokio), Carl Robie (argint, la Tokio) și săritorul Ken Sitzberger (campion olimpic). Echipa de baschet a S.U.A. va fi condusă de căpitanul echipei olimpice Bill Bradley, considerat ca cel mai bun jucător de baschet amator din lume. Și celelalte țări participante au înscris în concursuri mulți sportivi renumiți. De pildă, în lotul polonez de atletism figurează sprintera Irena Kirszentin (figură proeminentă a Olimpiadei de la Tokio și recentă recordmană a lumii la 100 m și 200 m plat), sprinterul V. Maniak, săritorul la înălțime Czernik și alții.

De altfel listele concurenților înscriși (date preliminare) indică o masivă participare. La întrecerile atletice, de exemplu, se așteaptă participarea a circa 1000 de concurenți. Culoarele de apă de pe Insula Margareta vor fi parcurse de peste 250 de înotători, iar pe planșele de scrimă fiecare armă va fi încrucișată de circa 60 de scrimeri.

Întâlniți deci că întrecerile Universiadei (organizate sub auspiciile Federației internaționale a sportului universitar — F.I.S.U.) se bucură de o largă aderență. Aceasta este dovedită și de faptul că, cu multe luni înainte de adunarea generală a F.I.S.U. care va urma Jocurilor de la Budapesta, patru orașe și-au și anunțat candidatura pentru organizarea Universiadei din 1967: Lisabona, Barcelona, Lyon și Tokio.

De fapt Universiada de la Budapesta va fi deschisă cu două zile mai devreme decât debutul oficial al jocurilor: studenții sportivi și forurile lor organizatoare se vor întruni într-un seminar care va dezbate dezvoltarea educației fizice și a sportului studențesc în diferite țări.

Pentru prima dată în istoria acestei întreceri internaționale seminarul este organizat sub egida F.I.S.U. în colaborare cu UNESCO. La aceste tradiționale întreceri studențești care au loc din doi în doi ani (prima Universiadă: Torino, 1959) sportivii români și-au adus o contribuție valoroasă cucerind până în prezent 9 medalii de aur, 6 de argint și 11 de bronz. La Sofia, de pildă, în 1961, sportivii români au ocupat locul II pe națiuni, după reprezentativa Uniunii Sovietice.

În acest an studenții români vor participa la atletism, baschet (băieți și fete), tenis, polo, înot și sărituri. Recent încheiatele campionate universitare care au reunit, în decursul fazelor succesive până la finalele de la București 60 000 de studenți și studențe, au constituit, desigur, un util criteriu de selecționare pentru unele probe. Și bineînțeles că printre sportivii români care vor reprezenta culorile țării vor fi multe nume cunoscute pe arena internațională, ca de pildă scrimerile Ecaterina Iencic și Ileana Drîmbă (primele două tinere scrimere ale lumii și componente ale echipei naționale, vicecampionă a lumii), Mihaela Peș (campionă olimpică la sulită), Gh. Costache (campion european de juniori la aruncarea ciocanului), C. Bloțiu, (campion balcanic de demifond), înotătoarea C. Balaban (proaspătă recordmană a țării) și alții. De altfel unii dintre sportivii noștri, ca și forurile organizatoare românești, au debutat în marile competiții universitare ale acestui sezon, înaintea deschiderii Universiadei de la Budapesta: între 25 iulie și 9 august Sinaia a găzduit cea de-a 12-a ediție a Campionatului mondial universitar de șah pe echipe, în cadrul căruia reprezentanții noștri s-au clasat pe locul patru dintr-un număr de 17 țări participante.

În plină vacanță universitară, studenții sportivi din lumea întreagă au un calendar competițional de anvergură. De aceea pe bună dreptate anul 1965 poate fi denumit „Anul sportului universitar”.

P. SLĂVESCU

Tinerele scrimere Ecaterina Iencic și Ileana Drîmbă, componente ale echipei naționale, vicecampionă a lumii.

60 de atlete la start

Mfine, la Constanța, 60 de fete în 6 țări europene vor da o replică viguroasă lui Percy Cetty, antrenorul australian, care s-a declarat împotriva atletismului feminin, susținând că nici grecii antici nu permiteau accesul femeilor lor în incinta stadionului de la Olimpia. În afară de faptul că are asemenea prejudecăți misogine, mentorul recordmanului mondial Herbert Elliott se înșală și din punct de vedere istoric. Jocurile închinat zeitei Hera adunau din 5 în 5 ani, chiar la Olimpia, cele mai agile fete din Elada, care se întreceau în fugă pe distanța de aproximativ 160 de metri. Cel puțin așa istorisește cronicarul Pausanias (sec. II), care știa cite ceva despre eleni...

Nu-i mai puțin adevărat însă că până aproape în contemporaneitate se însăcunase ideea că exercițiile fizice ar fi dăunătoare sănătății femeilor, că le-ar urîți. Așa se face că atletismul feminin a luat naștere abia după primul război mondial (dacă nu luăm în considerare serbările sătești din Anglia, din secolul al XIX-lea, în cadrul cărora existau întreceri de alergări feminine dotate chiar și cu un premiu: o... cămașă).

Cînd, în 1919, Comitetul internațional olimpic a refuzat să includă probele atletice feminine în programul olimpic, iubitoarele de atletism au creat o Federație internațională a sportului feminin (1921) și au organizat la Monte Carlo primul concurs internațional de atletism rezervat femeilor. „Re-

considerarea” atletismului feminin a survenit abia în 1928, cînd probele atleților au figurat pe programul J.O. de la Amsterdam (unde au concurat, fără succes din păcate, și două atlete din România).

Dezvoltarea pe care a luat-o de atunci atletismul feminin a fost în măsură să ridiculizeze minoritatea vocilor care rezervau femeii doar dreptul la cratiță și scutece. În ceea ce privește criteriile estetice, este suficient să privești mai de aproape un grup de atlete pentru a fi încântat de finuța lor, de eleganța lor în mișcări, de armonia construcției lor fizice. În istoria atletismului feminin există, pe de altă parte, și destule exemple (Fanny Blankers-Koen, Dorothy Tiller, Shirley Strickland, Florica Grecescu) menite a dezminți și aberanta afirmație că sportul ar dăuna maternității.

În țara noastră atletismul feminin cunoaște în anii din urmă o ascensiune evidentă, pină la culmile medalilor olimpice (Iolanda Balaș, Mihaela Penes). Eliberate de opreliștile și prejudecățile trecutului, fetele din țara noastră participă la activitatea athletică cu toată plăcerea și bucuria de viață, cu dorul de sănătate pe care le prilejuieste sportul.

Nădăjdum că mine, la Constanța — cu ocazia întrecerilor grupei I a primei ediții a „Cupei Europei” și în compania sportivelelor din U.R.S.S., Iugoslavia, R.F. Germană, Austria și Norvegia — cele mai bune atlete ale României socialiste vor fi la înălțimea prestigiului pe care și l-au creat în ultimii ani.

V. BĂNCIULESCU

Sculptură din Grecia antică, reprezentînd o alergătoare în repaus.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2	R	I	G	A	R	I		O	O	O	B	E	S	T	I
3	M	U	T	U	L	A	T	A	L		T	A	R	I	S
4	A	M	A	R				I	E	D	E	A	L		
5				I	D	O	M		C	S	N				
6				I	D	O				S	T	I			
7	C	H	A		R	O	M	A	N	I		A			G
8	L	U	T	G											
9				A	M	A	N								
10	E	R	A	Z		S									
11	F	M	I	H	E	S	C	U							
12				I	T	A	L	I	A		M				
13	S	O		A	H	T	R	E	N	A	T	I		O	M
14	V	A	R	A		A	I	D	E	S					
15	R	N	S		U	R	A	L		D	O	R	I	T	
16	D	I	C	I	A		L	L	A	T	I	R	E		
17				U	F	E	I								
18				T	O	I	I	A	S	I					
19	V	A	N												
20	B	E	A		A		I	U		R					
21	U	S		P	R	I	M	A	V	A	R	A		A	
22	E	M	A				U	A		R	A	S			
23	A	L	I	E		H	C	O	E	S	T				
24	S	A	B		R	E			V	E	S	T	I	T	I

MÎNDRELE NOASTRE PODGORII

16 24

ORIZONTAL : 1) Bogația podgoriilor (3 cuv.) — Mîndria vinurilor românești. 2) Substituie ploaia și sporește recolta (pl.) — Vestită podgorie din Moldova... 3)... și alta din Dobrogea — Vinuri cu multe grade. 4) Gustul pelinului de mai — Paharnicul zeilor (mit.) — Aproape alb ! 5) La urmă... Aligoté ! — Localitate în Dane-
marca — Interjecție la dresajul cîinilor — Craiți. 6) Nume feminin — A cunoaște — Fluviu european a cărui vale este vestită pentru podgoriile sale. 7) Salină — Slăveau pe Bachus ridicîndu-i temple și închinîndu-i serbări — Plantă medicinală. 8) Materie primă pentru ucele — Soi de vin din Transilvania — Podgorie ce cuprinde centrele : Miniș, Păuliș, Șiria. 9) Autorul picturii „După culesul viei” — Miorița — Vulcan în Sicilia. 10) Struguri negri cu bobul mic — Podgorie pe Tîrnava Mică — Cîntec pe lac. 11) Autorul versurilor : „Se-azăză bruma peste vie / De ce nu-mi vie, de ce nu-mi vie ?” — Popor originar din Asia. 12) Țară frunțasă în producția de vin — Constituțită dintr-un singur bloc de piatră. 13) Localitate în S.U.A. — Prinși în iureșul petrecerii — Stăpînul firii. 14) Cînd se coc strugurii de masă — Posezi — Frecvent — Pește marin. 15) De la Tîrnave ! — La dans ! — Fluviu în U.R.S.S. — Mult așteptat. 16) Aci (reg.) — Pronume — Extindere. 17) Vie — Și celelalte. 18) Cu ațe — Oraș moldovenesc încercuit de vie — Fluviu în Țările de Jos. 19) Orificiu în butoiul de vin — Curte ! — Suita. 20) A da paharul peste cap — Ca frunzulițele de brad — Boabe de grindină ! 21) Căsu ! — Anotimpul cînd se execută arăcitul viei — Soi de struguri. 22) „Mîndrele noastre podgorii” — Nume feminin — Floare violacee. 23) Erou recunoscut de tatăl său, Laerte, după ce rosteste numărul butucilor din vie — Podgorie care excelează prin Băbească și Fetească neagră. 24) Negru vir-

tos de Sîmburești... —... căruia i s-a dus faima (pl.).

VERTICAL : 1) Varietate de vin — Ulicele — Poetul care slăvește vinul în închinarea „cître Bachus” („Pontice”) — La rădăcina viei. 2) Autorul sculpturii „Cap de fată cu struguri” — Sol — După un pahar de vin (fem.). 3) Diminutiv feminin — Vin tonic — Ieri după asfințit (mold.) — Orașel în Sudan. 4) Poemă acră — Ciupercă dăunătoare viei — Vestita hanțită din opera lui Sadoveanu — Ture la jocul de cărți. 5) Decalitră — La Odobesti ! — Ruda antilopei — Furnizează apă gazoasă pentru sprîț — Erbiu. 6) L-a înghițit pe Bachus metamorfozat în ciorchine de strugure — La calea ferată — Importanță regiune viticolă în Franța. 7) Substanța hrănitoare din struguri — Micuță pasăre cu penaj colorat — Dînșii — Rezistente la anumite boli. 8) În Tîrnăveni ! — Localitate în Norvegia — Ritual — Dojenit (mold.). 9) Mod în vechea muzică grecească — Barza țârilor calde — Obținute de vinurile românești la concursurile internaționale — Riu în R.S.F. Iugoslavia. 10) Strugure și vin tîmțios de calitate (2 cuv.) — Porțiune de pămînt în marile gospodării — La ieșirea din Snagov ! 11) Podgorie renumită din marele bazin viticol al regiunii Galați — Soi de strugure aromat — Înălțurarea coardelor de prisos la via. 12) Văl pe cap (reg.) — Prefix pentru „totalitate” — Acord — Domnitor moldovean. 13) Intindere de pămînt — Bobițe pe firul vremii — Soi de vin românesc originar din Franța — În aer ! — Acesta. 14) Rîu pe Coasta de Fildes — Vin... pe urmă — Nu-i chiar urit de tot — Aceștia. 15) Calul din Murfatlar ! — Soția lui Bachus, zeul vinului — Poetul care definește Iașul „Oraș-grădină... străjuit de patru dealuri încărcate cu podgorii” („Bonsoir Iași”) — Spetează. 16) Soi de strugure ce da un vin renumit, răspîndit în toate podgoriile țării — Înțîmpinate cu urale — Regele care l-a regăsit și l-a înapoiat pe Silen lui Bachus.

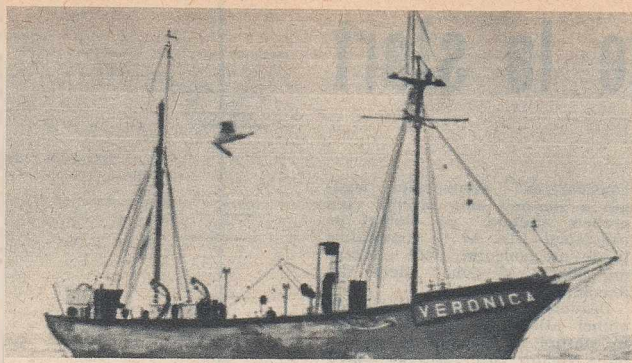
Sofia BUCURESCU

Cuvinte rare : EEM, MB, NSI, OSO, ATLO, EOLIC, IDOM, OBAD, UVAC.

Dezlegarea jocului „APA TRECE..., PIETRELE RĂMÎN”, opărut în nr. trecut

ORIZONTAL : 1) MARINARI — OKEANOS. 2) AMARA — AMPHITRITE. 3) TERASE — POM — ISTAR. 4) OTAT — RAID — SCURS. 5) SIU — PERE — MOARA — S. 6) TS — ALBATROS — ATIT. 7) ATOLI — CRATER — INA. 8) T — PENE — IDILIC — CN. 9) SACALE — AVE — RARA. 10) VALS — ETERE — IOLE. 11) ALEAN — ERE — PANAMA. 12) RI — NATRA — ARGO — ER. 13) N — ADRIATICA — SUND. 14) IBERI — TIN — ST — VIE. 15) TARI — LACUSTRA — TZ. 16) AJO — IU — ETUI — CEAL. 17) OLANDA — IRIGAT — E. 18) IVIRE — GALA — ERIC. 19) N — TALPICE — PRE — IK. 20) TO — BEATA — AJ — TARE. 21) ARSI — RATUSCA — TEF. 22) RAT — POT — STAVILAR. 23) ISANOS — PORT — VASE. 24) TERME — MARE — CAZAN.

cadran INTERNATIONAL

Un pirat al timpurilor moderne.

ÎN LUPTĂ CU PIRAȚII UNDELOR

Un tânăr irlandez de 24 de ani, Ronan O'Rahilly, pare a fi, la ora actuală, dușmanul nr. 1 al B.B.C.-ului. O'Rahilly este directorul unuia din cele mai ascultate posturi de radio engleze: „Radio-Carolina”. Toată povestea a început într-un mic port irlandez, unde specialiști germani și americani au echipat cargoul „Carolina” cu puternice instalații de emisie. Nava, lungă de 60 m, căreia i s-a montat un catarg de 50 m, a fost ancorată în primăvara lui 1964 în estuarul Tamisei și a început să transmită. Autoritățile engleze n-au reușit nici până acum să reducă la tăcere piratul undelor, el acționând în apele internaționale. În schimb, cifra de afaceri a acestei societăți atât de neobișnuită s-a ridicat la mai multe zeci de milioane de lire. Numărul auditorilor săi este de 37 milioane. De unde acest succes neobișnuit? „Radio-Carolina” nu emite decât muzică ye-ye și de jazz și anunțuri publicitare. Muzica îi asigură popularitatea, iar publicitatea succesul financiar. Cît de solid este acesta se poate deduce din faptul că 487 societăți fac reclamă (în modul cel mai legal) pe calea undelor prin „Carolina”. Dar ideea lui O'Rahilly a făcut prozeții. N-a trecut nici o lună când în estuar a apărut „Mi Amigo”. Și ca întotdeauna când doi pirăți se înfruntă, ori unul dintre ei pierde, ori... se asociază. Adversarii au recurs la formula ultimă. S-a semnat un contract de asociere și „Mi Amigo”, proprietatea australianului Allan Crawford, a rămas în estuar, în timp ce „Carolina” s-a deplasat spre nord. Cele două stații-pirat acoperă cu muzica și

reclamele lor Irlanda, Țara Galilor, sudul Angliei și o parte din nordul Europei.

Pentru Europa însă pirății englezi au de înfruntat un concurent puternic. Deocamdată relațiile sînt calme și de pe veterana navă „Veronica” nu se aude nici un protest. „Veronica” este de fapt „bunica” pirăților undelor. Ancorată în apele internaționale, în dreptul coastelor olandeze, străjuită de un pavilion panamez și avînd două antene de cîte 22 m, ea emite muzică și anunțuri publicitare încă din martie 1960. Este cel mai ascultat post de radio și, în ciuda faptului că o lege votată în Camera olandeză a pus în afara legii stațiile pirat, își continuă emisiunile nestîngerită.

Vor reuși oare autoritățile să reducă la tăcere pirății undelor? E o problemă destul de spinoasă, deoarece aceste stații sînt foarte populare datorită programului lor muzical neîntrerupt. Există o singură soluție preconizată: aceea de a obliga întreprinderile să renunțe la reclama pe care și-o fac prin aceste posturi utilizînd numai stațiile naționale, oficiale. Asta ar duce, fără îndoială, la asfixia financiară a pirăților undelor, la moartea lor. Practica va arăta însă, dacă, într-o lume în care concurența nu ține seamă prea mult de interesele statului, va fi posibil să se obțină asentimentul comercianților și al industriașilor în acest sens.

I. CORIBAN

„CEI 25” ȘI ALEGERILE

Nu se deschisese încă în mod oficial campania electorală în vederea alegerilor generale de la

19 septembrie și actualul guvern vest-german — rezultat al coaliției creștin-democrate-liberale — a început să primească lovituri. Ș de unde, pare-se, nici nu se preaptea. Cel puțin asta lasă să s'intrevadă reacția virulentă mani festată de cercurile guvernamentale de la Bonn.

Dar despre ce e vorba? Ma întii a apărut în săptămînalul „Der Spiegel” un articol — intitulat semnificativ „Lupta de clasă n-a luat sfîrșit” — al scriitorului Rolf Hochhuth (care s-a făcut cu născut prin piesa „Vicarul”) în care sînt demascate o serie de aspecte ale inegalității sociale din R.F.G. Cîtam, spre exemplificare cîteva extrase: „...După datol ziarului „Die Welt” numărul celor care nu au locuință în orașele din landul Renania de Nord-Westfall crește anual cu 13 la sută... Un amănunt: Renania de Nord-Westfallia este cel mai bogat land din R. F. Germană.

...Da, Germania Federală este țară bogată. Dar repartizarea acestei bogății nu este o problemă economică, ci una morală. Ce care nu posedă proprietăți nu poate fi socotit liber, mai ales în fr-o societate care își bazează morală politică pe principiul păs trării cu sfințenie a proprietății particulare intangibile. Dacă lu mea capitalistă crede în libertate: (personală) a individului, atunci trebuie să i se dea posibilitatea acestuia să participe la împărțirea veniturilor. Orice altă alternativă a acestei axiome devine o frazi goală și o minciună”.

După acest duș rece, a urma un al doilea: o carte, al căru titlu vorbește de la sine — „Ple doarii în favoarea unui nou guvern” — și care reunește semnăturile unui număr de 25 cunoscuți scriitori și intelectuali vest-germani. Combătînd o serie de mituri lansate și întretinute de democrați-creștini pentru cîștigarea opiniei publice, „cei 25” ajung la concluzia necesității ca apropiatele alegeri să ducă la o schimbare de guvern. Printre autorii cărții se afla și același Hochhuth. Iată de ce asupra acestuia s-a revărsat îndeeosebi furia cancelarului vest-german, în cursul a două discursuri, rostite succesiv la Düsseldorf și Köln. „...Eu mă împotrivesc cu tărie — spunea cu nădul Ludwig Erhard — încercărilor unor intelectuali snobi de a ridiculiza bunăstarea Republicii Federale... Ceea ce afirmă ei sînt ineptii”. Cît privește pe Hochhuth, Erhard l-a calificat drept un „pinscher” (cățeluș răsfățat) foarte periculos, care „nu cunoaște absolut nimic” din problemele economice.

Atîndinea cancelarului a fost viu criticată de ziarul vest-german „Frankfurter Rundschau”, care combate într-un articol încercările oficialității de la Bonn de a-i opri pe intelectuali să se pronunțe asupra problemelor de ordin politic și social-economic.

„În spatele nostru — scria ziarul sus-citat — avem experiența amară că spiritul care animă asemenea cuvinte duce direct la distrugerea cărților”.

„NUMAI PENTRU CĂ SÎNT SĂRACI...”

„Justiția e oarbă” susține o veche maximă, înțelegînd prin aceasta că ea nu ține seama de cine este acuzatul, cîntărindu-i vinile cu o balanță imparțială. După cît se pare însă lucrurile nu stau chiar așa în Statele Unite. Cel puțin acestea sînt concluziile care se desprind dintr-un studiu publicat într-un număr recent al săptămînalului american „Time”. Articolul se referă la dreptul de apărare al inculpatului și la modul formal în care acest drept e respectat. „Curtea Supremă protejează libertățile individului numai în raporturile sale cu guvernul federal, nu și cu autoritățile fiecărui stat în parte — arată „Time”. De generații întregi, poliția locală nu are nici o obligație să respecte garanțiile prevăzute de Constituție. Arestările și perchezițiile s-au făcut și se fac fără mandate speciale și pînă în ziua de astăzi nu sînt rare interogatoriile de gradul trei”. În continuare, publicația citează declarația fostului șef adjunct al poliției din New York, Richard Dougherty: „...Rezolvarea celor mai multe cazuri nu se face prin analiza amprentelor digitale sau

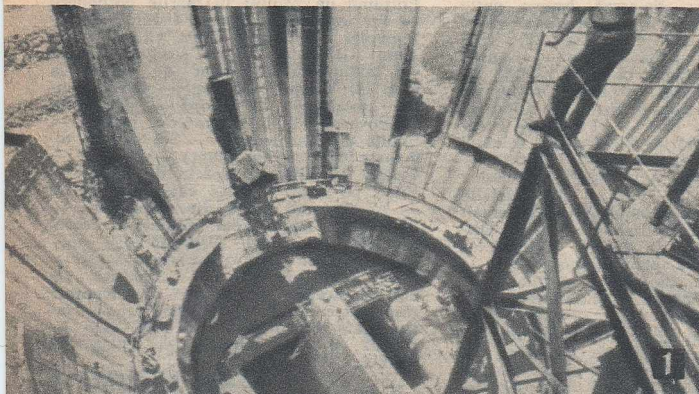
prin adunarea de probe; învinutul mărturisește ceea ce i se cere, cu voce sau fără voce”.

„Time” subliniază că această metodă se aplică numai arestațiilor lipsiți de mijloace materiale: „Delincventul care dispune de bani își asigură de la bun început serviciile unui avocat, ceea ce îl scutește de brutalizările poliției”. Discriminarea în funcție de avere devine și mai evidentă atunci cînd e vorba de eliberări pe cauțiune: printre cei care nu pot plăti suma fixată pentru a fi lăsați liberi pînă la proces, condamnările ajung la o medie de 59 la sută, față de numai 10 la sută în categoria celor care dispun de suma necesară cauțiunii. Și pentru că sîntem la capitolul procentaje, să mai menționăm unul relevat de „Time”: 60 la sută din acuzații nu-și pot angaja avocați la procesele lor. „Iată cum — comentează revista — un număr disproportionat de mare de oameni sfîrșesc prin a fi condamnați la moarte sau la temniță numai pentru că sînt săraci, lipsiți de apărare și nu-și cunosc drepturile”. În ultimii doi ani, baroul Statelor Unite a depus eforturi pentru a asigura apărarea din oficiu a acuzaților, dar în 2.900 din cele 3.100 de districte judiciare ale S.U.A. nu s-a înregistrat în acest rîstimp absolut nici un progres. Oricît de ciudat ar părea, cu excepția a două state — Connecticut și Massachusetts — în nici o altă parte a țării „tribunalele nu pot reveni asupra unei sentințe pronunțate, chiar dacă ea e excesiv de aspră, chiar dacă se dovedește ulterior greșită”.

Sintetizînd cele expuse în studiul publicat, „Time” scrie că în Statele Unite „acum, ca și la începutul acestui secol, justiția este o rușine pentru civilizația noastră”.

N. MINEI

* Sub acest nume sînt cunoscute interogatoriile de foarte lungă durată (mergînd pînă la 72 de ore neîntrerupt), în care timp arestatului nu i se permite nici să doarmă, nici să mînce.

Poporul indonezian a sărbătorit la 17 august cea de-a XX-a aniversare a proclamării independenței. Fotografia 1: un important obiectiv industrial al Republicii Indonezia îl constituie hidrocentrala de la Djatiluhur, lângă Bandung; fotografia 2: dansurile tradiționale sînt nelipsite în zilele de sărbătoare.

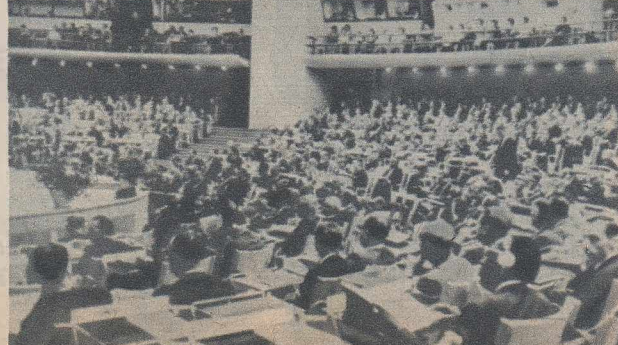

Expoziția economică română deschisă în capitala R. P. Chineze a cunoscut un deosebit succes. Un centru de atracție pentru vizitatori l-au constituit instalațiile de foraj prezentate la expoziție.

Tînăra înotătoare australiană Linda McGill a traversat recent Canalul Minceii în timpul de 11 ore și 12 minute.

Recent s-a ținut la Stockholm un congres al criminologilor (în fotografie). Cu acest prilej numeroși cetățeni ai capitalei suedeze au manifestat pentru încetarea torturilor din polițiile și închisorile sud-africane.

„Fizicienii de la Göttingen — rată în încheiere ziarul — și-au isat laboratoarele și și-au exprimat îmiş preocupările față de orice urmă a înarmării atomice a Republicii Federale Germane; cînd a izbucnit furtuna împotriva legilor excepționale, sute de profesori luară parte la viața publică protestand. De la turnul de fildeș la arcadele discuțiilor politice, asta a fost lozinca lor și a înrîrit speranțele tuturor democraților... Dar deținătorii puterii care lucu elogii democrației în discursurile lor de duminică fac totul sntu a distruge aceste luări de poziție”.

I. CIOARĂ

ARMURI SI TWIST...

În timp ce un avion supersonic răpunge mugind bolta, iar un en electric apare la orizont și ispare, abia zărit, lăsînd în urmă oar bubuit ca de artilerie grea; i timp ce confuze zgomote sintetizînd toată acea uriașă și frenetică zvircolire ce se cheamă metropolă veac XX sîng pînă i peluza din apropiere, aici, pe rba impecabilă tînsă, se pre-atește, cu tot fastul prescriș, un pectacol în reluare după cinci acole.

Veșnic agitată în căutare de acuri împotriva plictiseli, aristocrația engleză a adus de curînd pe erenurile de sport luptele cavalești medievale, faimoasele turnire. Îmnic n-a scăpat organizatorilor în tot ceea ce trebuie să con-ituie un reușit și — mai ales — autentic spectacol cavaleresc: e la armură, cizme și coif cu enaj pînă la harnașamentul imodobit cu aur și purpură al cailor, de la lăncile cu stegulețe multicolore fluturînd în vînt și îină la buzduganul greu de luptă, e la frumoasele doamne, stăpîna

pectacol în reluare după cinci acole — turnirele cavalești.

pe inima luptătorilor, pînă la he-ralzi și trompeți... „În afară de moarte — remarcă revista elvețiană „L'Illustré”, care relatează reparația turnirelor — totul tre-buie să poarte amprenta respectu-lui pentru regulile jocului”.

În galopul nestăvilit al cailor, combatanții se atacă năprasnic. Dacă nici unul din ei nu pică de pe cal, se vor izbi din nou; fiindcă, în evul mediu, nu se cunoștea, pasămite, „meciul nul”. Lupta va continua, așadar, pînă cînd va exista un învins ce va mușca pămîntul (la figurat) și un învingător ce va culege, o dată cu gloria, sărutul adoratului (la propriu).

În acest timp, publicul, uitînd că numai cu cîteva ore mai îna-înte a urmărit pe ecranele televiziunii zborul nu știu cărei ra-chete spre spațiul cosmic, va privi fascinat înverșunarea cava-lerilor în grele zale de oțel care, două ore mai tîrziu, vor invita pe doamnele cărora le-au închinat vitejia la o bossa-nova. Pentru destindere.

E. DASCĂLU

SPECTACOLUL SE REPETĂ

Peste 2 000 de persoane, în rîndurile cărora se aflau studenți, muncitori și funcționari de stat, s-au adunat recent în fața pala-tului prezidențial din Manila, pen-tru a-și exprima protestul împo-triva corupției ce domnește în rîndul membrilor Congresului filipinez, al „aleșilor poporului”.

În fond, spectacolul nu era inedit. Doar deputații filipinezi și-au cîștigat de mulți ani printre parla-mentarii burghezi renumele de a fi umii dintre cei mai corupți politicieni. Scandalurile s-au tînut lanț în ultima vreme. În urmă cu doi ani, cu prilejul alegerilor par-țiale pentru Senat, număratoarea voturilor a fost oprită deoarece au fost constatate „greșeli” provo-cate, chipurile, din cauza „obose-lii” funcționarilor din comisiile electorale. În realitate partidul li-beral, partidul de guvernămînt, se văzuse amenințat să-și piardă ma-joritatea în Senat. Cînd, peste cîteva zile, „oboseala” funcționa-rilor respectivi a trecut, rezultatele alegerilor s-au vădit așa cum au vrut liberalii. De asemenea nici acum nu s-au stîns pe deplin ecurile „scandalului Stonehill” — americanul apărut la Manila în 1945 ca ofițer în armata S.U.A. și care în 1960 controla 18 socie-tăți și întreprinderi filipineze. „Administrația filipineză — se lînda el — o tîn în buzunarul meu”. O anchetă judiciară a arăt-at că „imperul financiar” al lui Stonehill a fost creat prin coru-perea deputaților și funcționarilor

de stat, prin evaziuni fiscale și alte matrapazlicuri. În urma ace-tei anchete a fost publicată și o „Carte albastră” în care se subli-niază că „americanul din Manila” mituise pe fostul ministru de jus-țiție Diokno, trei senatori ai parti-dului național, aflat acum în opo-ziție, trei membri ai Camerei de-putaților și chiar pe fostul pre-ședinte Garcia.

În aceste condiții, izbucnirea noului scandal în care sînt im-plicați parlamentarii filipinezi nu mai miră pe nimeni. De data aceasta, după cum arată agenția americană „Associated Press”, cazul este legat de intenția membrilor Congresului de a cere să li se aloce fonduri suplimentare din bugetul național sub forma unor „indemnizații secrete”. La ce ar servi aceste indemnizații? Hame-lito Mutuc, fost ambasador filip-inez în Statele Unite, a arătat că ele nu au alt scop decît să permită deputaților să-și finanțeze campaniile pentru realegerea lor în Congres, să-și construiască case și vile din cele mai extravagante și să-și plătească chiar datoriile făcute în tripouri. „Comportarea acestor congresmeni — a subliniat el — face ca Filipinele să fie cunoscută drept o țară unde ofi-cialitățile cele mai înalte sînt im-plicate în manevre ilegale pen-tru folosirea fondurilor publice în scopurile lor personale”. Și nu trebuie să se uite că toate acestea se petrec într-o țară unde, potrivit ziarului „Manila Chronicle”, „au avut loc concedieri în masă de muncitori și reduceri periodice ale numărului de funcționari”, unde măsurile preconizate pentru îm-bunătățirea condițiilor de viață ale maselor muncitoare „nu au fost traduse în viață, iar proiectul de lege care prevede ridicarea mini-mului de salariu a eșuat”.

De mai multă vreme în Filipine circula o anecdotă relatată de zia-rul „Philippines Free Press” privi-toare la comportarea parlamenta-rilor. Ea a devenit din nou actuală în lumina ultimului scandal. Se spune că, aflîndu-se pe patul de moarte, papa Pius al XII-lea a cerut ca doi congresmeni filipinezi să fie chemați la el. „Dar de ce tocmai filipinezi dorește sanctita-tea voastră?” — l-a întrebă unul din cardinali. „Pentru că — a șoptit papa — vreau să mor ca Isus Cristos: între doi hoți”. Se mai poate adăuga ceva la cele de mai sus?

I. RETEGAN

CUPIDONUL ELECTRONIC

Revista „Stern” remarcă recent că 14% din căsătoriile înregistrate în Republica Federală Germană

Robotul mijloccilor de căsătorii din Hamburg.

sînt încheiate cu ajutorul unor intermediari de profesie. Știri mai noi par să vestească, însă, zile negre pentru intermediarii de că-sătorii vest-germani. Într-adevăr, la Hamburg a început să funcțio-neze un „Cupidon electronic”, care a înlocuit tradiționalele să-geți prin prozaice cartonașe perfor-ate și-i asigură pe amatori că partenerii astfel aleși vor avea parte, în schimbul taxei respec-tive, de un trai ca în basme.

Pentru a dobîndi acest rezultat, robotul dragostei cere din partea pretendenților date cît se poate de amănunțite: numele, adresa, ascendenții, vîrsta, înălțimea, cu-loarea părului, a ochilor și a pielii, religia, starea sănătății, studiile, calificarea etc., etc. Mai mult, robotul dorește chiar să știe dacă respectivul candidat la în-surătoare iubește sau nu ani-malele, dacă în timpul liber pre-feră să citească ori să facă schi nautic, în sfîrșit se interesează de cele mai mărunte preferințe sau obiceiuri înainte de a începe să caute partenerul potrivit. În total, candidații trebuie să răs-pundă la 288 de întrebări cuprinse într-un formular de cîteva pagini. O întrebare-cheie este aceea pri-vitoare la culori: se pare că, pentru ca un partener să fie bine cotat de robot, el trebuie să resp-ingă culorile albastru, cenușiu, verde, roșu și galben. În legătură cu acest test cromatic, dl. Manfred Wurr, directorul Societății pe ac-țiuni Altman din Hamburg, care a angajat robotul, a declarat zia-riștilor: „Este un test care ne dezvăluie subconștientul clienților noștri. El ne spune mai multe despre natura personalității lor decît datele comunicate în mod conștient”.

Soții în spe astfel aleși, ne în-credințează dl. Wurr, nu mai au decît să se prezinte în fața ofi-țerului de stare civilă.

Dacă, bineînțeles, se lasă mai ușor conșinși de inima de fier a noului Amor, decît de propriile lor îndemnuri și sentimente.

D. HÎNCU

LOCURI DE PARCARE?

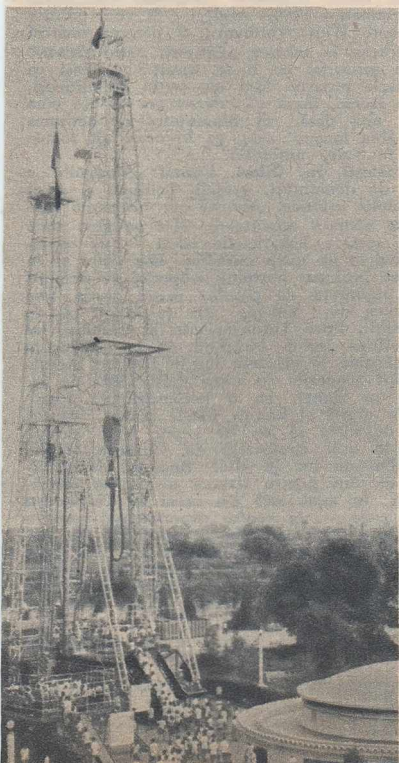
Revista „L'Express” semnalează că în stagnunea care s-a încheiat teatrele pariziene au realizat re-țete cu 30 la sută mai scăzute decît în cea precedentă. Din 102 piese prezentate în cele 52 de săli (ale căror companii nu primesc subvenții din partea statului) s-au bucurat de succes doar 8. „Crisa teatrului amenință să transforme în loc de parcare pentru automo-bile un anumit număr de săli de spectacole, printre care, într-un termen mai scurt sau mai lung, L'Ambigu și Théâtre de Peche. În afară de trei săli (Bouffes, Théâtre Saint-Georges și Fontaine) care au izbutit să umple 80-85 la sută din locuri, și alte cinci săli, care au realizat seral în medie jumătate din numărul maxim de spectatori, restul au fost deficitare”. Fie că au fost reprezentări autori bulevardieri, considerați apți să atragă un anumit public, dornic să urmărească o intrigă facilă și un umor spumos, fie că au pus în scenă O'Neill sau au încercat un repertoriu shakespearian prestigios, rezultatele au fost nesatis-făcătoare.

„Așadar — semnala „L'Express” — există o criză a teatrului, dar nu a întregului teatru. Succesul cent-relor dramatice din provincie, triumful lui Garran la Aubervilliers, cel reputat de celelalte companii care-și desfășoară ac-tivitatea în împrejurimile pariziene, dovedesc în suficientă măsură că teatrul n-a atras și n-a pasionat niciodată în trecut multumile mai mult decît acum”. În frunte s-a situat Teatrul național popular, unde a jucat odinioară regretatul Gérard Philippe...

Un director de teatru punea re-ținerea spectatorilor de la frecven-tarea teatrelor pe seama pretului ridicat al билетelor (pînă la 20 de franci!) la anumite companii și preferința lor pentru reprezen-tații denumite „populare”. Reputatul om de teatru André Bar-sacq declara: „La ora actuală un director care are norocul să aibă succes plătește 50 la sută impozite pe beneficiu și nu are nici o certitudine asupra soartei ce-i rezervă spectacolul”.

...Anchetele făcute de cronicarii pariziene au indicat că televizi-unea, cinematograful (în special cele la care rulează filme de senzație) și obiceiul de a pleca la fiecare sfîrșit de săptămînă din oraș constituie elemente supliment-are care explică lipsa de specta-tori la anumite teatre. La marea întrebare ce se ridică în fața companiilor, unii directori de tea-tru și-au manifestat intenția de a-și muta temporar activitatea mai aproape de masele noi de iubi-tori de teatru din provincie și din împrejurimile pariziene și au cerut paralel o degrevare de impozite.

Z. F.

Grave incidente rasiale au avut loc în cartierul Watts din Los Angeles, incidente care, potrivit declarațiilor lui Martin Luther King, lider al populației de culoare din S.U.A., își au originea în „greutățile «viejii de ghetou» în care sînt obligați să trăiască majoritatea negrilor”. În fotografie: cîțiva dintre cei peste 2 000 negri arestați.

Raidurile avioanelor americane asupra teritoriului R. D. Vietnam primesc riposta cuven-tită. În fotografie: unul din cele trei avioane doborîte de curînd deasupra regiunii Ha Tay.

În urma apariției în revista noastră („Flacăra” nr. 18/1965) a convorbirii cu arhitectul C. Moșinski pe tema „Miine în parcurile Bucureștiului”, cititorul nostru ing. Ioan Boldan de la Uzina de vagoane din Arad ne-a trimis o amplă și interesantă scrisoare. După ce-și exprimă sentimentul legitim de bucurie și mândrie pentru ceea ce a devenit Capitala patriei în anii socialismului, cititorul nostru dezvoltă câteva idei în legătură cu ce — după părerea sa — ar mai putea fi încă făcut în materie de amenajare a spațiilor verzi și a lacurilor, cu deosebire în partea de est și de sud a orașului.

Redacția a considerat că e bine să trimită această scrisoare Secției gospodăriei comunale de pe lângă Sfatul Popular al Capitalei. În răspunsul primit, după ce se arată că „Sistemizarea orașului București reprezintă o complexitate de probleme și aspecte care trebuie astfel corelate și etapizate încât orașul să se dezvolte în mod echilibrat și armonios”, sînt prezentate concret unele perspective de largire a zonei plantate a orașului. Multe din aceste perspective sînt — așa cum reieșe din scrisoare — de pe acum în fază de șantier. De pildă Parcul tineretului (Cocioc), în vecinătatea extremității de sud a Magistralei Nord-Sud, care se întinde pe o suprafață de 80 hectare incluzînd un lac de circa 13 ha ce va fi amenajat pentru sporturi nautice. Lucrări cuprinzătoare sînt prevăzute și în alte zone ale orașului: un lac în marele ansamblu Balta Albă, situat în zona de est, despre care în scrisoarea S.P.C. se afirmă „...se prevede plantarea masivă a zonei de est a orașului, care va constitui o zonă de recreație și agrement”. În zona de sud și de sud-est se prevede crearea unor oglinzi de apă în cartierele Giurgului și Militari și o masivă zonă plantată în ansamblul institutului politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej”. În rîsonul Grivița roșie se va construi un mare bazin acoperit. În sfîrșit, se prevede extinderea treptată și largă a actualelor spații plantate cu arbori, plante decorative, flori multicolore.

Considerăm că precizările Secției gospodăriei comunale a S.P.C. sînt de natură să bucure nu numai pe corespondentul nostru din Arad, ci pe toți cei doritori să vadă Capitala patriei cît mai frumoasă, cît mai înfloritoare.

„Doresc să cunosc unele date mai importante din viața și cariera marii artiste Agatha Bărescu”.

M. CHEJAN, student, București

Răspunde ION MASSOFF, teatrolog.

Agatha Bărescu a fost una din cele mai mari actrițe ale scenei noastre, avînd și o binemeritată reputație mondială. Fiică de militar, s-a născut la București în 1857. Primele clase le-a urmat la un pension din Sibiu, apoi, revenind la București, a fost înscrisă la școala „Centrală” (actuala Școală medie nr. 10).

Absolvînd Conservatorul din București, a fost eleva lui Ștefan Velescu și apoi angajată, în 1877, la Teatrul Național de către Ion Chica, primul director al Teatrului Național. Timp de trei stagii Agatha Bărescu a avut prilejul să interpreteze roluri în *Ruy Blas*, feeria *Fata aerului*, comedia *Pe malul girlei* de D. Olănescu-Ascanio și într-o seamă de alte piese din repertoriu, distingîndu-se printr-un glas vibrant care o destina genului tragediei.

În 1880 a fost admisă la Conservatorul din Viena, pe care l-a absolvit cu distincție, ceea ce a dus la angajarea ei în cadrele Burgtheaterului vienez — una din cele mai de seamă scene ale lumii — unde, timp de șapte ani, a jucat roluri principale în repertoriul tragic și dramatic, impunîndu-se ca una din marile artiste de limbă germană. Printre creațiile sale din această perioadă menționăm: *Ofelia* din *Hamlet*, *Desdemona* din *Othello*, *Julietta* din *Romeo și Julieta*, piese de Shakespeare, precum și în *Hera* și *Leandru* de Grillparzer.

Deși semnase „un contract pe viață”, Agatha Bărescu, dornică să-și creeze o reputație mondială, a părăsit Burgtheater pentru a se angaja la Teatrul din Hamburg, teatru de veche tradiție, unde a obținut mari succese, apoi, în 1893, a revenit la Viena.

Consacrată, Agatha Bărescu a întreprins lungi turnee în mai toate țările europene, oprindu-se mai mult la București, unde a jucat nu numai în cadrul ansamblului german din care făcea parte, dar și în spectacole românești, alături de colegii ei de la Teatrul Național. Succesul acestor spectacole a fost enorm și de atunci ani în șir a revenit în țară unde, citeva luni pe an, a interpretat rolurile eroinelor din marile capodopere ale dramaturgiei universale (cu prilejul unui asemenea turneu a jucat în travesti și rolul lui Hamlet).

Căsătorită în 1907 cu unul dintre cei mai mari actori români, Constantin Radovici, Agatha Bărescu a jucat cîtiva ani alături de soțul ei, pe cîteva scene berlineze. Căsătoria a fost de scurtă durată, de altfel ca și viața talentatului actor Radovici, mort la București, victimă a molimelor din timpul primului război mondial.

Între anii 1914 și 1918 Agatha Bărescu a jucat cu mare succes pe scenele citorva teatre din America, după război înapoiindu-se în patrie, unde și-a continuat activitatea la București și la Iași, întreprinzînd și lungi turnee prin țară.

Dar steaua marii artiste dramatice începuse să apună. Aceea care interpretase cu mare succes în limbile română, germană, engleză eroinele celebre ale teatrului universal, s-a multumit, în cele din urmă, cu un post modest în cadrul Conservatorului din Iași, unde se retrăsese.

Cînd, în august 1930, Agatha Bărescu a solicitat conducerii Teatrului Național din București să-i acorde o reprezentație pentru a-și lua adio de la public, cu care prilej ar fi vrut să apară pentru ultima oară în piesa *Strigoii* de Ibsen, a fost refuzată, pe motiv că n-a făcut parte din personalul teatrului.

Ultimii ani ai vieții Agatha Bărescu și i-a trăit în mari lipsuri materiale. A murit la Iași în ziua de 22 noiembrie 1939.

„Ce combustibili se folosesc în motoarele-rachetă ale vehiculelor cosmice și care este tendința de viitor?”

Onisim OPRIȚĂ, student, str. Matei Volevod 77, București

Răspunde ing. FLORIN ZĂCĂNESCU, candidat în științe tehnice.

Combustibilii chimici pentru motoare-rachetă se împart de obicei în două categorii: lichizi și solizi. Prin ardere ei se transformă în gaze cu temperatură foarte înaltă. Aceste gaze, la rîndul lor, se destind și se accelerează în ajutorul motorului, producînd la ieșire o forță de tracțiune ridicată, direct proporțională cu viteza jetului de gaze fierbinți. Se spune că un combustibil este superior altuia, atunci cînd permite obținerea, prin procesul de ardere, a unei viteze de evacuare a gazelor mai mare, adică permite degajarea unei cantități superioare de căldură.

Combustibilii solizi folosiți de motoarele-rachetă pe vehiculele cosmice sînt de regulă amestecuri mecanice sau combinații chimice de substanțe solide care ard (carburanți), și de substanțe solide care întrețin arderea (comburanți sau oxidanți).

◀ ZONA I PLANTATĂ ȘI LACURILE CAPITALEI

▶ ECLIPSE DE SOARE ȘI DE LUNĂ

◀ AGATHA BĂRSCU

▶ CITITORII CĂTRE CITITORI

▶ POȘTA NOASTRĂ

◀ COMBUSTIBILI „COSMICI”

Printre acești combustibili se numără pulberile cu solvent nevolatil (de ex. pulberi cu nitroglicerină) și amestecurile combustibile solide, în care carburantul și oxidantul sînt amestecate intim. Combustibilii solizi trebuie să dezvolte prin ardere un volum cît mai mare de gaze, bineînțeles fără a produce explozia incinte care-i conține, iar această cantitate trebuie să fie cît mai apropiată de o anumită constantă în funcție de timp. În prezent se fac cercetări pentru o eventuală folosire în viitor a „pulberilor metalice”.

Combustibilii lichizi au (de regulă) carburantul separat de oxidant, deși există combustibili cu o singură substanță propulsantă (de ex. nitrometanul, apa oxigenată concentrată etc.). Prin ardere, combustibilii chimici lichizi cu componenți separați pot dezvolta viteze ridicate de scurgere a gazelor (circa 4,5 km/s). Dintre carburanții lichizi menționăm: petrolul, benzina, alcoolul etilic și metilic, hidrazina etc. Ca oxidanți se folosesc acidul azotic, oxigenul lichid etc.

În prezent se studiază extinderea folosirii combinației hidrogen lichid + oxigen lichid — combinație care a dat rezultate excelente pe rachetele „Centaur” și care se consideră a fi combustibilul ce va fi folosit la asaltul și cucerirea Lunii.

Despre hidrogenul lichid am mai publicat unele date într-unul din numerele precedente din revistă.

„Ce eclipse de Soare și de Lună vor mai fi în 1965?”

Vasile GÎRCINEANU, Vaduri, reg. Bacău

Răspunde ION CORVIN SINGEORZAN, cercetător științific la Observatorul din București al Academiei.

Eclipsele, după cum se știe, sînt fenomene periodice, care pot fi calculate cu mult timp înainte de producerea lor. Astrologii, cunoscînd pozițiile exacte ale Lunii pe orbita sa și ale Pămîntului în mișcarea sa de revoluție în jurul Soarelui, determină cu mare precizie momentele în care Luna acoperă pentru anumite locuri de pe Pămînt discul solar (eclipsă de Soare) sau satelitul nostru natural traversează conul de umbră al Pămîntului (eclipse de Lună). Astfel, eclipsele, dinainte calculate, sînt cercetări cu mare interes de către astronomi.

Anul acesta au putut fi observate, pînă în prezent, două eclipse: una de Soare (30 mai 1965), invizibilă la noi în țară, și alta de Lună, care a fost urmărită în dimineața zilei de 14 iunie 1965. Pînă la sfîrșitul anului 1965 se vor mai produce: o eclipsă de Soare (23 noiembrie 1965), de asemenea invizibilă din țara noastră, și o eclipsă de Lună prin penumbra la 8 decembrie 1965. Înaintarea penumbrei Pămîntului pe discul Lunii va putea fi observată și de la noi din țară. Iată principalele faze:

intrarea Lunii în penumbra Pămîntului . . . 8 dec. 17^h 07^m 9^s;
momentul fazei maxime 8 dec. 19^h 10^m 0^s;
ieșirea Lunii din penumbra Pămîntului . . . 8 dec. 21^h 12^m 0^s

(Ora indicată este cea a Bucureștiului.) Mărimea fazei maxime va atinge 0,908 din diametrul discului lunar.

La Observatorul din București al Academiei a fost de pe acum calculată și vizibilitatea pentru țara noastră a eclipselor din anul 1966. Astfel, dintre cele patru eclipse (două de Soare și două de Lună) anunțate pentru anul 1966, numai două vor fi vizibile din țara noastră. La 4 mai 1966 va putea fi observată o eclipsă de Lună prin penumbra. De asemenea eclipsa inelară de Soare de la 20 mai 1966 va fi vizibilă din țara noastră ca eclipsă parțială, cu mărimea fazei maxime de 0,868 din diametrul discului solar.

Următorii cititori doresc să corespundă: Valerian Mendiuc, laborant, Școala mecanici agricoli, Salcea, regiunea Suceava; teme diverse, ilustrate; Tania Horlaci, elevă, Cîmpulung Moldovenesc, str. 23 August 121: ilustrate; Rica Moldoveanu, elevă, Cîmpulung Moldovenesc, str. 7 Noiembrie 15: ilustrate; Tudor Moga, Hunedoara, str. N. Bălcescu 5: ilustrate; Daniela Ianu, Cîmpulung Moldovenesc, str. Rîndunicii 7: ilustrate; Metodia Tomescu, elevă, Tîrgoviște, str. Rapsodiei 26: teme diverse, ilustrate; Gabriela Puiu, elevă, Cîmpulung Moldovenesc, str. 7 Noiembrie 27, bl. 1, sc. I, et. 2: filatelie; Marin Timovănu, Craiova, str. Popoveni, aleea B, 2: sport, ilustrate; Trandafira Crețoiu, Tg. Jiu, str. Unirii 75: ilustrate; Grigore Sonia, elev, Turnu-Severin, str. Craiovei 20: teme diverse; Cornelia Gagbiu, elevă, Cîmpulung Moldovenesc, str. Pinului 12: ilustrate; Rodia Stănescu, elevă, Tîrgoviște, str. Rapsodiei 44: fizică, ilustrate; Valentin Vasiliu, proiectant, Hunedoara, bl. C. M. I, ap. 100, et. 9: teme diverse.

Rodica Lăpugeanu, Caransebeș. 1) Ne bucurăm că vă plac rubricile noastre „Memento”, „Cadrul internațional”, „Dialog cu cititorii” și „Film”. Ne vom strădui să le realizăm și mai interesante, pentru a merita aprecierile favorabile pe care le faceți. În măsura spațiului disponibil, vom căuta să publicăm și mai mult umor, curiozități și alte lucruri pe care ni le cereți; 2) nu am aflat nimic despre o schimbare structurală ce ar fi intervenit în gramatica limbii engleze; 3) vom publica un material separat despre Walt Whitman; 4) părerea noastră despre cei ce-și dau adresa la rubrica „Cititorii către cititori” și apoi nu răspund la scrisorile ce li se trimit? Aceștia ca și a dv.: o părere foarte proastă. Sînt cel puțin nepoliticoși. Dar nu avem ce să le facem, decît să-i dezavuăm — așa cum i-am mai dezavuat și altă dată; 5) bineînțeles că acțiunea romanului „Urmărirea abia începe” este, ca în orice alt roman de acest gen, rodul fantaziei autorului.

Nicolae Calotă, Bărbătești, m. Gilort. Filmul „Mongolii” e un imens conglomerat de denaturări, greșeli, confuzii și chiar falsificări ale evenimentelor istorice. Aceasta nu înseamnă însă că nu există în realitate nisipuri mișcătoare. Sînt pe glob zone întinse de deșerturi — cum e Sahara, de pildă — pe suprafețele cărora domină dunele de nisip mișcător. Dar chiar și în alte regiuni ale lumii se întîlnesc porțiuni acoperite cu nisipuri mișcătoare. Asemenea suprafețe de pămînt există și în țara noastră, chiar în regiunea dv.: Oltenia. Ele se întind pe de o parte în lungul Dunării, între Turnu-Severin și Corabia, iar pe de altă parte în stînga Jiului, începînd de la confluența acestuia cu Amaradia și pînă la vărsarea lui în Dunăre. Aceste suprafețe de pămînt sînt acoperite cu nisip (peste 80% pe interdune și peste 90% pe dune), cu o permeabilitate foarte mare și un conținut în argilă și humus foarte scăzut, însușiri ce fac ca particulele de nisip să nu fie legate între ele și, deci, să poată fi foarte ușor spulberate de vînturile uscate, dunele fiind mișcate dintr-un loc în altul. Regimul democratic popular a făcut mari eforturi pentru fixarea nisipurilor mișcătoare și fertilizarea lor. În anul 1955 s-a creat la Timburești — în mijlocul acestei zone — un centru experimental care în cei zece ani de activitate a făcut cercetări și experiențe (de stabilire a unor soiuri de plante ce se adaptează cel mai bine la acest sol, de stabilire a regimului de îngrijințe chimice necesare etc.), care au avut drept rezultat transformarea unor mari suprafețe de pămînturi aride în ogoare, vii și livezi roditoare...

V. SILVIAN

memento

■ Un disc mare (la propriu și la figurat) pentru micii (eventual și marii) discofili (cei mai fideli, de altfel): *Povestea porcului* de Ion Creangă, în versiune dramatizată de Emil Gonicu (EXD-1069). Spre deosebire de emisiunile de teatru pentru copii de la Radioteleviziune, teatrul și poveștile dramatizate pe disc se ascultă și se păstrează în discotecă, se reascultă și iar se reascultă, până când micii spectatori-audio ajung să cunoască pe dinafară replicile și momentele cheie. Deci, necesitatea unei exigențe deosebite. Ceea ce de multe ori casa noastră de discuri reușește să asigure. Ca în cazul de față. În distribuție: N. N. Matei, Eveline Grui, Rodica Suciu-Stoescu, Mehmet Ismail, Alexandrina Ionescu-Dodea, Victoria Mierlescu, Natașa Alexandra Cor-

nescu, Nicolae Pomoje, Eugen Racoți și Atena Demetriad. Din păcate nu se specifică în ce roluri. Realmente, păcat! Există și o regie tehnică (excelentă): Ion Mihăilescu, o ilustrație muzicală (chiar muzicală): Roman Mihai, și o regie artistică asigurată de Elena Negreanu (remarcabilă). Restul (cităm din Shakespeare): „Vorbe, vorbe, vorbe...”. Dar vorbe care făuresc iluzia aproape a unei ore de vis, de teatru la domiciliu, fără a mai fi nevoiți să ascultăm (așa cum ascultăm de ani de zile la radio, la aceeași oră, imprimată pe bandă de magnetofon, aceeași voce care nu vrea să îmbătrânească și care rostește același monoton și plicticos „bună seara, copii”. Ceea ce creează unor ascultători reflexe condiționate și reacții alergice). Or, discul cu teatru pentru

copii ne rezolvă și aceste probleme... Se poate asculta oricând. Chiar și dimineața o voce. ■ Solista Luki Marinescu, cu vocea pare-se în creștere, ne cîntă pe discul EDC-571 patru piese de muzică ușoară (poate uneori prea ușoară). Cităm, pentru curiozitatea amatorilor, și nu din alte motive, melodiile (sub beneficiu de inventar): *Boom, boom, Sei un bravo ragazzo, La ballade pour notre amour și Delivre-moi*. Se cîntă în italiană bucățile cu titluri în italiană și în franceză bucățile cu titluri în franceză. Nu se traduce nimic!!! (Nici pe eticheta discului.)

discul

■ Spicium pentru cititorii „Flacării” titluri din repertoriul stagiunii de toamnă, așa cum ne-au fost comunicate de unii directori de teatru. Să începem cu piese originale: *DANS PE SIRMA* de Paul Everac, *STELE ȘI NIMIC* de T. Mazilu (Teatrul Național „I. L. Caragiale”), *NU SINT TURNUL EIFFEL* de Ecaterina Oproiu, *UN NASTURE ȘI ABSOLUTUL* de Radu Gosașu (Teatrul „Lucia Sturdza-Bulandra”), *LUME MARE, LUME MICĂ* de Al. Mirodan (Teatrul de comedie), *OMUL CARE ȘI-A PIERDUT OMENIA* de Horia Lovinescu, *DIALOG INTRE OM ȘI OAMENI* de Dorin Moga, *PORTOCALA VERDE* de Radu Dumitru (Teatrul „C. I. Nottara”), *SIMPLE COINCIDENȚE* de Paul Everac (Teatrul mic), *CU CINE MĂ BAT* de Aurel Storin (Teatrul muncitoresc C.F.R. Gluilești), *CU CAPUL ÎN NORI* de

Scaterina Oproiu

Felix Caroly, *FETIȚA CARE ÎNGHEȚĂ APELE* de Rodica Niculescu, *BALAUZUL DIN VIS* de Al. Demetriad, *DIMNEȚI OBIȘNUIȚE* de Natalia Gheorghiu și Emilia Căldăraru (Teatrul „Ion Creangă”), *DOUA INIMI PE UN FIR* de I. Berg și M. Bălan (Teatrul evreiesc de stat), *TERIBILĂ ÎNSOMNIE A LUI BALAZID II* de I. Buleandru (Teatrul de stat-Bacău), *OMUL DIN CIRCĂ* de Gh. Teșulescu (Teatrul de stat-Galați), *N-A FOST ÎN ZADAR* de Al.

Mirodan după Al. Șiperco și N-A FOST PEA TIRZIU de Virgil Stoescu (Teatrul de stat-Ploiești), *ALERGATORUL ȘCHIOPE* de I. Bita (Teatrul de stat-Turda), *CELE PATRU MĂRII* de Ion Luca (Teatrul de stat-Timișoara), *INSULA* de Gelu Naum (Teatrul maghiar de stat-Timișoara). ■ Iată și lucrările unor dramaturgi români clasici și din perioada dintre cele două războaie mondiale, programate în această stagiune: *V. Alexandri—FINTINA BLAN-DUZIEI*, *N. Iorga—DOAMNA LUI IEREMIA*, *V. I. Popa—RĂZBUNAREA SUFLERULUI* (Teatrul Național „I. L. Caragiale”), *I. L. Caragiale—D-ALE CARNĂVALULUI* (Teatrul „Lucia Sturdza-Bulandra”), *O NOAPTE FURTUNOASĂ* și *CONU LEONIDA FAȚĂ CU REACȚIUNEA* (Teatrul de comedie), *Camil Petrescu—JOCUL*

IELELOR (Teatrul mic), *Lucian Blaga—AVRAM IANCU* (Teatrul național Cluj) și *ANTON PANN* (Teatrul național Iași), *Al. Davila—VLAICU VODĂ* (Teatrul de stat-Bacău), *V. Alexandri—DESPOT VODĂ* (Teatrul de stat-Birlad), *Camil Petrescu—SUFLETE TARI* (Teatrul de stat din Petroșani), *B. P. Hașdeu—RĂZVAN ȘI VIDRA* (Teatrul de stat Piatra Neamț), *G. M. Zamfirescu—IDOLUL* și *ION ANAFODA* (Teatrul de stat Sibiu), *Zaharia Birsan—TRANDAFIRII ROȘII* (Teatrul de stat Arad), *M. Sorbul—PATIMA ROȘIE* (Teatrul de stat, secția maghiară, Timișoara), *M. Sebastian—JOCUL DE-A VACANȚA* (Teatrul de stat Sf. Gheorghe), *B. Delavrancea—VIFORUL* (Teatrul „Barbu Delavrancea”) etc. ■ Vom reveni în numărul viitor cu alte informații în legătură cu viitoarea stagiune teatrală.

teatru

■ O fundamentală lucrare istorică publică, sub titlul *Din istoria Dobrogei*, D. M. Pippidi și D. Berciu. Volumul I, apărut nu demult la Editura Academiei (unde D. M. Pippidi a tipărit acum vreo 2-3 luni și o excelentă traducere, însoțită de un solid studiu introductiv și ample comentarii, a Poeticii lui Aristotel) are în vedere geții și grecii la Dunărea de jos din cele mai vechi timpuri până la cucerirea romană, scriindu-se astfel aci un amplu și foarte documentat capitol al istoriei și culturii noastre vechi.

■ O altă lucrare istorică este *Cronica Transilvaniei (1608-1665)*, scrisă de notarul sighisorean Gh. Kraus. Sint condensate în ea importante date privind legăturile dintre Transilvania, Moldova și Tara Românească în timpul lui Vasile Lupu și Matei Basarab, precum și o serie de informații privitoare la relațiile internaționale din sud-estul Europei. Însoțită de o bună introducere, de un indice de nume și locuri, traducerea acestei cărți (datorită lui Gh. Duzinchevizi și E. Reus-Mirza) pune la îndemna cititorului de limbă română o scriere de valoare.

(semnatar al unei stufoase și cam accentuat apologetice introduceri, al unui corp de note și comentarii) și G. Rădulescu-Dulgheru. ■ În domeniul literaturii politice semnalăm apariția unui masiv volum de Documente cu privire la politica agrară a partidului nostru (Editura politică, 824 p.). De asemenea, la aceeași editură, volumul *Mișcarea muncitorească din România (1893-1900)*; alte documente sint cele referitoare la Armata română în războiul antihitlerist (culegere de articole) și la Contribuția României la victoria asupra fascismului (în limbile română și maghiară). ■ O interesantă lucrare a inițiat Editura politică prin tipărirea vol. I din *Teorie și metodă în științele sociale*, care se anunță a fi o contribuție de seamă a gândirii noastre în acest domeniu. ■ În colecția „Pagini din istoria patriei” a Editurii științifice,

E. Cimponeru se înscrie cu lucrarea *Reșița luptătoare*, privind istoria mișcării muncitorești reșițene între cele două războaie mondiale. ■ În Moscova a apărut volumul *Lenin, omul, tovarășul*, o culegere de texte (telegrame, însemnări, bi-lețele scrise în timpul ședințelor, amintiri ale unor tovarăși apropiați), o contribuție la definirea marii personalități și profundei umanități a lui Lenin. ■ În Statele Unite a apărut volumul al II-lea al *Istoriei omenirii*, intitulat *Lumea antică*. Editat sub auspiciile UNESCO, lucrarea aparține profesorilor italieni Luigi Paretti, Paolo Brezzi și Luciano Petech. Este prezentată perioada între anii 1200 î.e.n. și 500 e.n. ■ Françoise Sagan revede manuscrisul unui mare roman ter-

minat de curînd, *La Chamade*, pe care-l va publica editura pariziană „Julliard”. „S-a spus despre mine că scriu numai cărți scurte — a declarat scriitoarea. Ei bine, aceasta are patru sute de pagini. De altfel am treizeci de ani, nu mai sînt o adolescentă în literatură”. ■ Șase edituri franceze au creat o nouă colecție, „Afrique-Univers”, consacrată operelor scrise în franceză de scriitorii africani. ■ Volumul *Lermontov — cercetări și descoperiri* de Irakli Andronikov, editat la Moscova, este considerat cea mai complexă lucrare apărută pînă în prezent despre clasicul rus. ■ Scriitorul suedez Peer Andres Vogelstrom a scris un nou roman, *Îți amintești acest oraș?*, în care zugrăvește viața muncitorilor suedezi începînd din 1860 pînă în zilele noastre și luptele lor de clasă.

cartea

Laurence Olivier

■ Un eveniment cinematografic PROCESUL PROFESORULUI WEIR (Term of Trial), o producție a studiourilor „Ardmore-Irlanda. Scenariu și regia aparțin lui Peter Glenville (Vară și fum). Printre interpreți: Laurence Olivier, în rolul titular, Simone Signoret, Sarah Miles, Terence Stamp. Acțiunea se petrece în zilele noastre, într-un oraș din Anglia. ■ Printre noutățile cinematografice, o reînfrînare cu regizorul sovietic S. Tumanov, al cărui foarte frumos film *Dragostea lui Aloșu* nu se uită... Noua sa realizare, *APORT, MUHTAR I*, este străbătută de fiorul poetic al omniei, al respectului reciproc dintre

oameni în societatea contemporană. O altă reînfrînare: cu actorul Iuri Nikulin, protagonistul filmului *Cînd copaci erau mari*. ■ Cinematografia bulgară e prezentă pe ecranele noastre cu *EVA-DATUL*, regizat de L. Saralandjiev, după un scenariu de A. Vagenstein (autor al scenariului coproducției *Stele*). „Omul cu lanțul”, eroul filmului, acuzat de un tribunal din Sofia în timpul dictaturii fasciste pentru activitate antistatală, trăiește odiseea dramatică (poate monotonă, pe alocuri) a unei evadări primejdioase. ■ Noua producție poloneză *BANDA*, realizată de Zbigniew Kuzminski, face o incursiune psi-

hologică în viața unor tineri contemporani. În atenția principală a realizatorilor: relațiile dintre mediul familial și formarea deprinderilor, a caracterului tinerilor eroi. ■ De văzut, în continuare, *STRIGĂTUL* lui Antonioni, *UNORA LE PLACE JAZUL* — filmul lui Billy Wilder, *DOMNUL* — pentru creația lui Jean Gabin, *MARȘUL ASUPRA ROMEI* — fil-

mul lui Dino Risi cu Vittorio Gassman și Ugo Tognazzi. ■ Programat la cîteva cinematografe centrale, documentarul Studioului „Al Sahia” *MELODIILE STRAZII*, oglindă palidă — din păcate — a unui cartier în plină evoluție: Grivița anilor noștri. ■ Cîteva documentare de artă pe ecrane: *MUZEELE CORNEL MEDREA* (regizor: Adrian Petringeanu) și *COLECȚIA ZAMBACCIAN*. Am vrea să revedem *CIUCURENCU*, filmul lui Erich Nussbaum (imaginea C. Ionescu-Tonciu, muzica Anatol Vieru), recent distins cu „Leul de aur” la festivalul al XVI-lea de film documentar de la Venetia.

cinema

DUMINICĂ 22 AUGUST. Duminică sportivă care, ca de obicei, înseamnă fotbal. Deci: *Dinamo-București—Știința-Timișoara* și *Petrolul—Siderurgistul*. În pauze cîntă formația Valențiu Grigorescu (după-amiază) ■ Filmul produs de Studioul „București” *Cerul n-are grație*. O secvență dramatică a luptei comuniștilor români împotriva fascismului (19.30) ■ Muzică populară, ușoară, cultă și coregrafică, reunite sub un titlu ciudat: *La ferestre... cîntecului*. Participă Ileana Iliescu, Gabriel Popescu, Elena Botez, Ruxandra Ștefănescu-Vlad ș.a. (21.25). LUNI 23 AUGUST. TRANSMISIJA PARADEI MILITARE ȘI A DEMONSTRAȚIEI OAMENILOR MUNCII DIN CAPITALĂ CU

PRILEJUL ZILEI DE 23 AUGUST (8.00). ■ Seară de august. O amplă emisiune muzical-coregrafică cu soliști dintre cei mai cunoscuți: Roxana Matei, Doina Badea, Aida Moga, Ilieca Cerebacev, Constanța Cimpeanu, Maria Mitrache, Jean Ionescu, Ludovic Spiess, Luigi Ionescu, Ovid Teodorescu, Horia Moculescu ș.a. (21.00). MARTI 24 AUGUST. Pentru cei mici *Vacanță veselă* cu Așchiuță și prietenii lui (19.20) ■ Întîlnire cu tinerețea, emisiune muzical-distractivă. Întîlnire, de fapt, cu soliști tineri, mai puțin cunoscuți (20.00). MIERCURI 25 AUGUST. Transmisie de la Teatrul mic de operă și balet din Leningrad a unui

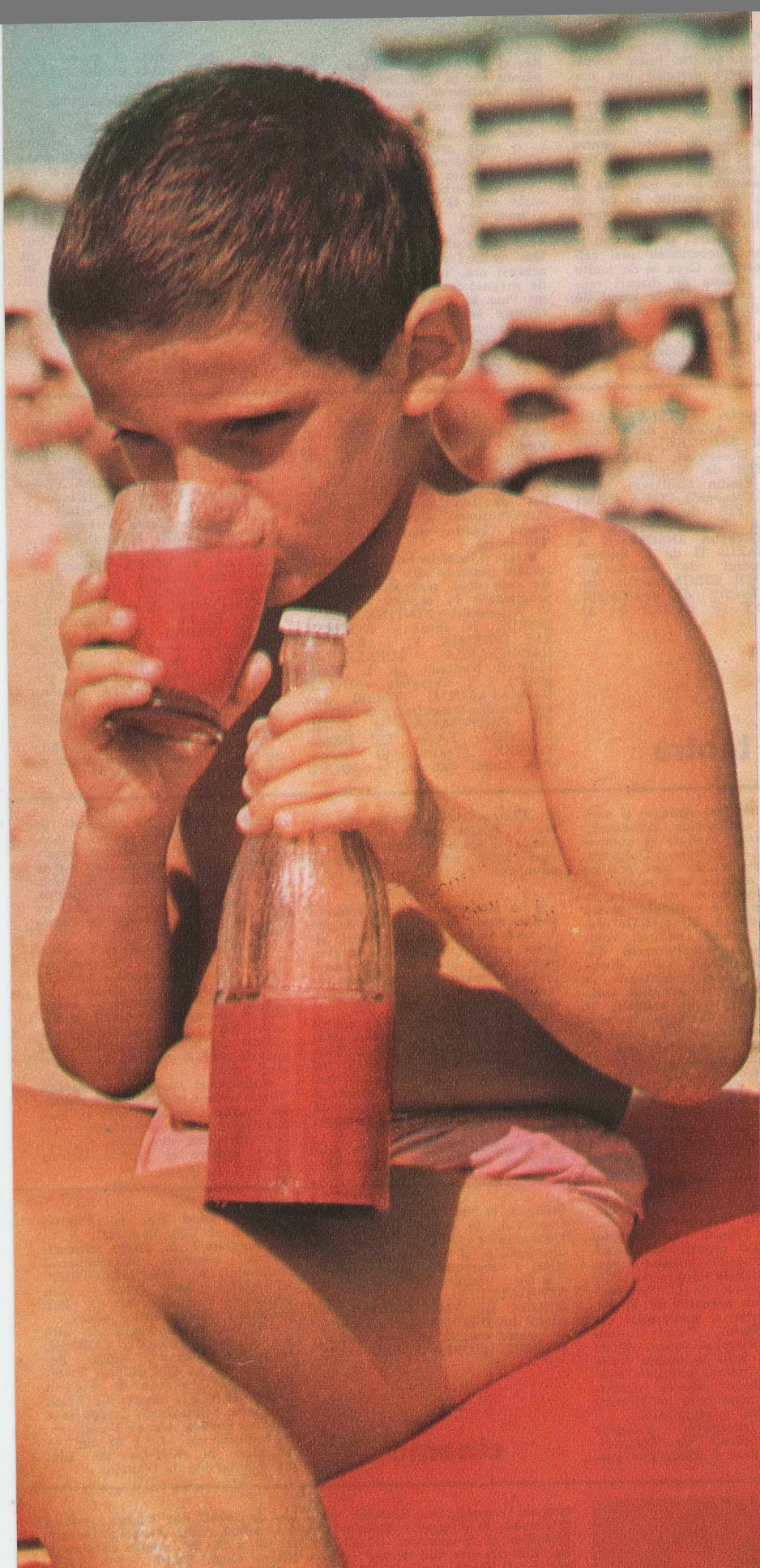

Ruxandra Ștefănescu-Vlad

spectacol coregrafic deosebit de interesant. În program: *Stravinski, Prokofiev și Șostakovi* (17.30) ■ Un film francez din școala cinemaverit: *O inimă mare* (20.30). JOI 26 AUGUST. La bardul din Mirecești. Film documentar realizat de televiziune în locurile unde a trăit *Vasile Alexandri* (19.50) ■ *Mașina* de scris de Jean Cocteau, în interpretarea Teatrului Național „I. L. Caragiale”. O falsă piesă polițistă despre adevărul moravurilor dintr-un oraș de provincie din Franța. În distribuție: Geo Barton, Marietta Deculescu, Florin Piersic, Ileana Iordache (20.10). VINERI 27 AUGUST. Muzică de cameră înregistrată pe peliculă în interpretarea vestitului ansam-

blu de soliști din Zagreb, condus de violoncelistul Antonio Janigro (21.10) ■ 30 de minute cu actrița *Nineta Gusti* (22.00). SIMBĂȚĂ 28 AUGUST. Texte umoristice de Caragiale, Topircanu și Capek adunate în emisiunea *Umorul și... călătoria* (21.00) ■ Retrospectivă umoristică cu V. Tomazian. Un vechi combatant al estradei (22.20).

televiziune

**Consumați
SUCUL DE ROȘII,**

produs din roșii proaspete
de cea mai bună calitate.

■ Gust plăcut ■ Bogat în vitamine

Se livrează în sticle de 250, 330 și 550 ml
și în cutii de tablă de 150 și 420 ml.

Puternic ca bătrînul Atlas...

**CONSUMÎND
DROJDIA
FORTIFIANTĂ**

Bogată în vitamine, drojdia fortifiantă este indicată
în deosebi pentru persoanele cu regim dietetic.
Drojdia fortifiantă se administrează concomitent
cele două mese principale.